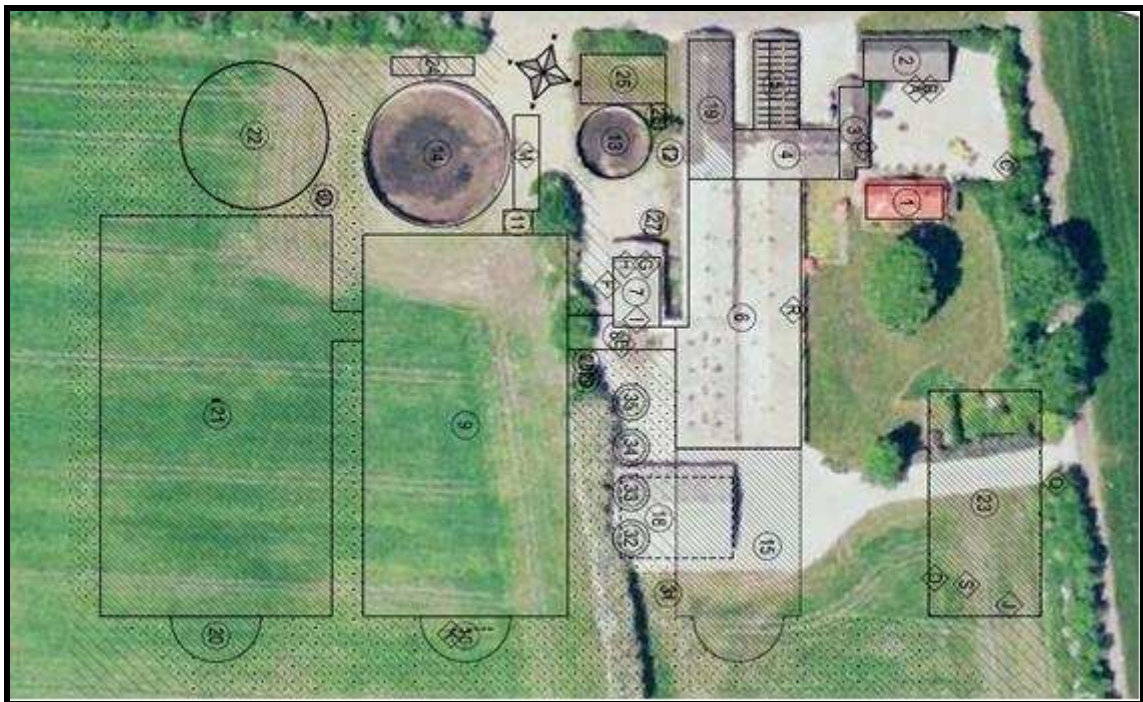

§ 12 MILJØGODKENDELSE
af svinebedrift
Stenrøgelvej 15, 8620 Kjellerup

Registreringsblad

Titel: § 12 miljøgodkendelse af svinebedrift Stenrøgelvej 15, 8620 Kjellerup.

Dato for ikrafttrædelse: 15. september 2010

Bedriftens navn: Stenrøgelgård

CVR-nr: 21867470

CHR-nr: 77592

Ejendomsnummer: 7400029825

Matr. nr. Stenrøgel, Thorning, 3ah, 3a, 1z og 1y

Adresse: Stenrøgelvej 15, 8620 Kjellerup

Bedriftsejer og ansøger: Jens Arne Jacobsen
Tlf: 87706666, Mobil: 51207301
Email: jaj@stenrogelgaard.dk

Konsulent: Lone Malm, Gråkjær Miljøcenter, Hæstvej 46, 8380 Trige,
lkm@graakjaer.dk

Tilsynsmyndighed: Silkeborg Kommune

Rådgiver: Orbicon, Henriette Fries. KS: Hans Jørgen Madsen

Kontrolleret af: Mette Rasmussen, Silkeborg Kommune.

Ikke-teknisk resumé

Jens Arne Jacobsen, Stenrøgelvej 15, 8620 Kjellerup søger om miljøgodkendelse Svineproduktion på Stenrøgelgård. Produktionen ønskes udvidet fra de tilladte 850 søer, 4.500 smågrise og 800 polte, i alt 238,38 DE til 2.500 søer med en produktion af smågrise op til 7,3 kg, i alt 581,38 DE. I forbindelse med udvidelsen (etape II) etableres et gylle separationsanlæg på ejendommen, hvor af væskefraktionen bringes ud på de i alt 179,24 ha tilhørende produktionen samt 91,57 ha gylleaftaler. Fiberfraktionen leveres til Thorsø biogasanlæg.

Placering

Der bliver etableret en ny sostald på ca. 4.550 m², som placeres vest for det eksisterende produktionsanlæg. Den eksisterende farestald forlænges mod syd med ca. 1.172 m². Byggestil og byggemateriale bliver samme stil som eksisterende staldanlæg. Der opføres maskinhus. Hele produktionsanlægget kommer til at ligge samlet. For at mindske det samlede anlægs visuelle indflydelse på det omkringliggende landskab, placeres også den nye gyllebeholder og de 4 nye siloer sammen med staldanlægget, så det ikke dominerer et større landskabsområde.

Lugt

Produktion ændres fra søer, smågrise og slagtesvin/polte til udelukkende at omfatte søer med en produktion af smågrise til 7,3 kg. Dette betyder, at lugten reduceres i forhold til nudriften.

Selv om produktionen udvides fra 238,38 DE til 581,38 DE vil lugtgenerne være mindre end i nudriften. Dette skyldes, at sohold lugter mindre end smågrise og slagtesvin/polte. Samlet set betyder det, at lugtgenerne for alle områdetyper, ifølge beregningerne, vil være overholdt med mere end 1,2 gange geneafstanden. Nærmeste nabo ligger ca. 200 meter fra kanten af staldanlægget og den beregnede geneafstand for lugt er 78,54 meter til nærmeste nabo. Der ligger ingen byzone, sommerhusområde eller lokalplans udpegede boligområder indenfor 1000 meter fra produktionen. Lugtgeneafstanden til disse er derfor også overholdt.

Transporter til og fra ejendommen

Udvidelsen af produktionen på ejendommen vil bl.a. medføre at antallet af transport øges fra ca. 643 til 1.103 årligt.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Staldanlægget ligger ca. 2.900 m fra det nærmeste Natura2000 område. Ca. 760 m fra staldanlægget ligger der et ammoniakfølsomt § 7-naturområde. Dette § 7-naturområde (hede) udløser bufferzone, hvor staldanlægget overholder en merdeposition af ammoniak til området på 0,10.

Næringsstoffer til vandmiljøet og grundvand

Alle udbringningsarealerne ligger udenfor nitratklasse, fosforfølsomme områder og nitratfølsomme vandindvindingsområder. Kravene til nitratudvaskning til overfladevand er overholdt. Efter udvidelsen er udvaskningen til overfladevand beregnet til 84,7 kg N/ha. Der er ingen grundvandsbelastning. Afskæringskriterier for fosfortilførsel er overholdt med et P-overskud på 5,9 kg P/ha/år. Alle arealer afvander til via Karup Å til Skive fjord.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af gylle, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v.

BAT

Staldsystemet i dele af de nye stalde er delvist spaltegulv, hvilket giver en lav ammoniakfordampning. I farestalden og i den nye farestald etableres der desuden gyllekøling for yderligere at mindske ammoniakfordampningen. Varmen genanvendes til varme i løbe- og drægtighed, farestald samt personale rum og det eksisterende og nye stuehus. To gyllebeholdere overdækkes, hvilket også mindsker både lugt- og ammoniakafgivelse.

Der spares på ressourcerne, så ejendommen har så lavt vand- og energiforbrug som muligt. Der indkøbes tidssvarende combi-diffus ventilationsanlæg. Foderet optimeres løbende, såle-

des at der ikke ender uudnyttede næringsstoffer i gyllen. Silkeborg Kommune anser staldtypen delvis spaltegulv som værende BAT for søer, og derfor er der indsendt beregning som dokumenterer, at der med de ansøgte staldsystemer og de valgte virkemidler opnås en emissionsniveau, som minimum svarer til BAT.

Alternative løsninger

Det bedste alternativ er valgt, da det både tager hensyn til nærmeste nabo, landskabelige hensyn og de for ejendomme mest hensigtsmæssige arbejdsgange.

Silkeborg Kommune har vurderet, at udvidelsen foregår på en sådan måde, at der ikke sker nogen væsentlig påvirkning af det omgivende miljø med lugt eller forurenende stoffer. På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger, meddeler Silkeborg Kommune en § 12 godkendelse til ejendommen på en række anførte vilkår.

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	5
Indledning	6
Klagevejledning og offentliggørelse	8
Generelle vilkår	10
Drift og indretning	10
Årsproduktion	12
Vilkår for anlæg	13
Staldinventar- og drift	13
Ammoniakreducerende miljøteknologi	13
Lugt	14
Gødningsopbevaring	15
Gyllehåndtering	15
Transport	16
Spildevand m.v.	16
Uheld og driftsforstyrrelser	16
Støj	17
Skadedyr	17
Støv	17
Lys	18
Oplag af olie og kemikalier	18
Affald	19
Vilkår for udspretningsarealer	20
Udbringning	20
Silkeborg Kommunes samlede vurdering	22
Miljøteknisk beskrivelse	40
Bilag 1: Oversigtsplan over ejendom	56
Bilag 2: Oversigtsplan i 3D	59
Bilag 3: Transportveje	60
Bilag 4: Oversigt over udbringnings- og aftalearealer	61
Bilag 5: Arealer ift § 7, natura 2000 områder	62
Bilag 6: NFI og drikkevandsområder	63
Bilag 7: P-klasser	64
Bilag 8: § 3 natur < 1.000 m fra ejendommen	65
Bilag 9: § 3 natur ved arealer	66
Bilag 10: Kommuneplan	67
Bilag 11: Udpegede naboer ift. anlæg	68
Bilag 12: 10 meter bræmme ved hede.	69
Bilag 14: Beredskabsplan	71
Bilag 15: BAT beregning	81
Bilag 16: gyllekøling	83

Indledning

Jens Arne Jacobsen har ansøgt om en § 12 godkendelse jf. husdyrloven¹ af ejendommen beliggende på adressen, Stenrøgelvej 15,8620 Kjellerup.

Der ansøges om en driftmæssig udvidelse af eksisterende besætning fra nuværende dyrehold, svarende til 238,38 DE fordelt på 850 årssøer, 4.500 smågrise (7-30 kg) og 800 polte (30-100 kg) til et dyrehold svarende til 581,38 DE fordelt på 2.500 søer med tilhørende smågrise produktion til 7,3 kg.

Der bliver etableret en ny sostald på ca. 4.550 m², som placeres vest for det eksisterende produktionsanlæg. Den eksisterende farestald forlænges mod syd med ca. 1.172 m². Bygestil og byggemateriale bliver samme stil som eksisterende staldanlæg. Der etableres ligeledes et nyt maskinhus. Hele produktionsanlægget kommer til at ligge samlet. For at mindske det samlede anlægs visuelle indflydelse på det omkringliggende landskab, placeres også den nye gyllebeholder og de 4 nye siloer sammen med staldanlægget, så det ikke dominerer et større landskabsområde. Der etableres desuden ny beplantning ved produktionsanlægget og den nye gyllebeholder, så det harmonerer med den eksisterende beplantning. Miljøgodkendelsen udarbejdes af Silkeborg Kommune med bistand fra Orbicon.

Ejendommen modtog d. 30. april 2002, afgørelse om ej VVM-pligt på adressen, Stenrøgelvej 15, 8620 Kjellerup fra Viborg amt til udvidelse til et dyrehold til 249,7 DE svin.

Læsevejledning

Godkendelsen består af 3 afsnit. Det første afsnit indeholder vilkårene sammen med konklusionerne fra den samlede vurdering. Andet afsnit indeholder den samlede vurdering. Det er tilstræbt, at første og andet afsnit kan læses i sammenhæng eller hver for sig. Derfor forekommer der flere steder gentagelser. Tredje afsnit indeholder en miljøteknisk beskrivelse af det ansøgte projekt.

Sagens bilag

Følgende oplysninger er indgået i behandling af sagen:

- Ansøgningsskema nr. 10210, indsendt d. 22.12.2008, version 7 (genberegnet d. 16.06.2010) med bilag.
- Naturudtalelse af 9/6 2010.

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til reglerne i Husdyrloven med tilhørende bekendtgørelse² samt Skov- og Naturstyrelsens vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Derudover er der foretaget en vurdering af ansøgningen jf. reglerne i habitatbekendtgørelsen³. Jf. denne skal kommunen før der træffes afgørelse til et husdyrbrug, foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Da der er tale om anlæg til husdyrproduktion for mere end 270 DE i søer eller 750 stipladser skal ansøgningsmateriale i henhold til Husdyrloven § 55 offentliggøres således, at offentligheden får lejlighed til at se materialet og udtale sig herom. Bedriften er omfattet af § 12.

Ansøgningsmateriale er offentliggjort i EkstraPosten den 2. juni 2010

I høringsperioden fra d. 2. juni til den 16. juni 2010 er der ikke kommet nogen bemærkninger eller forslag til projektet.

Udkast til miljøgodkendelse har været i 6 ugers høring fra d. 14. juli 2010 til d. 1. september 2010. Udkastet har været fremsendt til ejer samt øvrige, som må formodes at have interesse i sagen (ses på nedenstående høringsliste).

Husdyrlovens beskyttelsesniveau, afskæringskriterier

Godkendelsen er vurderet i henhold til Husdyrlovens og Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveauer, afskæringskriterier samt i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen, Skov- og Naturstyrelsens vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug samt Habitatbekendtgørelsen⁴.

Husdyrloven beskriver 4 beskyttelsesniveauer eller afskæringskriterier, nemlig:

1. Ammoniak

- Det generelle ammoniakkrav
- Det individuelle ammoniakkrav - Maksimal merbelastning af særlige naturområder (§ 7)

² Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 294 af 31/3/2009

³ Bekendtgørelse nr. 408 af 01/05/2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter af 1. maj 2007

¹ Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (lak. nr. 1486 af 4/12/2009)

Det generelle ammoniakkrav er opfyldt ved etablering af gyllekøling i stald 1.1.2., 1.1.3. samt etablering af fast overdækning på den eksisterende gyllebeholder (1.1.9.) nye gyllebeholder (1.1.10). Det individuelle ammoniakkrav er overholdt. Nærmeste § 7 naturområde ligger ca. 760 meter sydvest for ejendommen.

2. Lugt

- Nabo
- Samlet bebyggelse
- Byzone

Lugtkravene er overholdt, da de ukorrigerede geneafstande er mindre end de faktiske afstande. Nærmeste nabo er Stenrøgel 5, 8620 Kjellerup. Lugtgeneafstanden er beregnet til 78,54 m, hvilket er mindre end den faktiske afstand på ca. 300 m. Nærmeste samlede bebyggelse er landsbyen Gråmose. Lugtgeneafstanden til Gråmose er beregnet til 582,10 m, hvilket er mindre end den faktiske afstand på ca. 860 m. Nærmeste byzone er Thorning, hvortil lugtgeneafstanden er beregnet til 795 m. Den faktiske afstand er ca. 4,1 km.

3. Fosfor

- Natura 2000 områder overbelastet med fosfor
- Lavbund
- Lerjord

Ifølge fosforberegningerne i ansøgningsystemet er fosforkravet overholdt. Alle udbringningsarealer er beliggende i fosforklasse 0 (100 %). I den ansøgt drift anvendes gylleseparering, hvor fiberfraktionen fraføres til Thorsø biogasanlæg. Herved sker en reduktion af udbragt fosfor til udbringningsarealerne. Der er på udbringningsarealerne et fosforoverskud på 5,9 kg P/ha/år. Det er Silkeborg Kommunes vurdering, at det opnåede niveau er acceptabelt. Endvidere viser beregningerne, at de generelle afskæringskriterier er overholdt med en margin på 1362,5 kg P.

4. Nitrat

- Overfladevand (nitratklasser 1-3)
- Grundvand (nitratfølsomme indvindingsområder)

Der er ingen udbringningsarealer beliggende i nitratklasser 1-3 eller nitratfølsomt indvindingsopland (NFI).

Meddelelse om godkendelse

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Silkeborg Kommune hermed godkendelse til ovennævnte drift på nedenstående vilkår. Det er endvidere Silkeborg Kommunes samlede vurdering, at miljøgodkendelsen med de pågældende vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udspretningsareal og lignende, før ændringen er anmeldt til og godkendt af tilsynsmyndigheden.

Godkendelsen omfatter udelukkende ejendommens erhvervsdel og forholdet til husdyrbrugslovgivningen. Godkendelser/tilladelser i forhold til anden lovgivning (f.eks. Byggeloven, Planloven, m.v. samt afledning af spildevand og overfladevand efter Miljøloven) skal søges separat og der skal bl.a. indhentes byggemeddelelse inden evt. byggeri må igangsættes.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Hvis den meddelte miljøgodkendelse ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år efter etape II betragtes det som kontinuitetsbrud. Så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af miljøgodkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Godkendelsen skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2018.

Klagevejledning og offentliggørelse

Afgørelsen, der alene vedrører forholdene i henhold til Husdyrloven, kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. inden den 13. oktober 2010 påklages til Miljøklagenævnet.

Klageberettiget er ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 84-87. Godkendelsen er offentliggjort ved annonce i Ekstra Posten den 15. september 2010.

Godkendelsen kan påklages i overensstemmelse med reglerne i Lov om miljøgodkendelse af m.v. af husdyrbrug kapitel 7.

Eventuel klage stiles til Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men indsendes skriftligt til Silkeborg Kommune, Teknik- og Miljøafdelingen, Natur- og Miljøsektionen, Søvej 1, 8600 Silkeborg eller pr. e-mail til teknisk@silkeborg.dk. Silkeborg Kommune skal have klagen senest d. 13. oktober 2010 indenfor kommunens åbningstid. Kommunen videresender eventuelle klager til Miljøklagenævnet sammen med sagens akter.

En eventuel klage har ikke opsættende virkning, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, hvorfor godkendelsen på eget ansvar kan udnyttes før klagefristen er udløbet i henhold til Husdyrlovens § 81, stk. 1. Undtaget fra dette er dog hvis miljøgodkendelsen indeholder vilkår efter § 27, stk. 1, nr. 3, og stk. 2 (vilkår vedrørende landskabelige værdier samt vilkår etablering af gyllebeholder udenfor bygningsfeltet), hvilket er i henhold til Husdyrlovens § 81, stk. 3.

Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. Husdyrlovens § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen, dvs. senest d. 15. marts 2011.

Med venlig hilsen

Morten H. Jespersen
Sektionsleder

Mette Rasmussen
Biolog

Høringsliste og orienteringsliste udarbejdes af Silkeborg Kommune.

Udkast til afgørelse er fremsendt til kommentering inden meddelelse af godkendelsen til følgende (høring):

-Ansøger og konsulent

Jens Arne Jakobsen, Stenrøgelvej 15, 8620 Kjellerup
Lone Malm, Gråkjær Miljøcenter, Høstvej 46, 8380 Trige

- Ejere af aftalearealer:

Margit Sørensen, Ålborgvej 8, 7442 Engesvang
Perben Valbjørn, Arilsvej 15, 7442 Engesvang
Brdr. Eskesen, Kong Knaps vej 53, 7442 Engesvang
Lars Hansen, Ålborgvej 22, 8620 Kjellerup

Naboer:

Frank Christoffer Sølager Thomsen, Stenrøgelvej 1, 8620 Kjellerup
Morten Vehl Bjerk Revsbeck, Stenrøgelvej 6, 8620 Kjellerup
Heidi Bräuner, Stenrøgelvej 5, 8620 Kjellerup
Niels Jørn Pedersen, Stenrøgelvej 9, 8620 Kjellerup
Karl Thomsen´s dødsbo, Stenrøgelvej 11, 8620 Kjellerup
Thomas Jensen, Stenrøgelvej 13B, 8620 Kjellerup
AJ BILER ApS, Stenrøgelvej 13, 8620 Kjellerup
Karoline Schou Barner-Rasmussen, Påruphøjvej 1, 8620 Kjellerup

Kopi sendt til:

Endelig miljøgodkendelse/kopi sendt til

- Konsulent Lone Malm, Gråkjær Miljøcenter, Høstvej 46, 8380 Trige. E-post: lkm@graakjaer.dk
- Jens Arne Jacobsen, Stenrøgelvej 15, 8620 Kjellerup
- Modtager af husdyrgødning: Margit Sørensen, Ålborgvej 8, 7442 Engesvang
- Modtager af husdyrgødning: Perben Valbjørn, Arilsvej 15, 7442 Engesvang
- Modtager af husdyrgødning: Brdr. Eskesen, Kong Knaps vej 53, 7442 Engesvang
- Modtager af husdyrgødning: Lars Hansen, Ålborgvej 22, 7442 Engesvang
- Miljøcenter Århus, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, e-mail: post@aar.mim.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V. E-post: ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 3, Postboks 2188, 1017 København K. E-post: fbr@fbr.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten. E-post: jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-post: natur@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4 B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Fiskeriforening (mail@dkfisk.dk)
- Andre efter Silkeborg Kommunes vurdering

Generelle vilkår

Drift og indretning

1. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Stenrøgelvej 15, 8620 Kjellerup herunder samtlige arealer inkl. udbringningsarealer, der er tilknyttet husdyrproduktionen vedrørende CHR nr. 77592 og CVR nr. 21867470.
2. Miljøgodkendelsen træder i kraft den dato, den meddeles. Hvor intet andet er nævnt, skal vilkårene være opfyldt ved godkendelsens ibrugtagning. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke påbegyndt indenfor 2 år, og hvis den ikke er udnyttet inden 5 år efter godkendelsens meddelelse.
3. Bedriften skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for denne godkendelse, samt med de ændringer der eventuelt måtte fremgå af godkendelsens vilkår.
4. Eksisterende læhegn omkring bygninger skal vedligeholdes og om nødvendigt fornyes
5. Den der er ansvarlig for driften skal underrette kommunen før landbruget foretager følgende:
 - Ejerskifte af virksomhed
 - Hel eller delvis udskiftning af driftsherre
 - Indstilling af driften for en længere periode, men dog mindre end 3 år.
6. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med relevante vilkår.
7. Ved bedriftens ophør skal der udføres følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger:
 - Alle anlæg skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, der bortskaffes efter gældende regler.
 - Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til affaldsregulativerne.
 - Gyllebeholdere der ikke længere anvendes, skal rengøres.

Miljøteknisk vurdering

- Drift og indretning

Det forudsættes, at bedriften indrettes og drives i overensstemmelse med det i sagen forelagte. Oversigt over indretning fremgår af bilag 1 og arealoversigt over udbringningsarealer fremgår af bilag 4.

Ansøger, har ansøgt om at forlængelse af udnyttelseperioden, men begrundelse i at første etape af udvidelse sker i de eksisterende bygninger der renoveres. Ansøger oplyser at dette vil tage op til to år, at få tilpasset det eksisterende sohold og få lavet de polte eller finde avlsmateriale, der skal danne grundlag for den øgede besætning. Når etape I er gennemført vil forarbejdet til etape II gå i gang. Byggeriet skal projekteres så alle krav til staldanlægget overholdes, der skal laves rentabilitetsberegninger, finansiering skal være på plads og projektet skal sendes i udbud. Dette vil tage op til et år. Herefter vil byggeriet blive påbegyndt. Når de nye stalde er færdige (efter maksimalt et års byggeri) vil den sidste opbygning af soholdet ske og etape II vil være gennemført indenfor 5 år. Silkeborg Kommune vurderer, at det ikke er i strid med godkendelsens formål at give tilladelse til en udvidelse af tidsrammen til 5 år for færdiggørelse af byggeriet og 5 år for endelig opnåelse af det tilladte dyrehold. Der stilles vilkår til gyldigheden af udnyttelsen som angivet i vilkår 2.

Godkendelsen bortfalder, såfremt byggeriet ikke er gennemført inden 4 år fra denne afgørelses meddelelse og fuldt udnyttet indenfor 5 år. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug, og der er indsat et dyrehold svarende til den ansøgte produktion. Hvis projektet ikke igangsættes indenfor 2 år efter meddelelse om godkendelse, er det en naturlig følge af vilkår 2, at godkendelsen bortfalder. Hvis projektet derimod iværksættes (renoverede bygninger, etablering af ny gyllebeholder og staldanlæg eller øget dyrehold på mere end 238,38 DE) betragtes projektet som iværksat, og vilkårene træder i kraft.

Ejendommen er placeret på kanten af Karup hedeslette og et morænelandskab fra sidste istid. Ejendommen ligger udenfor et udpeget område der har landskabelige værdier. Der er tale om et fladt landskab, præget af mindre landbrugsejendomme med spredt landbrugsbebyggelse samt et skovområde vest for ejendommen. Nogle af ejendommene og markskel er markeret med levende hegn. Kommunen vurderer, med det stillede vilkår, at det samlede bygningsanlæg – efter udbygningen – vil fremstå som en driftsmæssig enhed samt at udvidelsen er erhvervs-mæssig nødvendig jf. ansøgers beskrivelse. Der kræves således ikke tilladelse efter § 22 i Husdyrloven (dvs. tilladelse til byggeri uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggel-

sesarealer.)

I forbindelse med udvidelsen vil der blive etableret en ny sostald på ca. 4.550 m² samt en forlængelse af den eksisterende farestald på ca. 1.172 m². Bygningerne har en højde på ca. 10 m. Desuden etableres et nyt maskinhus på ca. 1.836 m², 4 stk. siloer på ca. 10 m højde til foder samt en ny overdækket gyllebeholder på 5.600 m³.

Byggeriet vil blive opført i materialer, der harmonerer med det eksisterende byggeri. Bygningerne vil blive opført i rødlige mursten og lys grå tag. Rundingerne (objekt 10 og 20) opføres i mursten, glas og tagpap.

Det udvidede produktionsanlæg på ejendommen Stenrøgelvej 15, er beliggende sammen med det eksisterende staldanlæg ca. 850 m øst for Gråmose, som er den nærmeste landsby i området.

Ejendommens nye bygninger er planlagt, således at de harmonerer med det eksisterende byggeri og med omgivelserne. Der er en del eksisterende beplantning omkring staldanlægget, der etableres ny beplantning langs vejen mod syd i forbindelse med udvidelsen, se bilag 1 og 2.

Den nye gyllebeholder overholder ikke gældende afstandskrav til vej. Ansøger ønsker dispensation efter § 9 stk. 3 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, da afstanden fra den nye gyllebeholder til offentlig vej vil være 6 meter.

På baggrund heraf vurderer Silkeborg Kommune, at bygningerne efter udvidelsen fortsat vil fremstå som en driftsmæssig enhed. På baggrund af beliggenheden ift. Regionplanens udpegninger vurderer Silkeborg Kommune desuden, at det ansøgte ikke vil forringe de landskabelige, naturmæssige eller kulturhistoriske værdier, der ligger til grund for områdets status.

Silkeborg Kommune vurderer at placeringen af gyllebeholderne ikke giver anledning til miljø- og hygiejnemæssige gener. På dette grundlag, gives dispensationen til placering af den nye gyllebeholder med en afstand på ca. 6 meter til vej.

Årsproduktion

8. Bedriften tillades drevet med en årsproduktion på maksimalt:
 - 2.500 søer med smågrise til 7,3 kg svarende til i alt 581,38 DE
9. Dyreholdet på ejendommen skal placeres i stalde og med vægtintervaller og stipladser som angivet i bilag 1.
10. Almindelige sæsonudsving på +/- 5 % samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres, det samme gør dyreholdets størrelse som følge af tilpasninger pga. ændrede vægtintervaller så længe både det maksimale antal DE og geneafstanden for lugt ikke forøges.
11. Bedriften skal underrette tilsynsmyndigheden således:
 - Når besætningen er nået op på maksimal tilladelig produktion svarende til 581,38 DE.
 -
12. I forbindelse med afholdelse af de regelmæssige tilsyn skal afregning fra slagteriet og opgørelser for CHR, svineflytninger eller lign. for hele den animalske produktion, dækkende de sidste 3 års produktion, ligge til rådighed for tilsynsmyndigheden. Afregningen skal kunne dokumentere antallet af leverede smågrise de pågældende år. Derudover skal smågrisenes gennemsnitlige levende vægt fremgå af afregningen.

- Årsproduktion

Det er antallet af dyr, der angiver den tilladelige produktionsstørrelse. De angivne dyreenheder (DE) er opgivet i henhold til den ved godkendelsestidspunktet gældende Husdyrgødningsbekendtgørelses⁵ definitioner.

Jævnfør vilkår 2 bortfalder godkendelsen, hvis udvidelsen ikke er påbegyndt inden for 2 år fra meddelelse om godkendelse. Desuden er det en forudsætning, at der 5 år efter meddelelse om godkendelse er indsat et dyrehold svarende til det ansøgte. Derfor er der indsat et vilkår om egenkontrol, der skal sikre, at husdyrholdet er indsat inden udløbet af den fastsatte periode. Såfremt der 5 år efter meddelelse om godkendelse er indsat et dyrehold på mindre end 581,38 DE, vil det være dyreholdet på det pågældende tidspunkt, som er det maksimalt tilladte.

Det vurderes, at der med rimelighed (+/- 5%) kan reguleres på staldbelægningen, da det kræver en vis fleksibilitet med hensyn til fordelingen af søer. Det er dog forudsat, at det samlede antal DE (gældende definition) eller geneafstanden for lugt ikke forøges, da dette kræver godkendelse. Antallet af DE beregnes efter den til enhver tid gældende definition. Ligeledes må antallet af antal stipladser i brug ikke overskrides.

Der gøres opmærksom på, at ifølge almindeligt gældende praksis omkring kontinuitetsbrug vil den del af miljøgodkendelsen, som ikke udnyttes helt eller delvist i 3 på hinanden følgende år, bortfalde.

⁵ Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 1695 af 19/12/2006 med senere ændringer

Vilkår for anlæg

Staldinventar- og drift

13. Ventilationsanlæg skal udføres således, at der ikke opstår væsentlige lugt- eller støjgener. Staldventilatorer skal renholdes og justeres jævnlige efter producentens anvisninger, dog mindst én gang årligt.
14. Bedriften skal i forbindelse med de regelmæssige tilsyn redegøre for, hvad der er indført af renere teknologi siden sidst samt i hvilket omfang, der er sket substitution af råvarer og hjælpestoffer til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.
15. Gylleseparationsanlæg skal placeres på et tæt underlag med afløb, som opfylder samme krav, som gælder for møddingpladser.
16. Såfremt gylleseparationsanlæg ikke fungerer korrekt skal kommunen informeret herom. Kommunen kan ved gentagne eller vedvarende problemer kræve, at der udarbejdes en handlingsplan til afhjælpning af problemerne.

Ammoniakreducerende miljøteknologi

17. Der skal etableres gyllekølingsanlæg i gyllekanalerne i stald 1.1.2. og 1.1.3.
18. Der skal i gennemsnit over året køles med 17,8 W/kv^m. Varmepumpen skal kunne levere en køleeffekt på minimum 68 kW.
19. Anlægget for gyllekøling skal være i drift hele året (8.760 timer/år)
20. Varmepumpens faktiske driftstid skal gennemsnitligt være 4.100 timer/år
21. Der skal være tæller til registrering af timeforbrug og kW-forbrug på varmpumpen til dokumentation af driftstiden
22. Den månedlige driftstid og kW forbrug skal indføres i driftsjournalen.
23. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem samt en alarm og en sikkerhedsanordning, således at køleanlægget standses i tilfælde af lækage. Genstart af anlægget skal ske manuelt.
24. Alle typer driftsstop noteres i driftsjournalen samt årsagen hertil
25. Anlægget skal vedligeholdes ved at følge fabrikantens vejledning herom
26. Der skal etableres fast overdækning (betonlåg eller telt-overdækning) på den eksisterende og nye gyllebeholder (1.1.9 og 1.1.10.)

Miljøteknisk vurdering

- Staldinventar- og drift

Kravet om vedligeholdelse af ventilationen har til formål at forebygge unødige støj- og lugtgener samt sikre, at ventilationen altid er optimal.

Der sker kontinuerlig udvikling inden for renere teknologi. Det er derfor nødvendigt, som en del af den daglige drift på landbruget at benytte sig af den nyeste viden, såfremt miljøskadelige stoffer og råvarer skal substitueres med mindre skadelige stoffer succesfuldt. Det fastsatte vilkår har til formål at sikre, at der løbende reflekteres over mulighederne for at anvende renere teknologi på ejendommen og herefter lave opfølgning i forbindelse med tilsyn.

For at hindre, at der sker udvaskning af næringsstoffer fra gylleseparationsanlægget, er det et krav, at det placeres/opbevares på en støbt plads med afløb til gyllebeholder.

- Ammoniakreducerende miljøteknologi

Kravet om 20 % reduktion (2008) af NH₃ tab fra stald og lager er opfyldt ved at etablere gyllekøling (effekt 16,5 %) i stald 1.1.2. og 1.1.3. og ved at etablere fast overdækning på den eksisterende og nye gyllebeholder på hhv. 3480 og 5.600m³ (1.1.9 og 1.1.10). Tiltagene sikrer desuden, at niveauet for BAT overholdes ved det valgte staldsystem til søer. Der stilles vilkår om at der skal opnås en ammoniakreduktion på 16,5 % i stald 1.1.2. og 1.1.3 på gyllekølingsanlægget samt anvendelse af foderkorrektoren på søerne.

Ved gyllekøling minimeres husdyrgødningens fordampning af NH₃. Der er derfor sat en række detailvilkår til kapaciteten, driften og kontrollen af køleanlægget, jf. Miljøstyrelsens BAT blad 1. udgave 19.05.09. Vilkårene vedr. anvendelse og drift af gyllekølingsanlægget har til formål at sikre, at der i overensstemmelse med det ansøgte opnås en reduktion på minimum 16,5 % ved den valgte teknologi.

Den eksisterende og nye gyllebeholder etableres med fast overdækning, hvilket anses som BAT. Fast overdækning reducerer ammoniakfordampningen med 50 % sammenlignet med naturligt flydelag.

Ejendommen og dens anlæg ligger i bufferzone II, dvs. indenfor 1.000 m af et § 7 udpeget naturområde (hede), jf. Husdyrloven. Den højeste merdeposition fra anlæg til § 7 området er beregnet til 0,10 kg N/ha. I den samlede vurdering (senere) er der foretaget vurderinger om dette.

Fodring

27. Der skal i fodringen af dyrene benyttes minimum 2-faset fodring
28. Der skal tilsættes fytase til foderet for at forbedre foderudnyttelsen mht. fosfor
29. Type 2 korrektion for søer i løbe/drægtighedsstald for kvælstof må højst være 0,99 beregnet ud fra formel i bilag 13.
30. Type 2 korrektion for søer i farestald for kvælstof må højst være 0,88 beregnet ud fra formel i bilag 13.
31. Samtlige husdyr i den pågældende dyregruppe og i det pågældende staldsystem på hele ejendommen skal leve op til ovennævnte kvælstof krav. Dokumentation skal mindst dække en sammenhængende periode på 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar (jf. plantedirektoratets regler?) det efterfølgende år. Det kan f.eks. være effektivitetskontrol, foderkontrol, ajourførte foderplaner eller afregninger fra slagteri, mejeri eller lignende.

Lugt

32. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at stalde, fodringsanlæg og omgivelser holdes rene
33. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere lugtgener for omboende end forventet, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.

-Fodring

Når det gælder svinebrug mht. foderteknologier angiver BREF-dokumentet, at fasefodring og fytasetilsætning betegnes som bedste tilgængelige teknik. For at leve op til krav om BAT er der derfor sat krav til dette.

Ved en såkaldt type 2 korrektion beregnes kvælstofindholdet ud fra de faktiske produktionsforhold på ejendommen i forhold til fodermængde og fodersammensætning samt ind- og afgangsvægt/alder eller ydelse. Ved anvendelse af type 2 korrektion dokumenteres der en mindre udskillelse af kvælstof i husdyrgødningen, hvilket igen medfører en mindre ammoniakemission. Korrektionsmetoden er beskrevet i Plantedirektoratets vejledning om gødsknings- og harmoniregler.

Disse ændringer er en forudsætning for opfyldelse af kravene til reduktion af ammoniakemissionen og der er derfor sat vilkår til niveauet for type korrektionen. Ansøgningens forudsætning for aktuel fodermængde, indhold af råprotein i foderet, antal fravænnede grise, samt indgangsvægt og afgangsvægt fremgår af bilag 13. Korrektionen af kvælstofindhold i husdyrgødning beregnes ud fra standardforudsætninger for husdyrgødningsproduktion med udgangspunkt i 2006/2007.

- Lugt

Det er kommunens vurdering, at en væsentlig medvirkende faktor til begrænsning af emission er opretholdelse af en god staldhygiejne i form af rene og tørre stalde, hvorfor der er stillet vilkår om renholdelse af anlæg og omgivelser.

Det vurderes, at udvidelsen ikke vil medføre øgede lugtgener for naboejendomme, da nærmeste nabobeboelse uden landbrugsplicht, samlede bebyggelse og byzone ligger udenfor den beregnede geneafstand. Det vurderes derfor, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende for et landbrug af denne størrelse.

Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal bedriften der foretages en undersøgelse af forskellige lugtkilder og/eller behandling af staldlugtemissionen således, at lugten uden for ejendommen reduceres.

Emnet om lugt er behandlet mere indgående i afsnittet "Silkeborg Kommunes samlede vurdering" senere i miljøgodkendelsen.

Gødningsopbevaring

34. Der skal altid være en opbevaringskapacitet for fast og flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder til rådighed på ejendommen
35. Beholdere til husdyrgødning skal mindst en gang om året tømmes og der skal ske en visuel inspektion med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektionen og evt. tiltag skal noteres i logbogen.
36. Afløbsbrønde, tagnedløbsbrønde og lignende skal sikres, så der ikke ved eventuelle uheld kan afledes gylle til drænsystemet

- Gødningsopbevaring

Håndtering af gødning foregår fortrinsvis som gylle/væskefraktion. Det er vurderet, at der er sikret tilstrækkelig opbevaringskapacitet for gylle, såfremt der på selve ejendommen er minimum 9 måneders opbevaringskapacitet. Opbevaringskapaciteten til rågylle efter udvidelsen er beregnet til 9,6 mdr. Da der er tale om væskefraktion er den reelle opbevaringskapacitet på 10,3 mdr. i egne beholdere.

Opbevaring sker i eksisterende samt ny gyllebeholder på ejendommen og vilkåret om 9 måneders opbevaringskapacitet er dermed opfyldt på ejendommen.

Vilkår vedr. årlig kontrol af opbevaringsanlæg til husdyrgødning har til formål at forebygge lækager og uheld. Når der ved den indvendige og udvendige inspektion står "om muligt", er det ikke intensionen, at hele beholderen skal frilægges for inspektion, men blot at den engang om året efterses for evt. revner med mere. Inspektionen kan med fordel finde sted, når oplaget af husdyrgødning er mindst.

Alle afløbsbrønde skal sikres mod tilledning af vand, gyllebeholdere, samt befæstede arealer, hvor der kan være spild af foder og husdyrgødning. Afhængig af terrænforhold er det nødvendigt at have fokus på alle risici.

Gyllehåndtering

37. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn således, at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
38. Det skal sikres, at der ved utilsigtet start af pumper ved gylletankene ikke pumpes gylle udenfor tankene.
39. Påfyldning af gyllevogne o.l. skal foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning, eller med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb således, at spild af flydende husdyrgødning undgås.
40. Efter udbringning af gylle på mark og fyldning af gyllevogne skal det sikres, at diverse rør og slanger m.v. er tømt, så

- Gyllehåndtering

For at forhindre spild og forurening af jord og grundvand stilles der krav om, at al håndtering foregår under opsyn samt at håndteringen foregår på en sådan måde, at evt. gener begrænses f.eks. at der først sker omrøring af gyllebeholderen, kort tid før beholderen skal tømmes f.eks. ved udspreddning. Det vurderes at anvendelse af flytbar pumpe med returløb på traktoren vil medføre tilstrækkelig sikkerhed for, at der ikke sker spild af husdyrgødning.

der ikke spildes gylle på vejene.

I øvrigt henvises til skærpede regler for gyllehåndtering i Bekendtgørelse om ændring af Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 736 af 30/06/2008.

Transport

41. Ved transport af husdyrgødning på offentlige veje skal transportvognens åbninger være forsynet med låg eller lignende således, at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal gødningen straks opsamles.

- Transport

Bedriften ligger hensigtsmæssigt ift. til- og frakørselsforhold og transporter til og fra marker sker udenfor landsbyer samt med kun få beboelser langs vejen.

For at mindske gener fra transport henstilles det, at transport skal foregå indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

I forhold til BAT skal alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne i øvrigt påvirkes mindst muligt.

Spildevand m.v.

42. Spildevand fra rengøring af stalde, o.l. skal ledes til samletank eller gyllesystem.
43. Al vask af maskiner og redskaber, skal foregå på en støbt, fast plads hvor bortledning af spildevandet sker til en opsamlingsbeholder. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning.
44. Senest samtidig med det nye byggeri påbegyndes skal der etableres faskiner til regnvand. Ønskes overfladevand ledt til vandløb/grøft skal der etableres et forsinkelsesbassin eller lignende anordning, der sikring vandløb/grøft fysiske forhold. Der skal indsendes beregninger til Silkeborg Kommune som dokumenterer at dimensioneringen er korrekt.

- Spildevand

Det er kommunens vurdering, at der er en miljømæssig risiko forbundet med vask af maskiner og ikke mindst sprøjteudstyr. Der er derfor stillet vilkår om, at vask skal ske på en vaskeplads med afløb til en opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Herved vil vaskevandet blive ført til gyllebeholderen og udspreddt med gyllen, hvilket vil være en miljømæssigt forsvarlig løsning. Der henvises i øvrigt til gældende regler for håndtering af plantebeskyttelsesmidler.

Tag- og overfladevand uden rester af husdyrgødning ledes til faskiner ved bygningerne.

Udvidelsen vil betyde en fordobling af overfladevand, og Silkeborg Kommune vurderer til sikring af vandløb/grøft stilles der vilkår ometablering af faskiner eller korrekt dimensionering af forsinkelsesbassin eller lignende anordning.

Uheld og driftsforstyrrelser

45. Bedriften skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld.
46. Der skal udarbejdes en beredskabsplan eller driftsforskrift, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne

- Uheld og driftsforstyrrelser

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Det skal derfor sikres, at der ved utilsigtet start ikke pumpes gylle udenfor tanken. Ligesom overpumpningen skal ske under opsyn. Dette gør sig ligeledes gældende ved tankning af diesel.

miljø.

47. Beredskabsplanen skal revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang om året. Den skal være let tilgængelig og synlig for ansatte og øvrige der færdes på ejendommen og findes i et sprog, der kan forstås af de ansatte.
48. Beredskabsplanens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder / miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

En række af de stillede vilkår har til formål at forebygge uheld, som kan medføre forurening af det eksterne miljø. Generelt er det dog væsentligt, at der i den daglige drift tages de nødvendige foranstaltninger ift. at reducerer potentielle risici. Såfremt der alligevel sker uheld, er beredskabsplanen et væsentligt værktøj ift. at mindske de negative konsekvenser, som følge af uheld. Beredskabsplanen skal beskrive procedurerne i tilfælde af et givent uheld sker, så der ikke er tvivl om, hvad der skal gøres, hvem der skal kontaktes mv. Udover at være BAT, så er det Silkeborg Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden og relevante myndigheder, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som oliespild og store som f.eks. brand, hærværk o.l.

Den indsendte beredskabsplan fremgår af bilag 14.

Beredskabsplanen skal revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året, og den skal være kendt af gårdens ansatte mm. og andre, der har deres daglige gang på bedriften. For at alle skal kunne få adgang til planen, skal den være let tilgængelig og synlig og såfremt der er udenlandsk arbejdskraft, findes i et sprog der kan forstås af de ansatte.

Støj

49. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til flere støjgener for omboende end forventet, skal virksomheden lade udarbejde en handlingsplan, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne.

- Støj

Der etableres ikke nye støjende anlæg i forbindelse med udvidelsen. Det vurderes, at støj fra ejendommen med de stillede vilkår, ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger, idet de nærmeste naboer ligger ca. 250 m fra bedriften, at det ikke vurderes at kunne opstå gener.

Skadedyr

50. Der skal overalt på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.
51. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.)

- Skadedyr

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr, som straks skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt, hvorfor der stilles vilkår herom. Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium (www.dpil.dk) opdateres én gang årligt.

Støv

52. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal, vurderet af tilsynsmyndigheden.
53. Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med cykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning.

- Støv

Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige problemer. Dog henvises der til god landmandspraksis at al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Lys

54. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omkringboende.
55. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

Oplag af olie og kemikalier

56. Olier og kemikalier skal opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg. Beholderne skal være beregnet til formålet og skal være tydelig mærket med angivelse af indhold. Oplaget må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak.
57. Oplagspladsen skal være afskærmet mod nedbør og indrettes eventuelt med fald, fordybning eller opkant så en mængde, mindst svarende til indholdet af den største beholder, tilbageholdes ved spild eller lækage.
58. Tankning skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund således, at spild kan opsamles og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand/grundvand.

- Lys

Lys på staldanlæggenes gavle, ved mellemgangen mellem fare og drægtighedsstalden, tændes efter behov. Der anvendes projektørlys efter behov samt skumringsbelysning i indkørselen til sostaldene, dette belysning er sensorstyret. I de gamle stalde tændes arbejdslys manuelt og uden for hvert staldafsnit er der kontrollampe, der lyser, når lyset er tændt. I de nye stalde foregår lysstyringen vha. luxfølere og er således kun tændt efter behov mellem 7-22.

Der forventes på baggrund heraf ingen væsentlige problemer med lysforhold. Når ejendommens beliggenhed ift. naboer desuden tages i betragtning vurderer Silkeborg Kommune, med de stillede vilkår, at lysgener fra staldvinduerne vil være begrænsede.

- Oplag af olie og kemikalier

For at undgå forurening pga. af spild eller uheld skal overjordisk oplag af olier og kemikalier, opbevares på tæt bund og uden mulighed for afløb. Da der endvidere er stor risiko for spild på jorden, hvor traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes brændstof mm, er der stillet krav om, at stederne skal være udformet således, at der ikke kan ske afløb til og forurening af jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Ift. ejendommens olietanke henvises i øvrigt til reglerne i olietankbekendtgørelsen (Bek. nr. 259 af 23. marts 2010).

Affald

59. Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.
60. Der skal føres register over affaldsproduktionen på landbruget. Registreringen skal for hver fraktion indeholde en beskrivelse af art, mængde og sammensætning. Registreringen skal gemmes i mindst 5 år og fremvises på tilsyn.
61. Ejendommens olie- og kemikalieaffald skal til enhver tid opbevares i tæt emballage, afskærmet mod nedbør og uden mulighed for afløb til kloak, jord, overfladevand eller grundvand. Opbevaringen skal ske således, at der er opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumindholdet af den størst benyttede beholder.

Affald

Det er BAT at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over evt. indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen (i form af f.eks. kvitteringer og fakturaer fra godkendt vognmand) samt at bortskaffelsen skal ske i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ. Regulativet kan findes på kommunens hjemmeside www.silkeborgkommune.dk (søg på ordene "regulativ erhvervsaffald").

Reglerne for animalsk affald og døde dyr er beskrevet i Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr, nr. 439 af 11. maj 2007. Herfra kan særligt fremhæves, at opbevaringen skal ske skyggefuldt, afskærmet mod vilde dyr og hævet fra jorden, evt. på et ventileret sted. Endvidere skal opbevaringen foretages i passende afstand fra offentligheden. Der skal foretages tilmelding til afhentning inden 24 timer.

Vilkår for udspretningsarealer

Udbringning

62. Der må maksimalt udbringes husdyrgødning/væskefraktion svarende til 240,2 DE på de ansøgte udbringningsarealer (179,24 ha) jf. bilag 4.
63. Udbringning af husdyrgødning skal ske efter gældende regler og vilkårene i denne miljøgodkendelse. Det skal tilstræbes, at udbringning sker med mindst mulig lugtgene og ammoniakfordampning til følge. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at udbringning af husdyrgødning forårsager unødige gene eller fordampning, kan der gives påbud om ændring af praksis.
64. Der skal inden separation iværksættes foreliggende dokumentation for, at fiberfraktionen på 267,38 DE fraføres til biogasanlæg.
65. Dokumentation i form af kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner, forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) m.v. opbevares i mindst 5 år og forevises på forlangende.
66. Der må ikke etableres åbne afvandringsrender fra marker til eventuelle vandløb eller søer/vandhuller.
67. Aftalearealerne skal tilføres overskydende væskefraktion fra bedriften, og der skal derfor foreliggende dokumentation for, at 123,8 DE fraføres og udspreddes på aftalearealer.
68. Der må kun ske afsætning af husdyrgødning til udspreddning på de i ansøgning angivne aftalearealer (jf. bilag 4) samt i henhold til gældende regler.
69. Der skal foreliggende en skriftlig gylleaftale for aftalearealerne inden der foretages udbringning på disse arealer.
70. Der skal føres en journal, der viser aftaler om udbringning af husdyrgødning fra bedriften. Aftalearealernes størrelse, placering, ejerforhold samt tidshorisont for indgåede aftaler skal være oplyst.
71. På aftalearealerne må der afsættes flg. til hver bedrift:

Miljøteknisk vurdering

- Udbringning

Efter udvidelsen (etape II) udbringes husdyrgødning/væskefraktion (udnyttelseprocent på 87 %) svarende til 240,20 DE på ejede (og forpagtede) arealer (179,24 ha). I disse 240,2 DE indgår ansøgers produktion på Ålborgvej 12 på 50 DE, svare til 6007 kg N og 923 kg P. Udbringningen svarer til et dyretryk på 1,34 DE/ha, og det beregnede maksimale harmonital på 1,4 DE/ha er således overholdt. Det samlede antal DE bidrager i alt med 28834,00 kg N og 4841,00 kg P. Fiberfraktionen på 267,38 DE svarende til 16458,2 kg og 7903,69 kg P leveres til Thorsø biogasanlæg, eller såfremt det bliver nødvendigt til en anden godkendt aftager. Da godkendelsen tager udgangspunkt i at fiberfraktionen, afsættes til Thorsø biogasanlæg, eller anden godkendt aftager, stilles vilkår om dokumentation, for at fiberfraktionen er afsat korrekt.

Følgende udbringningsarealerne grænser op til Gråmose by: 210, 109, 107, 103 samt tredjemandsarealerne: BE 1-0, BE 2-0, BE 3-0, BE 4-0, BE 5-0, PV 1-4, PV1-1, PV 1-0, PV 2-0, PV 6-0 og PV 7-0. Inden for 200 meter fra Gråmose, må husdyrgyllen ikke udbringes på lørdage samt søn- og helligedage.

Godkendelsen omfatter ikke udbringning af husdyrgødning på arealer, der er registrerede som beskyttede naturtyper. En del arealer ligger i umiddelbar nærhed af § 3 områder, der er derfor sat vilkår om at driften af arealerne ikke må påvirke naturområderne negativt.

Ud fra oplysningerne om den anvendte mængde husdyrgødning ved nudrift og ansøgt drift samt oplysninger om N- og P-klasser for det ansøgte udbringningsareal, viser beregningerne, at beskyttelsesniveauet for kvælstof og fosfor er overholdt.

Der er sat krav til dokumentation af sædskifte, gødningsplan, forpagtnings- og overførelsesaftaler da det standardsædskifte og husdyrtryk, som ansøger oplyser, ligger til grund for beregningen af kvælstof udvaskningen og fosforbalancen fra husdyrbruget. Det er dermed grundlaget for at der er overholdelse af de fastlagte beskyttelsesniveauer.

Ingen af de ejede/forpagtede arealer er beliggende i nitratklasser, fosforklasser eller nitratfølsomme indvindingsoplande. Der er derfor ikke sat vilkår til særlige tiltag udover lovens beskyttelsesniveau. Dog er arealerne beliggende i et område med særlig drikkevandsinteresser (OSD). Silkeborg kommune vurderer, at arealer i områder med særlig drikkevandsinteresser, at de generelle landbrugsregler er tilstrækkelige til at sikre grundvandet, derfor er der ikke fastsat vilkår herom.

Bedrift	Mark nr.	Samle- mængde husdyr- gødning
Ålborgvej 8 7442 Engesvang	Areal: MS 1-0, MS 2-0, MS 3-0, MS 4-0, MS 5-0, MS 6-0, MS 7-0, MS 8-0, MS 9-0, MS 10-0, MS 11-0, MS 12-0 I alt 14,62 ha	20,3 DE
Arilsvej 15 7442 Engesvang	Areal PV 1-0, PV 1-1, PV 1-4, PV 2-0, PV 3-0, PV 4-0, PV 5-0, PV 6-0, PV 7-0 I alt 21,63 ha	29,1 DE
Kong Knaps vej 53 7442 Engesvang	Areal: BE 1-0, BE2-0, BE 3-0, BE 4-0, BE 5-0, BE 6-0, BE 7-0, BE 8-0, BE 13-0, BE 20-0. I alt 47,17 ha	63,0 DE
Ålborgvej 22 7442 Engesvang	Areal: LH 1-0, LH 2-0 og LH 6-0 I alt 8,16 ha	11,4 DE

72. På mark 104, 105 og 108, skal etableres dyrkningsfri bræmme på 10 meter fra § 7 hede areal se bilag 12.

Ejendommen og arealerne befinder sig inden for 1.000 m ift. § 7 hede område. Dele af arealerne grænser op til dette § 7 hede område. Afstanden fra nærmeste udbringningsareal til det nærmeste Natura 2000 område (Stenholt Skov og Stenholt Mose (H 228)) er ca. 1.900 m, mens afstanden fra ejendommen til dette Natura 2000 område er ca. 3.000 m. Alle arealer har tidligere modtaget husdyrgødning. Flydende husdyrgødning nedfældes på arealer, der ligger bufferzone ift. § 7 områder, jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Dette er en generel regel, hvorfor Silkeborg Kommune ikke stiller vilkår om nedfældning i bufferzone til § 7.

Alle udbringningsarealer ligger i oplandet til Skive fjord der er karakteriseret som et område, der i henhold til statens kortværk, har et nitratreduktionspotentiale på 76-100 %, hvorfor der i henhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau kan udbringes husdyrgødning med fuldt harmonitryk. En forudsætning for uvidelsen er derfor bl.a., at der afsættes fiberfraktion til et biogasanlæg. Der er sat vilkår til disse forhold, idet fiberfraktionen har en høj andel af fosfor. Disse forhold bidrager til et begrænset fosforoverskud på 5,9 kg P/ha/år.

Der udspreddes væskefraktion på 91,57 ha aftalearealer.

Modtager	Kg N	Kg P	DE
Ålborgvej 8	2437,00	418,00	20,3
Arilsvej 15	3495,00	600,00	29,1
Kong Knaps vej 53	7562,00	1298,00	63,0
Ålborgvej 22	1370,00	235,00	11,4

Ingen af disse arealer er omfattet af N- eller P klasse eller nitratfølsomme indvindingsområder og ingen af arealerne er registreret som § 3 områder eller er beliggende i habitatområder. Det vurderes, at det er tilstrækkeligt at stille vilkår om den samlede mængde husdyrgødning til hver bedrift, samt hvilke arealer der er tale om, samt at udspreddingen sker efter gældende regler. Aftalearealerne omtales ikke nærmere i denne godkendelse.

Mark 104, 105, 108, MS 9-0 og MS 10-0 grænser op til § 7 hedeområde, med en tålegrænse på 10-20 kgN/ha/år. Dette overstiger den eksisterende baggrundsbelastning, hvilket betyder at området ligger tæt på den øvre grænse for hvad området kan tåle.

For at sikre heden mod yderligere tilførsel af kvælstof fra lokale kilder, skal der etableres en dyrkningsfri bræmme på 10 m. hvor markerne støder direkte op til hedearealer. Bræmmen må gerne tilplantes.

Silkeborg Kommunes samlede vurdering

På baggrund af ansøgningsmaterialet samt kommunens registreringer af områdets grundvands-, vandløbs- og naturforhold har kommunen vurderet, at miljøgodkendelsen, med de pågældende vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Det er derfor Silkeborg Kommunes opfattelse, at:

- udvidelsen kan ske under hensyntagen til de landskabelige værdier
- driften kan ske uden væsentlig gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.)
- bedriften drives under anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)
- der er sikret en tilfredsstillende beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandssændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning.

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger overholder udvidelsen endvidere afskæringskriterierne, derfor meddeler Silkeborg Kommune miljøgodkendelse til bedriften på en række vilkår.

Undersøgte alternativer

Udgangspunktet for udvidelsen er at skabe en rentabel produktion på bedriften. 0alternativet ville være at opretholde det nuværende produktionsniveau. Miljømæssigt vil 0alternativet betyde, at miljøpåvirkningen i nærområdet omkring ejendommen ikke øges yderligere. Dog miljøforbedres ejendommens stalde betydeligt ved udvidelsen, da eksisterende staldsystemer udskiftes med nye staldsystemer samt anvendelse af ammoniakreducerende tiltag, som giver en lavere ammoniakfordampning. Placeringen af den nye drægtighedsstald og nye gyllebeholder, er valgt ud fra den mest optimale placering i forhold til den daglige drift og om at holde ejendommen samlet på et mindst muligt areal.

Silkeborg Kommune vurderer samlet set ikke de behandlede alternativer som værende bedre end det ansøgte projekt.

Kommentarer til udvidelsen

I foroffentlighedsfasen er der ikke modtaget nogen bemærkninger.

I høringen er der ikke kommet bemærkninger til udkast til miljøgodkendelse.

Udtalelse fra andre myndigheder

Da anlæg og arealer ligger henholdsvis ca. 3.400 m og 1.800 m fra nærmeste nabokommune, Ikast-Brande, har det ikke været relevant at indhente udtalelse fra andre kommuner.

Påvirkning af omgivelserne

I det følgende behandles det ansøgte i forhold til

- Landskabet
- Naboer (placering, lugt-, støj-, flue- og lysgener m.v.)
- BAT- bedste tilgængelige teknik.
- Energi og ressourcer
- Uheld og driftsforstyrrelser
- Jord
- Grundvand
- Overfladevand
- Natur

Der gives godkendelse til etablering af et sohold svarende til 581,38 DE. Det er antallet af dyr, der angiver den tilladelige produktionsstørrelse. De angivne DE er opgivet i henhold til den ved godkendelsestidspunktet gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse.

Kravet på de 5 år er sat efter ansøgerens ønske. Om- og nybygning af denne størrelse, samtidig med at besætningsudvidelse er omfattende, forudse ansøger problemer med at nå det indenfor udvidelsen almindelige 2 års periode, der hæftes på udvidelser. Ansøger oplyser at, ansøgningen omfatter meget store bygningsmæssige ændringer, vil det være nødvendigt at forberede godkendelsen til at byggeriet og udvidelsen af husdyrholdet kan foregå i etaper fordelt over de næste 5 år. Endvidere er ansøger nødt til at være realistisk omkring arbejdet med at projektere, og indhente tilbud til et byggeri af denne størrelse. Det er tidskrævende og den presede situation i byggebranchen kan yderligere forsinke processen.

- tidsplan for udbygningen

Ansøger oplyser at, når godkendelsen er meddelt igangsættes den ansøgte udvidelse til ca. 1.330 søer. Udvidelsen af husdyrholdet planlægges primært at ske med tillæg af egne dyr. Første etape forventes afsluttet efter 2 år. Anden etape er en endelige udvidelse til 2.500 søer, svarende til 581,38 DE samt renovering af farestald, forlængelse af farestald, opførelse af drægtighedsstald, maskinhus, gyllebeholder, opføres fire siloer samt plads til gylleseparation. Det maksimale ansøgte husdyrhold forventes derfor først at være opnået efter 5 år efter godkendelsens meddelelse, idet der ikke er plads til den ansøgte udvidelse indtil byggeriet er færdigt.

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at

det ansøgte byggeri er taget i brug, og der er indsat et dyrehold svarende til den ansøgte produktion. Derfor er der indsat et vilkår om egenkontrol, der skal sikre, at husdyrholdet er indsat inden udløbet af den fastsatte periode. Det er således ikke tilstrækkeligt, at en opbygning er påbegyndt. Der er givet 5 år til udvidelsen på baggrund af, at ansøger ønsker at opføre staldanlægget i to etaper. Silkeborg Kommune vurderer, at forlængelse til 5 år ikke skrider mod godkendelsens formål.

Der gives godkendelse til at husdyrgødning (væskefraktion) svarende til 240,20 DE kan udsprede på ejede/forpagtede arealer (179,24 ha), svarende til et dyretryk på 1,34 DE/ha. Der afsættes 267,38 DE fiberfraktion til Thorsø biogasanlægget. Der afsættes 123,8 DE husdyrgylle/væskefraktion til i alt fire gylleaftaler (91,57 ha). Med et gennemsnitlig harmonital på 1,35 DE/ha på tredjemandsarealerne. ,

Aftalearealer ligger ikke i N- eller P-klasse 1-3 eller i nitratfølsomme indvindingsområder, der er ikke § 3 indenfor arealerne og de er ikke beliggende i habitatområder. Der er således ikke forhold der gør, at Silkeborg Kommune vil skærpe de generelle landbrugsregler, og det er derfor ikke fundet nødvendigt at udarbejde en godkendelse efter § 16 for disse arealer. Aftalearealerne omtales ikke yderligere i denne godkendelse.

Varetagelse af hensyn til landskab

Den nye godkendelsesordning gennemfører VVM-direktivet og IPPC-direktivet for så vidt angår husdyrbrug, og samler kravene til ansøgning og myndighedsbehandling med de relevante dele fra bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed og planlovens bestemmelser om landzoneregulering.

Husdyrbruget er placeret i åbent land ca. 4 km syd for Thorning, som er den nærmeste byzone i området. Der er tale om et åbent landskab, præget af mindre landbrugsejendomme med spredt landbrugsbebyggelse. Der er få levende hegn i området, men flere små bevoksninger i tilknytning til vådområderne.

Udvidelsen af dyreholdet sker i eksisterende driftsbygninger samt etablering af en ny fare-, løbe- og drægtighedsstald og en ny gyllebeholder på 5.600 m³ i tilknytning til eksisterende byggeri. Den nye gyllebeholder etableres med fast overdækning. Af hensyn til den bygningsmæssige sammenhæng samt driften, er det valgt at placere det nye staldafsnit og nye gyllebeholder i tilknytning til den eksisterende beholder. Den valgte placering af staldanlæg og gyllebeholder er ligger inden for skovbyggelinjen, derudover ligger gyllebeholderne også indenfor gældende afstandskrav til vej.

Ejendommen er placeret i et område der jf. Silkeborg Kommuneplan er udpeget som spredningskorridor. Jf. Silkeborg

Kommuneplans retningslinje, skal passagen sikres inden for disse områder. (Se bilag 10)

Silkeborg Kommune vurderer, at ejendommen med den valgte placering af de nye staldanlæg og den nye gyllebeholder efter udbygningen, fortsat vil fremstå som en driftsmæssig enhed. Der kræves således ikke tilladelse efter § 22 i Husdyrloven (dvs. tilladelse til byggeri uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer). Silkeborg Kommune vurderer at udvidelsen ikke vil konflikte med retningslinjerne for spredningskorridor, da anlægget ligger i kanten af spredningskorridoren, og den primære del af korridoren er skovarealet, som ikke berøres af udvidelsen.

Silkeborg Kommune vurderer, at placering af det nye staldanlæg, maskinhus samt gyllebeholder indenfor skovbeskyttelseslinie ikke skrider mod Naturbeskyttelseslovens § 17, da forbuddet ikke glæder for driftsbygninger, der er nødvendige for jordbrugserhvervet.

Silkeborg Kommune vurderer at afstandskravet jf. Lov om miljøgodkendelse § 8 med 15 meter til offentlig vej og privat fællesvej kan dispenseres jf. § 9 stk. 3. Da det vurderes at der ikke vil ske en miljømæssige og hygiejnemæssige gene ved etableringen af gyllebeholderne, da beholder vil blive placeret ved eksisterende bygninger, og at der er stillet vilkår om at eksisterende hegn skal vedligeholdes og om nødvendigt fornyes.

Silkeborg Kommune vurderer, at de stillede vilkår ved bedriftens ophør er tilstrækkelige i forhold til at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende miljømæssig stand herunder hensyn til varetagelse af landskabelige hensyn.

Naboer – placering, – lugt-, støj-, flue- og lysgener m.v.

- kumulativ effekt med hensyn til lugt

Der er ikke andre ejendomme med over 75 DE i nærområdet⁸ ift. nabobeboelse, samlet bebyggelse eller byzone. Det er derfor ikke aktuelt at foretage skærpelse i lugtberegningerne som følge af kumulativ effekt i forhold til lugt.

- tidsplan for udbygningen

Så snart godkendelsen er meddelt igangsættes udvidelsen af dyreholdet. Herefter påbegynder anden etape, der omhandler den bygningsmæssige udvidelse samt den sidste del af udvidelsen af dyreholdet. Der er givet 5 års frist til udnyttelse af godkendelsen, så ansøger har mulighed for at opformere sin besætning samt tid til projektering af staldbyggeriet.

- placering af anlæg

Det er Silkeborg Kommunes vurdering, at placeringen af den nye drægtighedsstald samt nye gyllebeholder med overdækning ikke vil skærme for udsynet fra de nærmeste naboer.

Denne vurdering bundes dels i afstanden til naboer (> 200 m) samt udsyn til de eksisterende bygninger og det forhold at naboejendommen er afskåret ved læhegn. Desuden sikrer den valgte placering, at ejendommens anlæg fortsat vil fremstå som en samlet, driftsmæssig enhed.

- lugt

Det vurderes, at der med rimelighed kan reguleres i antallet af dyr, idet en svineproduktion kræver en vis fleksibilitet bl.a. ift. fordelingen af søer i de enkelte stalde. Det er dog forudsat, at det samlede antal DE eller geneafstanden for lugt ikke forøges.

Geneafstande fra ejendommen ved ansøgte projekt er beregnet som følger:

Afstandsforhold fra ejendommen til nærmeste naboer (krav)	Beregnet geneafstand (ukorrigeret)	Faktisk afstand (fra nærmeste staldcentrum i ansøgt drift)
Nærmeste nabo uden landbrugspligt Stenrøgelvej 5	229,6 m	ca. 254 m
Byzone Thorning	795,24 m	Ca. 4.100 m
Samlet bebyggelse i landzone Gråmose	582,10 m	ca.850 m

Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Stenrøgelvej 5, som ligger ca. 250 m nordøst for nærmeste staldafsnit med udvidelse. Jf. lovens § 6 må der ikke udvides indenfor 50 m af alle nabobeboelser, hvilket dermed er overholdt. Den ukorrigerede geneafstand er beregnet til 229 meter.

Afstanden til nærmeste samlede bebyggelse er reelt ca. 850 m, og den beregnede geneafstand er 582 m. Der er ca. 4.100 m til nærmeste byzone, og den beregnede geneafstand hertil er 795 m. For alle områder er genekriteriet overholdt, idet den ukorrigerede geneafstand er mindre end den faktiske afstand til områderne.

Konsekvensområdet for ejendommens lugtafgivelse er beregnet ud fra FMK modellen. For det ansøgte projekt er konsekvensområdet beregnet til 822,6 m iht. IT-regneark version 4.16a_uden_DE. Konsekvensområdet vil sige det område, hvor lugten fra ejendommen kan konstateres – uden at den af den grund vurderes at være til gene for omkringboende.

Der er lovkrav i henhold til regler for dyrevelfærd om overbrusningsanlæg for alle svin over 20 kg. Overbrusningsanlæg medvirker til at styre grisenes gødeadfærd, så de fortrinsvis besørger på spaltealet. Herved mindskes både lugtgener og ammoniaktab, og muligheden for udklækning af fluelarver reduceres.

Det vurderes samlet, at godkendelsen ikke vil medføre øgede lugtgener for naboejendomme, samlet bebyggelse og byzone, da genekriterierne er overholdte. Det vurderes derfor, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende for et landbrug af denne størrelse. Det må dog forventes at beboelser indenfor konsekvensområdet på 822,6 m vil opleve mindre lugt, idet lugtgenæfstanden mindskes ved det ansøgte projekt, men lugtgenerne er beregnet til at ligge under de fastlagte beskyttelsesniveauer for lugt.

Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og/eller behandling af staldlugtmissionen, således at lugten uden for ejendommen formindskes.

- Støj

På grund af afstanden til naboer (> 200 m) vurderes landbrugets faste anlæg m.v. ikke at give anledning til en støjpåvirkning af omgivelserne, som vil medføre gener for de omkringboende. (se bilag 11)

Støjkluder på ejendommen omfatter kompressorer, ventilationsanlæg foderblandingsanlægget, læsning af dyr, gyllepumpning samt brug af traktor og generelt transporter til og fra ejendommen. Støjende aktiviteter finder primært sted i dagtimerne, med undtagelse af foderblandingsanlægget, som kører 18-24 timer i døgnet. Blandingsanlægget og øvrige stationære støjkilder er placeret inden døre. Ved påfyldning af siloer, vil der fremadrettet anvendes elevator og snegl, hvilket betyder at støjniveauet herfra reduceres, i forhold til nudrift med indblæsning af foderet.

Der forventes ikke nye støjende aktiviteter i forbindelsen med udvidelsen. Der er derfor ikke vilkår om overholdelse af bestemte støjkraV. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger efter nærmere definerede anvisninger.

- Fluer mm.

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (mus, rotter m.v.), som straks skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektiv, hvorfor der stilles vilkår herom.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Bemærk, at retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium (www.dpil.dk) opdateres én gang årligt.

- Støv

Med hensyn til støvgener fra ejendommen forventes det ikke at give væsentlige problemer. Dog henvises der til god landmands-praksis, at al transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

- Lys

På bedriften anvendes der automatisk styring af arbejdslys i de nye stalde, som sikrer at lyset er slukket i tidsrummet fra kl. 23⁰⁰-05⁰⁰. I de ældre staldanlæg styres lyset manuelt. Der anvendes projektørlys efter behov samt skumringsbelysning i indkørselen til sostaldene, dette belysning er sensorstyret. Silkeborg Kommune, at lysgener fra ejendommen til nærmeste naboer vil være begrænsede, da belysningen sker syd for ejendommen, hvor der ikke er placeret beboelse ejendommen (se bilag 11)

Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lyskilder, således at lyset uden for ejendommen formindskes.

- Affald

Der er udarbejdet et affaldsregulativ for erhvervsaffald gældende for virksomheder i Silkeborg Kommune. Dette regulativ er gældende for ejendommen, hvilket betyder, at man skal anvende en godkendt (eller - den kommunale) modtageplads eller anvende godkendte transportører. Regulativet kan findes på kommunens hjemmeside www.silkeborgkommune.dk (søg på ordene "regulativ erhvervsaffald"!).

Ønsker man at aflevere enkelte fraktioner til anden bortskaffelsesordning, skal der gives dispensation fra Silkeborg Kommune.

Oplag af affald må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak samt uhygiejniske forhold. Der skal for at få overblik og incitament til nedbringelse af mængden af affald på ejendommen føres registrering over affaldsproduktionen.

Reglerne for animalsk affald og døde dyr er beskrevet i Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr, nr. 439 af 11. maj 2007. Herfra kan særligt fremhæves, at opbevaringen skal ske skyggefuldt, afskærmet mod vilde dyr og hævet fra jorden, evt. på et ventileret sted. Endvidere skal opbevaringen foretages i passende afstand fra offentligheden. Der skal foretages tilmelding til afhentning inden 24 timer.

- Transport

Bedriften ligger hensigtsmæssigt ift. til- og frakørselsforhold og transporter til og fra marker sker udenfor tættere bebyggede områder.

For at mindske gener fra transport henstiller Silkeborg Kommune, at transport foregår indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor dette tidsrum, men skal søges begrænset.

Udvidelsen medfører en væsentligste stigning i antallet af transporter. I ansøgt drift relaterer det sig til kørsel med gylle og med foder. Levering og afhentning af dyr, renovation, afhentning foretaget af DAKA, levering af brændstof og diverse fragtmænd herunder renovation forventes at forblive uændret i ansøgt drift. Samlet forventes antallet af transporter/år at stige med ca. 72 % som følge af udvidelsen. Silkeborg Kommune vurderer, at stigningen ikke er af et omfang, som vil indebære væsentligt forøgede gener for omkringboende.

Til- og frakørselsveje på ejendommen samt mulige transportveje til udbringnings- og aftalearealer fremgår af bilag 4.

BAT – bedste tilgængelige teknik

Strategien i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v., bygger på forureningsbegrænsningsprincippet, der er beskrevet i lovens § 1. Lovens strategi prioriterer forebyggelse højest. Forurening skal først og fremmest forebygges ved anvendelse af renere teknologi, herunder mindre forurenende råvarer, processer og anlæg. Den forurening, der ikke kan forebygges, skal begrænses mest muligt ved anvendelse af bedst mulige renseteknologi.

Ansøger såvel og kommunen skal i forbindelse med godkendelse foretage en vurdering af husdyrbrugets teknologi i forhold til det, der beskrives som "Bedst Tilgængelige Teknologi" (jf. BAT-notat/BREF-dokument for svine- og fjerkræbrug).

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen om miljøgodkendelse er der foretaget en vurdering af anvendte virkemidler til begrænsning af skadelig miljøpåvirkning. Desuden er der foretaget en vurdering af begrundelser for fravalg af virkemidler. Vurderingen har til hensigt at belyse, om der på ejendommen er anvendt bedst tilgængelig teknik, dvs. en teknik som under indtryk af økonomisk proportionalitet i videst mulig omfang begrænser skadelige miljøpåvirkninger.

Der er i forhold til kommunens niveau for BAT på landbrugsområdet foretaget vurderinger for områderne.: management, foder, staldindretning, forbrug af vand og energi, opbevaring/ behandling og udbringning af husdyrgødning

-Management

Virksomheden benytter sig til stadighed af professionel landbrugsrådgivning, og driften af ejendommen bliver derfor tilrettelagt efter den nyeste viden indenfor området. Der udarbejdes årligt mark- og gødningsplaner.

Husdyrbrugets ansatte deltager løbende i relevante kurser, og der er udarbejdet APV for arbejdspladsen. Der er opsat førstehjælpskasser og øjenskylleudstyr, og værnemidler er altid tilgængelige (beskyttelsesbriller, handsker, vaskedragter, åndedræts- og høreværn).

Ejendommens beredskabsplan indbefatter telefonnumre til kontaktpersoner og myndigheder i tilfælde af uheld. Planen beskriver forholdsregler ved uheld med kemikalier, driftsmateriel, gylle, i forbindelse med brand o.l. Beredskabsplanen er tilgængelig for alle på arbejdspladsen.

Flere gange dagligt tilses dyr og produktionsanlæg, og småreparationer udføres løbende. Fagfolk tilkaldes, såfremt der opstår behov for service af driftsanlæg. Bygninger og driftsinventar renoveres løbende.

Der føres E-kontrol på ejendommen ift. foderforbrug og produktivitet.

Miljø- og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen. Det drejer sig om at minimere anvendelsen af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tabene til omgivelserne bliver så små som muligt under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

I forhold til BAT skal alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel således, at omgivelserne i øvrigt påvirkes mindst muligt. Det er på baggrund af den beskrevne drift vurderet at det ansøgte projekt lever op til dette.

Det er BAT at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over evt. indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen (i form af f.eks. kvitteringer og fakturaer fra godkendt vognmand).

Udarbejdelse af beredskabsplan opfattes at kommunen som værende BAT idet udarbejdelsen af planen gør at man får vurderet og gennemtænkt forskellige former for procedurer ved diverse uheld således at evt. skader ved uheld kan minimeres. Der er som bilag til ansøgningen indsendt en beredskabsplan.

På bedriften udarbejdes gødningsplan, der er dagligt eftersyn af anlæg mv. og vilkår om registrering af ressourceforbrug,

oplæring og uddannelse af personale mv., hyppig rengøring og der er udarbejdet beredskabsplan.

På baggrund af ovenstående vurderer Silkeborg Kommune, at ansøger lever op til anvendelse af BAT.

-Foder

Når det gælder svinebrug mht. foderteknologier angiver BREF-dokumentet, at fasefodring og fytasetilsætning betegnes som bedste tilgængelige teknik. For at leve op til kravet om BAT har Silkeborg Kommune derfor sat krav til dette.

Anvendelse af de bedste foderblandinger til effektivisering af fodringen og minimering af udskillelsen af næringsstoffer anses som BAT. Der er stillet vilkår om, at der på bedriften så vidt muligt skal ske en løbende forbedring af fodereffektiviteten samt krav til foderkorrektion, således at N og P bedst muligt tilbageholdes samt ved fokus på bedst muligt foderblandinger til bedriftens dyrehold. Silkeborg Kommune betragter dette som BAT.

Der udarbejdes foderplaner sammen med konsulent, hvor nyeste viden inddrages. Der foretages løbende fodertilpasninger ift. indhold af fosfor og råprotein/FE, men ønskes ikke anvendt som virkemiddel i det ansøgte projekt med deraf følgende vilkår.

Foder styres vha.. IT styring, som ajourføres hyppigt, således at der kunne bruges nøjagtig den mængde foder og de mineraler, dyrene har brug for. Ejendommen avler selv en mindre del af kornet, der anvendes til foderet. Der foretages analyser at kornet og det indkøbte foder, så det sikres en optimal fodring og ensartethed. Der anvendes på ejendommen fasefodring og tilsætning af fytase. Der er i godkendelsen stillet vilkår hertil, idet disse tiltag anses som BAT indenfor foderteknologi.

Benzoesyre i foderet er fravalgt, da omkostningerne herved ikke er proportionale med den opnåede miljøeffekt, da der på ejendommen er sohold. Tilsætning af benzoesyre er kun godkendt til slagtesvin, og anvendes ikke til fodring af søer.

Silkeborg Kommune vurderer på baggrund af de iværksatte tiltag indenfor fodring, at ejendommen lever op til kravet om BAT.

-Staldindretning

Det fremgår af forarbejderne til husdyroven, at kravet om BAT gælder for både eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af en ændring eller udvidelse.

På Stenrøgelvej 15 sker udvidelsen i eksisterende bygninger og nye bygninger. Eksisterende staldsystemer renoveres og

en del udskiftes, idet driften omlægges fra en produktion med søer, smågrise og slagtesvin til udelukket at bestå af sohold. I den eksisterende staldanlæg (1.1.1) sker ingen ændring. Stald 1.1.2., 1.1.3. og 1.1.6 er ny etableringer, mens stald 1.1.4. 1.1.5. og 1.1.7. renoveres.

I de to nyetablerede staldanlæg 1.1.2 og 1.1.3 etableres der gyllekøling samt delvis spaltegulv i stald 1.1.3. I stald 1.1.2 har ansøger valgt at etablere fuldspaltegulv. Fuldspaltegulv anser Silkeborg Kommune ikke som værende BAT. Ansøger lever op til BAT ved at anvende gyllekøling, foderoptimering og overdækning af eksisterende gyllebeholder.

Stald 1.1.1 bibeholdes med delvis spaltegulv, hvilket anses som værende BAT for dyretypen

Ansøgt staldanlæg	Udvidelse/Ændring	BAT for dyretypen i Silkeborg Kommune
1.1.1 Søer	Nudrift/Ansøgt drift	
Søer, delvis spaltegulv	Bibeholder nuværende dyrehold på 138,09 DE	Delvis spaltegulv
Øvrigt: - Foderoptimering		

Farestaldene indrettes med fuldspaltegulv, hvilket ikke anses som værende BAT for dyretypen. Der er i ansøgningen derfor valgt virkemidler, som sikrer at fordampningen fra ejendommens anlæg ikke overstiger niveauet for BAT. Der er som kompensation for de fravalgte staldsystemer anvendt gyllekøling i stald 1.1.2 og 1.1.3, foderoptimering samt overdækning af den eksisterende gyllebeholder. Eksisterende farestald og "smågrise og polte" (1.1.4 og 1.1.5) bibeholdes med hhv. delvis spaltegulv og fuldspalte. Den del af farestalden der bibeholder fuldspaltegulv, anses ikke for at være BAT for denne dyretype.

Stald 1.1.2

Ansøgt staldanlæg	Udvidelse/Ændring	BAT for dyretypen i Silkeborg Kommune
1.1.2 Søer	Nudrift/Ansøgt drift	
Søer, fuldspaltegulv (gyllekøling)	Nyt dyrehold på 79,22 DE	Delvis spaltegulv
Øvrigt: - Foderoptimering - Gyllekøling 16,5 % ammoniak-effekt		

Stald 1.1.3

Ansøgt staldanlæg	Udvidelse/Ændring	BAT for dyretypen i Silkeborg Kommune
1.1.3 Søer	Nudrift/Ansøgt drift	
Søer, delvis spaltegulv (gyllekøling)	Nyt dyrehold på 190,06 DE	Delvis spaltegulv
Øvrigt: - Foderoptimering - Gyllekøling 16,5 % ammoniak-effekt		

Stald 1.1.4

Ansøgt staldanlæg	Udvidelse/Ændring	BAT for dyretypen i Silkeborg Kommune
1.1.4 Søer	Nudrift/Ansøgt drift	
Søer, hhv. delvis spaltegulv og fuldspalte	Bibeholder nuværende dyrehold på 59,59 DE	Delvis spaltegulv
Øvrigt: - Foderoptimering		

Stald 1.1.5 indgår i den fremtidige produktion i stald 1.1.4. derfor er den ikke beskrevet i tabel.

Stald 1.1.6

Ansøgt staldanlæg	Udvidelse/Ændring	BAT for dyretypen i Silkeborg Kommune
1.1.6 Søer	Nudrift/Ansøgt drift	
Søer, delvis spaltegulv	Nyt dyrehold på 77,97 DE	Delvis spaltegulv
Øvrigt: - Foderoptimering		

Stald 1.1.7

Ansøgt staldanlæg	Udvidelse/Ændring	BAT for dyretypen i Silkeborg Kommune
1.1.7 Søer	Nudrift/Ansøgt drift	
Søer, delvis spaltegulv og fuldspaltegulv	Bibeholder nuværende dyrehold på 36,45 DE	Delvis spaltegulv
Øvrigt: - Foderoptimering		

Ansøgers konsulent har indsendt beregning, som omfatter alle stalde ændret til delvis spaltegulv gulv i ansøgt drift, i stedet for fuldspaltegulv. I denne beregning er gyllekøling, og overdækning af den eksisterende gyllebeholder ikke medtaget. Her er det beregnet, at den samlede emission fra anlægget vil være 8.306 kg N/år med BAT-staldsystemer. Med de ansøgte staldsystemer samt kompenserende tiltag ift. at reducere ammoniakfordampningen er der opnået en samlet fordampning på 8.307 kgN/år, hvilket anses for niveauet for BAT, se bilag 15. Silkeborg Kommune vurderer at denne niveauforskel på 1 kg N/år er tilstrækkelig til at BAT kravet er overholdt, da den mergevinst i kg N/år ved yderligere reduktion af 1 gram råprotein vil gå ud over dyrenes trivsel. Beregninger viser ligeledes, at gyllekølingsanlægget maksimalt kan genindvinde varme, svarende til 16,5 %. Ved højere ydelse på gyllekølingen, vil ansøger ikke kunne udnytte varmen. På dette grundlag vurderer Silkeborg Kommune at gyllekøling over 16,5 % reduktion ikke er BAT. Se bilag 16.

I forløbet er der fravalgt teknologier og projektilpasninger der ligeledes er BAT, herunder gylleforsuring, biologisk luftvasker og ændring af ventilationsafkast. Gylleforsuring er fravalgt, da gyllen på ejendommen separeres og fiberdelen afsættes til biogasanlæg. Etablering og drift af luftvaskesystemer er fravalgt, da ansøger vurderer at systemet er unødigt omkostningsfuldt og da der er valgt at foretage gyllekøling som den bedste teknologi, da varmen kan bruges i driften

Silkeborg Kommune vurderer, at der med ovennævnte til- og fravalg er taget de nødvendige forholdsregler under indtryk af økonomisk proportionalitet. Vurderingen er baseret på beregning i ansøgningskemaet, der dokumenterer overholdelse af kommunen niveau for BAT ved de valgte staldsystemer samt virkemidler. Niveauet for BAT er fundet ved i IT-ansøgningssystemet at beregne ammoniakemissionen fra det samlede dyrehold hvor samtlige søer i ny etablere farestald placeres på delvis spaltegulv, der betegnes som BAT for dyretypen. Silkeborg Kommune vurderer derfor, at der for det ansøgte projekt, i tilstrækkeligt omfang er redegjort for kompensation for fravalgt af BAT.

Der er stillet vilkår om, at staldene etableres med de ansøgte staldtyper, samt at der i stald 1.1.2 og 1.1.3 etableres gyllekølingsanlæg og anvendes foderoptimering ved alle søerne samt overdækning af den nye og eksisterende gyllebeholder. Der er stillet en række detailvilkår for gyllekøleanlægget med henblik på at opnå den påkrævede effekt.

-Forbrug af vand og energi

Renere teknologi er et bærende element i Husdyrloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man både selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

Renere teknologi sigter blandt andet på at minimere forbrug af energi, vand og andre råvarer pr. produceret enhed.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift ift. ressourcer er BAT følgende:

- At man gennemgår bedriften med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med sit energiselskab. Ved jævnlig aflæsning af energimålere og vandmålere kan man hurtigt danne sig et overblik over forbruget og samtidig sikre sig mod uforudsete udgifter. Alene ved at forholde sig kritisk til forbruget kan man erfaringsmæssig opnå besparelser på op mod 5-10 % af årsforbruget.
- At man fører regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning, samt minimerer forbruget pr. produceret enhed.
- At vandingssystemet vedligeholdes således, at vandspild undgås
- At der anvendes energibesparende belysning
- At opdage og reparere evt. lækager hurtigst muligt.
- At man til stadighed renholder og vedligeholder anlæg og maskiner således, at de altid fungerer optimalt.
- At man udskifter miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige
- At gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet.

Der placeres drikkevand over fodertruget, hvilket mindsker spild. Minimum to gange dagligt gennemgås alle staldafsnit, og der foretages nødvendige reparationer, hvilket sikrer mod længerevarende lækager på vandsystemet. 90-95 % af ejendommens vandforbrug går til drikkevand, hvorfor øvrige besparelser ikke er mulige.

Energiforbruget relaterer sig til valsning og blanding af foder, ventilation, pumpning af gylle samt belysning. Forbruget af fyringsolie forventes reduceret i ansøgt drift, da der genindvindes varme fra gyllekølingssystemet.

Der anvendes lavenergi lysstofrør i staldanlægget, hvor det er muligt. Udendørs vil der blive opsat sensorer, så belysningen er behovsstyret. Indendørs staldbelysning er tændt efter behov, i de nye stalde styret af lux-følere. Staldbelysningen rengøres efter hvert hold, så nytteværdien af belysningen er optimal ift. energiforbrug.

Der er etableret temperaturstyret combi- diffus undertryksventilation som altid kun kører, med det minimale behov. Ventilatorer og rør rengøres ved holdskift, dette sikrer at der ikke bruges unødigt meget energi pga. modstand fra støv og skidt. Bygningerne er tætte, så ventilationsanlægget ikke kører unødigt meget pga. falsk luftindtag. I de eksisterende bygninger er der valgt de, på det tidspunkt, bedste ventilationsanlæg ift. lavt energiforbrug. I de nye bygninger vælges der ligeledes ventilation med lavt energiforbrug

Ud fra normtal fra EnergiMidt kan der på en ejendom med 2500 søer forventes et elforbrug på ca. 1.194.000 kWh. Det forventede elforbrug ligger på 500.000 kWh altså under normen, da der anvendes genanvendelse af varmen fra gyllekølingen.

Det er kommunens opfattelse, at landmanden igennem den beskrevne drift, god landmandspraksis og via uddannelse og dygtiggørelse indenfor landbrugsdriften mm. overholder kravet om BAT.

-Opbevaring/behandling og udbringning af husdyrgødning

BAT og godt landmandskab i forhold til opbevaring og udbringning er bl.a. følgende tiltag:

- at man opbevarer flydende husdyrgødning i stabile beholdere og udfører beholderkontrol (10. år)
- at beholderen tømmes en gang årligt og efterses for revner m.v.
- at beholderen er etableret med fast overdækning eller alternativt flydelag, som der føres logbog over
- at man afstemmer den producerede husdyrgødning med udspretningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt kunstgødning

- at udbringning af gødning mm. skal foretages så tæt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimalt næringsstoffoptag og størst vækst
- at man anvender BAT med hensyn til de maskiner man anvender til udspretning og om nødvendigt nedpløjning af husdyrgødningen
- at man ved afgrødehøjder under 10 cm tilstræber at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold dvs. kølig, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning
- at tage højde for udspretningsarealets karakteristika, f.eks. jordens struktur og type, evt. skråninger, klimatiske forhold, regn og vanding, anvendelse samt landbrugsmæssig praksis, inklusiv evt. sædskifte

Der er naturligt flydelag på den eksisterende beholder (1.1.8), mens der på den eksisterende gyllebeholder (1.1.9) og den nye gyllebeholder (1.1.10) etableres fast overdækning. Overdækning af ny etablerede gyllebeholder, vurderer Silkeborg Kommune som værende BAT. På den eksisterende gyllebeholder (1.1.8) føres der logbog over flydelaget. Beholdere er tilmeldt beholderkontrol.

Udbringning af husdyrgødning (væskefraktion) foregår under hensyn til naboer og natur, og der tages forbehold for vejrforholdene herunder vindretningen. Da husdyrgyllen er separeret, optages denne hurtigere af afgrøderne ved udbringning, derudover forventes lugtgenerne være mindre i forhold til rågylle. Udbringning foregår primært på hverdage. Al håndtering af gylle foregår under opsyn, og gyllen pumpes fra beholder til vogn vha. flytbar traktorpumpe. Udbringning foregår iht. gældende regler.

En planteavlskonsulent udarbejder hvert år en mark- og gødningsplan, hvilket sikrer at mængden af gødning tilpasses afgrødernes forventede behov samt gældende lovkrav. I planen indgår hensyn til jordbundstype, sædskifte, planternes udbytte samt kvælstofudnyttelsen.

Det vurderes at den beskrevne drift med de stillede vilkår lever op til BAT.

Overdækning af den mindre eksisterende beholder (1.1.8) er fravalgt, da den ønskede miljøeffekt ikke er proportional med omkostningerne forbundet hermed.

Silkeborg Kommune vurderer sammenfattende, at der med ovennævnte til- og fravalg er taget de nødvendige forholdsregler under indtryk af økonomisk proportionalitet.

Uheld og driftsforstyrrelser

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Det skal derfor sikres, at der ved utilsigtet start ikke pumpes gylle udenfor tanken. Ligesom overpumpningen skal ske under opsyn.

Udover at være BAT, så er det Silkeborg Kommunes opfattelse, at den udarbejdede beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store som f.eks. brand, hærværk o.l. Beredskabsplanen giver landmanden en mulighed for at gennemgå sin bedrift og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift således, at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres.

Planen skal ikke kun omfatte de uheld der kan ske på selve ejendommen, men skal ligeledes omfatte f.eks. beredskab i forbindelse med transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Planen skal gennemgås med de ansatte mindst én gang hvert år, så den holdes ajour. Planen skal gennemgås med nyanførte, når de tiltræder. Endvidere er planen kun anvendelig, hvis man kan få fat i den, derfor stilles der krav om, at den skal være let tilgængelig og synlig.

Der er udarbejdet Beredskabsplan for ejendommen som er vedlagt ansøgningen.

Ved evt. anvendelse af udenlandsk arbejdskraft er der desuden stillet vilkår om, at beredskabsplanen og vilkårene for denne godkendelse skal oversættes til et sprog, der er let at forstå for den ansatte.

Jord

For at forhindre spild og forurening af jord og grundvand stilles der krav om, at al håndtering af husdyrgødning foregår under opsyn samt at håndteringen foregår på en sådan måde, at evt. gener begrænses. F.eks. at der først sker omrøring af gyllebeholderen, kort tid før beholderen skal tømmes f.eks. ved udspreddning samt at der etableres alarm på gyllesepareringsanlægget, så der ved driftsstop sendes besked til flere mobiltelefoner.

Det vurderes at gyllevogne med egen sugepumpe og tilbageløb, samt påfyldningsplads vil medføre tilstrækkelig sikkerhed for, at der ikke sker spild af husdyrgødning.

For at undgå forurening pga. af spild eller uheld skal overjordisk oplag af olier, opbevares på tæt bund og uden mulighed for afløb. Da der endvidere er stor risiko for spild på jorden,

hvor traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes brændstof mm, er der stillet krav om, at stederne skal være udformet således, at der ikke kan ske afløb til og forurening af jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Der henvises i øvrigt til olietankbekendtgørelsen (Bek. nr. 259 af 23. marts 2010), idet der gøres opmærksom på, at ejeren af overjordiske ståltanke under 6000 l skal sikre, at typegodkendte tanke med korrosionsbeskyttelse skal sløjfes senest 40 år efter fabrikationsåret. Øvrige ståltanke skal sløjfes senest 30 år efter fabrikationsåret, mens tanke hvis fabrikationsår ikke er kendt, skal sløjfes senest d. 31. august 2008.

Det er kommunens vurdering, at der er en miljømæssig risiko forbundet med vask af maskiner og ikke mindst sprøjteudstyr. Der henvises til Bekendtgørelse om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler (BEK nr. 268 af 31/03/2009), at påfyldning af plantebeskyttelsesmidler samt vask af maskiner og udstyr skal ske på vaskeplads med opsamling til (gylle)beholder eller på arealet, hvor midlet udbringes.

Der er ligeledes stillet vilkår om, at vaskepladsen skal anvendes ved påfyldning af sprøjtemidler.

Det vurderes, at den oplyste drift med de i godkendelsen stillede vilkår er tilstrækkelig til at sikre jord ift. spild mm.

Grundvand

Anlæg:

Håndtering af gødning foregår som gylle/væskefraktion. For at sikre, at gyllen udbringes så tæt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimalt næringsstofoptag og størst vækst, og dermed mindst udvaskning til grundvandet, er der stillet krav om tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

Det er vurderet, at der er sikret tilstrækkelig opbevaringskapacitet for gylle, såfremt der på selve ejendommen er minimum 9 måneders opbevaringskapacitet. Opbevaringskapaciteten efter udvidelsen rækker til mindst 10,3 måneder ved de eksisterende beholdere samt etablering af en ny beholder på ejendommen, og kravet er derfor opfyldt. Da opbevaringskapaciteten kan beregnes til 10,3 måneder, er der ikke stillet krav om anvendelse af samt dokumentation for lejet opbevaringskapacitet.

Arealer:

Alle arealer i projektet på Stenrøgelvej 15, 8620 Kjellerup ligger udenfor nitratfølsomme indvindingsområder (NFI) og indenfor områder med særlige drikkevandsinteresser, og det er derfor kommunens vurdering, at de generelle regler for anvendelse af gødning og om plantedække er tilstrækkelige til at tilgodesee grundvandsinteresserne.

Kort over drikkevandsområder og NFI fremgår af bilag 6.

Til sikring af grundvandet er der i indvindingstilladelserne til almene vandværker, ikke almene vandværker og markvandingboringer stillet vilkår, om driften i nærzonen omkring boringen. Overholdelse af vilkårene i disse tilladelser sikrer, at der ikke sker nedsivning af gødningsstoffer og sprøjtemidler til grundvandet langs borerøret eller i boringens nærzone.

Endvidere gøres opmærksom på, at der i bek. Nr. 268 af 31. marts 2009 om påfyldning og vask mv. af sprøjter, er krav til, at der ikke må påfyldes og vaskes indenfor 300 m af almene og ikke-almene vandforsyning.

Overfladevand

- vandløb og søer

Målsætningen for vandløb og kilder i Silkeborg Kommune er opdelt i 3 hovedgrupper som beskrevet i nedenstående tabel. Målsætningerne er overført fra regionplanerne for Århus og Viborg Amter, og de gælder, indtil Vandplanerne er endeligt vedtaget.

Målsætninger for vandløb i Silkeborg Kommune⁹

A: Skærpet målsætning	A Særligt naturområde
B: Generel målsætning	B0 Alsidigt dyre- og planteliv B1 Gyde- og yngelopvækstområde for laksefisk B2 Laksefiskevand B3 Karpfiskevand
C: Lempet målsætning	C Kun afledning af vand D Påvirket af spildevand E Påvirket af grundvandsindvinding F Påvirket af okker

Retningslinjer for vandkvalitetsmålsætninger for søerne, som er fastsat i amternes regionplaner, er gengivet nedenfor.

Retningslinje om målsætninger for søer, som den fremgår af regionplan 2005 for Viborg og Århus amter¹⁰

A1 (Viborg Amt). Skærpet målsætning	Særlige naturvidenskabelige interesseområder.
A (Århus Amt). Skærpet målsætning	Det naturlige plante- og dyreliv i søen må ikke påvirkes af menneskelige aktiviteter i søen eller i oplandet.
A2 (Viborg Amt). Skærpet målsætning	Badevand
A2/B2 (Århus Amt). Badevand	Kvalitetskravene til badevand skal være opfyldt.
B (Viborg Amt og Århus Amt). Generel målsætning	Viborg Amt: Naturligt og alsidigt plante- og dyreliv. Århus Amt: Det naturlige plante- og dyreliv i søen må kun påvirkes svagt af spildevand.
C. Lempet målsætning	Ingen af søerne i Silkeborg Kommune er omfattet af en lempet målsætning ifølge amternes regionplaner.

Anlæg:

Den nye gyllebeholder etableres mere end 100 m fra vandløb og søer, og den eksisterende gyllebeholder er ligeledes placeret minimum 100 m fra vandløb og søer.

Vand fra det nye befæstede areal (plads til fiberfraktion) ledes til gyllebeholder og udbringes med gyllen. Derudover har vaskelpladsen, anført som bygning nr. M på situationsplanen bilag 1, også afløb til gyllebeholder.

Tagvand fra nye bygninger ledes til faskiner. Tagvand fra de eksisterende staldanlæg ved stuehuset, ledes i faskine mellem den nye farestaldstilbygning og maskinhus, se evt. bilag 1. Der er tale om en bygningsmæssig udvidelse på ca. 7.070 m². Ud fra det vejledende dimensioneringskrav om etablering af 1 m³ faskine pr. 30 m² tagflade, kan det beregnes, at der fra det nye tagfladeareal skal etableres ca. 250 m³ faskine. Eksisterende anlæg, dækker et samlet areal på ca. 7.145 m², hvorfra der bortledes ca. 5001,5 m³ regnvand pr. år til vandløb/grøft.

Silkeborg Kommune tillader som udgangspunkt ikke direkte udledninger uden forsinkelse til grøft- og vandløbssystemer. Dette skyldes, at der som oftest er tale om store vandmængder, som ved regnvejr skal bortledes på kort tid. De pludselige store vandtilførsler udgør en trussel mod vandløb og grøfters fysiske forhold, fordi de kan være medvirkende til sandvandring og stoftransport.

Der er derfor stillet vilkår om, at der senest samtidig med det nye staldbyggeri skal etableres forsinkelsesbassin eller lignende anordning, og at der skal indsendes beregninger til Silkeborg Kommune som dokumenterer at dimensioneringen er korrekt.

Med forsinkelse ved bortledningen af tagvandet er det Silkeborg Kommunes vurdering, at den ekstra tilførsel ikke vil have en væsentlig negativ indflydelse på grøften og vandløbssystemerne nedstrøms denne. Endvidere vurderes der ikke at være afledning fra befæstede arealer eller lignende til vandmiljøet, hvor der er risiko for forurening med rester af foderstoffer, husdyrgødning eller lign.

Silkeborg Kommune vurderer endvidere, at en beredskabsplan vil være medvirkende til sikring af miljøet i tilfælde af overløb af gylle mm., der er derfor stillet vilkår om udarbejdelse af beredskabsplan.

Arealer:

En del af ejendommens jorde ligger ved eller i nærheden af vandløb. Fire arealer (208, 111, 112 og 112-1) grænser op til en bæk, som løber til Haller Å og videre i Karup Å, der afvander til Skive Fjord.

For den pågældende bæk gør det sig gældende, at vandløbet har en generel målsætning; B3, Karpfiskevand, i det forløb, der løber tæt om de ovenfor nævnte arealer 208, 111, 112 og 112-1. Hovedparten af vandløbene i Silkeborg Kommune har en generel målsætning, hvor der kun tillades en svag påvirkning af det naturlige plante- og dyreliv.

På bedriften er der ingen udbringningsarealer, som skrånere mere end 6 grader ned mod vandløb. Det har derfor ikke været relevant at stille vilkår til forebyggelse af afstrømning som følge af erosion. Desuden gøres opmærksom på de generelle regler om 2 m dyrkningsfri bræmmer, jf. Vandløbslovens § 69.

Der er ingen målsatte søer i umiddelbar nærhed af ejendommen eller udbringningsarealerne.

Det er kommunens vurdering, at landbrugsdrift, herunder udspreddning af gylle i sædvanligt omfang og efter gældende regler på de vandløbs- og sønære arealer, ikke vil påvirke flora og fauna i de aktuelle vandløb og søer. Sekundære effekter som eksempelvis øget udvaskning af næringssalte vurderes ikke at have betydning for vandløbsmiljøet. Den ansøgte, fremtidige drift på ejendommen, og på bedriftens udbringningsarealer, vurderes ikke være i modstrid med Kommuneplanens vandløbsmålsætninger og Naturbeskyttelseslovens bestemmelser om beskyttede naturtyper.

- Marint opland

Ejendommen Stenrøgelvej 15 og alle udbringningsarealerne som indgår i ansøgningen, ligger i oplandet til Skive Fjord. Skive Fjord er ikke udpeget som Natura2000, men er dog direkte forbundet med en del af Limfjorden der er udpeget som Natura2000 (Natura 2000 område nr. 16; Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg). Jf. regionplanen 2005 for Viborg Amt, er Skive fjord målsat til skærpet målsætning (A) og kystvand med basismålsætning (B).

Målsætningerne for fjorden er ikke opfyldt. Fjorden er påvirket af for store tillædninger af næringsstoffer (kvælstof og fosfor) fra oplandet, som bl.a. stimulerer væksten af planteplankton og algebevoksninger på bundplanterne og dermed har en negativ effekt på miljøtilstanden i fjorden. Næringsstofbelastningen vanskeliggør derfor opfyldelsen af målsætningen for fjorden. Hovedparten af næringsstofferne fra oplandet kommer i dag fra diffuse kilder, herunder især landbruget, mens bidraget fra byer og industri er blevet væsentligt reduceret via spildevandsrensning. Der er derfor stillet krav om ekstra beskyttelse for overfladevand i forhold til nitrat og fosfor i lov om husdyrgodkendelse

Der er ingen målsatte søer i umiddelbar nærhed af ejendommen eller hvor udbringningsarealerne afvander til sårbare søer nedstrøms.

- Kvælstof i relation til marine områder

Beskyttelsesniveauet for nitrat er defineret som en skærpelse af det generelle harmonikrav ud fra nitratklasserne 1-3, som er de kvælstoffølsomme områder i forhold til hav & fjord. Afhængig af udbringningsarealernes placering, vil der på bedriftsniveau blive beregnet et samlet krav til hele bedriften. Reduktionspotentialen, som ligger bag nitratklassen, er et udtryk for, hvor stor en del af kvælstoffet der bliver tilbageholdt i oplandet og derved ikke kommer ud i de danske farvande. Alle bedriftens udbringningsarealer har et reduktionspotential på 76-100 %.

Da alle arealer ligger udenfor nitratklasse 1-3, er arealerne at betragte som robuste. Silkeborg Kommune opfatter nitratklasssekortværket som den nyeste viden om kvælstoftilbageholdelsespotentialen i kommunens andel af oplandet til Skive Fjord og finder derfor ikke tilstrækkeligt grundlag for, at hele eller dele af udbringningsarealet for husdyrgødning bør skifte nitratklasse som følge af lokale forhold.

Ud fra lovens antagelse om en tilbageholdelse på 76-100 % af kvælstoffet vurderes de generelle harmoniregler at være tilstrækkelige i den konkrete sag i forhold til beskyttelse af overfladevandet, og der stilles derfor ikke yderligere vilkår.

Referencesædskiftet er det sædskifte, som i forbindelse med beskyttelsesniveauet for nitrat og fosfor anvendes som ud-

gangspunkt. Systemet fastlægger et referencesædskifte for alle bedriftens arealer. For hver mark skal desuden aktivt vælges et sædskifte. Da ansøger har valgt samme sædskifte som referencesædskiftet på alle marker, stilles ingen krav til sædskiftet i miljøgodkendelsen.

Ifølge den indsendte ansøgning viser beregning at det maksimale dyretryk, DE_{max} , er 1,4 og det reelle dyretryk, DE_{reel} for ansøgt drift er 1,34 DE/ha.

Da DE_{reel} er mindre end eller lig DE_{max} er beskyttelsesniveauet vedrørende nitrat-overfladevand overholdt uanset, hvad de følgende udvaskningsberegninger viser.

I Farm-N er der beregnet følgende værdier for udvaskningen:

- nudrift: 82,3 kg N/ha
- Ansøgt drift: 84,7 kg N/ha
- Teoretisk udvaskning uden virkemidler: 88,7 kg N/ha (max dyretryk (1,4 DE/ha).

Som det ses er udvaskningen i ansøgt drift 4 kg N/ha mindre end den teoretisk mulige ved max. dyretryk.

Med en udvaskning på 84,7 kg N/ha og et reduktionspotentiale på 76- 100 % på udbringningsarealerne i opland til Skive fjord, beregnes med en maksimal påvirkning:

Skive fjord: $84,7 \text{ kg N} * 179,24 \text{ ha} * 0,24 = 3643,59 \text{ kg N}$

Der findes på nuværende tidspunkt ikke alment tilgængelige beregningsmodeller, der kan beregne den eksakte resulterende udledning fra projektet til Skive fjord.

Skive Fjord har et opland på ca. 913.000 ha, dvs. at udbringningsarealet udgør 0,01 % af oplandet til Skive fjord. Ud af den samlet tilladning af kvælstof Skive Fjord (1300 ton/år) udgør den beregnede worst case udvaskning fra arealerne til Skive fjord en samlet udvaskning på 0,028 %.

De samlede andele er så små, at Silkeborg Kommune vurderer at arealerne som indgår i denne ansøgning, i sig selv ikke medvirker til forringelse af tilstanden i Skive Fjord/Limfjorden.

- Fosfor i relation til marine områder

Først og fremmest beregner systemet på baggrund af "fosforkortet", hvilke dele af arealet der ligger i oplandet til kystvande i Natura 2000 områder overbelastet med fosfor. Herefter skal der under de enkelte arealer angives arealets jordbundsklasse, dræningsforhold samt hvor store dele af arealet, der har hvilke fosfortal. De dele af arealet som ligger indenfor fosforkortets opland, har jordbundsklasse 5-10, er drænedede og som har fosfortal 4-6 klassificeres i P-klasse1. De dele af arealet, der i stedet har et fosfortal på over 6 klassificeres i P-klasse3.

Fosforkortet indeholder også oplysninger om hvilke del af arealet, som ligger inde for fosforkortets opland og samtidigt er lavbundsarealer uden for okkerklasse 1. Disse dele klassificeres som P-klasse2, hvis de er drænedede/grøftede

De dele af de pågældende arealer, som ikke opfylder alle kriterierne for henholdsvis P-klasserne 1, 2 og 3, bliver klassificeret som P-klasse 0. Det vil sige, at hvis f.eks. et areal ikke er drænet, så vil det altid blive klassificeret som P-klasse 0 selvom arealet ligger inden for fosforkortet.

Det fremgår af ansøgningen for Stenrøgelvej 15, at alle udbringningsarealer er omfattet af fosforklasse 0 (se bilag 7).

I ansøgt drift udbringes der husdyrgødning med et totalindhold af fosfor på 4.841 kg P. Fordelt på 179,24 ha udbringningsareal svarer dette til en tilførsel på 27 kg P/ha om året. I gennemsnit fjernes der 21,1 kg P gennem afgrøder ud fra de sædskifter, som ligger til grund for ansøgningen. Der er altså et overskud på 5,9 kg P pr. ha pr. år i husdyrgødningen. I forhold til de generelle afskæringskriterier tilføres der i alt - 1362,5 kg P mindre pr. år end den maksimale fosfortilførsel efter de generelle afskæringskrav. Alle udbringningsarealer ligger udenfor fosforklasse og der ligger ikke fosforfølsomme søer opstrøms.

Silkeborg Kommune vurderer, at der med de stillede vilkår om bl.a. randzoner omkring vandløb og § 3 områder er taget de relevante forholdsregler til forebyggelse af fosfortab gennem overfladeafstrømning med jord.

- Internationale naturbeskyttelsesområder - vandområder

Fuglebeskyttelsesdirektivet fra 1979 og habitatdirektivet fra 1992 indeholder fælles EU-regler for naturbeskyttelse. Direktiverne pålægger bl.a. medlemslandene at udpege og beskytte levesteder og rasteområder for fugle og beskytte truede naturtyper og plante- og dyrearter, hhv. fuglebeskyttelses- og habitatområder (samlet betegnet som internationale naturbeskyttelsesområder eller Natura 2000-områder).

Direktiverne fastsætter et overordnet mål for at sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for naturtyper, dyre- og plantearter. Danmark er forpligtet til at sikre, at der ikke sker en forringelse af status i de udpegede områder og til at iværksætte, hvad der er nødvendigt for at opnå de fastsatte mål.

- EF-fuglebeskyttelsesområderne er områder, der har til formål at beskytte og forbedre levevilkårene for de vilde fuglearter i EU.
- Ramsarområder er vådområder med rigt fugleliv og så mange vandfugle, at de har international betydning. Områderne er indeholdt i EF-fuglebeskyttelsesområderne.

- EF-habitatområder er områder, der er udpeget på baggrund af naturtyper og arter, som er af betydning for EU.

Tilladelser til aktiviteter i eller udenfor internationale naturbeskyttelsesområder må ikke kunne forringe områdets naturtyper og levestederne for arterne eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for. I Ramsarområder skal beskyttelsen af områderne tillige fremmes

Derfor er Silkeborg Kommune internationalt forpligtet til at beskytte og bevare plante- og dyrearter, levesteder for plante- og dyrearter, samt naturtyper af international værdi. Udpegningsgrundlag opdateres som udgangspunkt hvert 6. år og kan ses på www.blst.dk.

I de to forudgående afsnit er der redegjort for, at Silkeborg Kommune vurderer, at der ikke er risiko for, at projektet *i sig selv* vil have en negativ effekt på marine områder og søområder, herunder marine områder, som er omfattet Habitatdirektivet, eller som er EU-fuglebeskyttelsesområde eller Ramsarområde.

Herudover er det relevant at vurdere, om projektet *i kumulation* med andre projekter eventuelt kunne have en negativ effekt fra kvælstofudvaskning til marine Natura 2000-områder. Silkeborg Kommune anser, at der i de dele af de pågældende oplande, som ligger udenfor nitratklasser vil være balance mellem udvidelser og nedlæggelser af landbrug, således at den samlede belastning ikke stiger. Desuden vil udpegninger af nitratklasser i dele af oplandet medvirke til, at belastningen fra disse områder med tiden falder som følge af øget brug af virkemidler såsom ekstra efterafgrøder og anvendelse af specielle sædskifter.

Jf. habitatbekendtgørelsen¹¹ er det med baggrund i ovenstående vurderet, at udvidelsen ikke vil forringe områdets naturtyper og levestederne for arterne eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter som de internationale naturbeskyttelsesområder er udpeget på baggrund af. Kommunen har dermed vurderet, at projektet ikke vil påvirke Natura 2000-områderne væsentligt, og der er derfor ikke foretaget en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmål-sætningen for det pågældende område. Vurderingen er lavet på baggrund af den viden og de beregningsmetoder kommunen har på området.

Når Vand- og Natura 2000 planerne foreligger, og de ekstra nødvendige undersøgelser er gennemført, kan Silkeborg Kommune foretage en vurdering af, om det er nødvendigt at reducere markoverskuddet yderligere for at undgå at projektet er til skade for habitatområdet. Dette kan gøres ved, at kom-

munen tager projektet op til revurdering efter husdyrgodkendelseslovens § 40 og meddeler de nødvendige påbud om reduktion af næringsstofudledningen.

Natur

- Arealstatus

Ejendommen er beliggende i landzone udenfor områder udpeget i Regionplan 2005. Enkelte af ejendommens udbringningsarealer er beliggende indenfor udpegninger herunder særlig værdifulde landbrugsområder, skovrejsningsområde samt område med særlige økologiske forbindelser.

- Biologiske spredningskorridorer

Spredningskorridorer er udpeget for at modvirke fragmenteringen af naturområder og forbedre spredningsmulighederne for den vilde flora og fauna. Afhængig af særlige arters spredningsbehov kan læhegn med 'fodpose', ekstensivt drevne landbrugsarealer samt etablering af vandhuller og dyrkningsfrie bræmmer langs vandløb medvirke til forbedring af særlige arters spredningsmuligheder i landskabet.

Dele af ejendommen og dele af de tilhørende udbringnings- og aftalearealer er tilknyttet spredningskorridorer. Der er ikke nogen formodning om driftsmæssige ændringer, som forringer eller forbedrer forholdene med hensyn til spredning af flora og fauna.

- Beskyttede sten- og jorddiger

Ved sten- og jorddiger og lign. forstås menneskeskabte, linjeformede forhøjninger af sten, jord, græstørv, tang eller lignende materialer, som fungerer eller har fungeret som hegn og har eller har haft til formål at markere administrative, ejendoms- eller anvendelsesmæssige skel i landskabet. Digerne er vigtige elementer i kulturlandskabet, som både viser tidligere tiders arealudnyttelse, ejendoms- og administrationsforhold, fungerer som levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter og bidrager til et afvekslende landskab, ofte med egnstypiske digestrukturer.

Der er beskyttede diger efter Museumslovens § 29a på mark 13, 201 og 203.. Digerne må ikke ændres eller fjernes uden kommunens tilladelse.

- Fredede fortidsminder

Der ingen gravhøje på udspretningsarealerne, dog ligger mark 104, 112, 112-1 og BE 20-0 inden for 100 meter beskyttelse zone. Der gøres opmærksom på, at der i henhold til § 29f i Museumsloven ikke må foretages jordbehandling, gødes eller plantes (herunder også juletræer og lignende) på gravhøje og inden for en afstand af 2 m fra dem. Jf. § 18 i Lov om naturbeskyttelse må der endvidere ikke etableres ny beplantning eller foretages lignende ændring i tilstanden af arealet inden

for 100 meters afstand fra gravhøje, medmindre kommunen meddeler dispensation hertil.

- *Beskyttede naturtyper i relation til geografisk specifikke ammoniakvilkår for anlæg*

Nærmeste § 3 naturareal, der er udpeget jf. § 7 i husdyrloven:

- Hedeområde, beliggende ca. 760 m sydvest for ejendommen.

Derudover stiller side Silkeborg Kommune, følgende naturområder, inden for 1000 meter med § 7 område:

- Mose/hede, Gammel Frederiksmose, ca. 775 m sydøst for ejendommen
- Mose, Stenrøgel mose, ca. 750 øst for ejendommen

De nærmeste § 3 naturarealer inden for 1000 m ift. ejendommen er (se bilag 8):

- Beskyttet vandløb ca. 300 meter nord og vest
- Sø beliggende ca. 660 m nord
- Hede beliggende ca. 370 m nordvest
- Fredskov ca. 220 m vest
- Mose, søområde ca. 740 m syd
- Mose/hedeareal ca. 730 m sydøst
- Mose/engareal ca. 710 m sydøst
- Mose ca. 810 m øst
- Eng ca. 910 m nordøst

Naturområder (søer, vandløb, heder, moser og lignende, strandenge og strandsumpe, ferske enge og overdrev) der er beskyttede i henhold til § 3 i Lov om naturbeskyttelse må generelt ikke tilføres gødningsstoffer.

Ferske enge og overdrev må dog anvendes som før lovens ikrafttræden i 1992. Det vil sige at driften af arealerne ikke må intensiveres i forhold til årene før 1992. Dette indebærer bl.a. at de 2 naturtyper højst må tilføres samme mængde gødning som i perioden op til 1992. Naturenge og overdrev vil normalt slet ikke eller kun i beskedent omfang blive tilført gødningsstoffer. Kontakt evt. kommunen for uddybende information vedr. drift af beskyttede naturområder.

Der er ikke registreret § 3 naturområder indenfor udbringingsarealet.

På baggrund af ansøgningen vurderes udvidelsen ikke at indebære væsentlige ændringer i markdriften. Markdrift i form af omlægning, gødskning, behandling med plantebeskyttelsesmidler og andre jordbrugsaktiviteter antages derfor ikke at give anledning til øget påvirkning af områdets beskyttede naturtyper.

- *Beskyttede naturtyper i relation til ammoniakvilkår for anlæg*

Hovedreglen, med den nye miljøgodkendelsesordning, er, at der i kraft af den generelle reduktion af ammoniaktabet og etablering af bufferzoner om udpegede naturområder (§ 7 arealer), er taget det nødvendige hensyn til naturområder. På det vedlagte kortbilag nr.12 fremgår det, hvilke naturtyper der er nær bedriften og udbringingsarealerne er registreret efter § 7.

Anlæg:

Ejendommen ligger i bufferzone II ift. § 7 areal beliggende ca. 740 m syd for ejendommens anlæg. Den beregnede merdeposition af ammoniak fra stald og lager i det pågældende naturområde er beregnet til 0,10 kg N/år. Det individuelle ammoniakkrav er således overholdt, og der stilles ikke yderligere reduktionskrav.

Udvidelsen medfører en meremission fra anlægget på 3825,63 kg N/år, således at den samlede emission bliver i alt på 8307,13 kg N/år. Heraf stammer 2804,15 kg N/år fra stalde, hvor der ikke sker ændringer; 4932,95 kg N/år fra stalde med ændringer og 570,03 kg N/år fra lagre af flydende husdyrgødning. I ansøgningssystemet er det beregnet, at den samlede emission er -68 kg N/år, mindre end lovens minimumskrav på 20 % (2008) reduktion af ammoniakfordampningen i forhold til referencen. Det generelle krav om 20 % reduktion er med andre ord "overopfyldt" med 68 kg N/år.

Med de valgte staldsystemer samt etablering af gyllekøling, foderoptimering og overdækning af den eksisterende og nye gyllebeholder er niveauet for BAT overholdt, og derved er kravet om 20 % reduktion af ammoniaktabet fra stalde og lagre ligeledes overholdt. Der reduceres med 68 kg N udover det generelle ammoniakkrav.

Gyllekøling

Der installeres et anlæg i ny fare, løbe- og drægtighedsstald, hvor køleeffekten af varmepumpen svarer til ca. 17,8W/m² gylleoverflade (krav minimum 24 W/m² gyllekanal ved 30 % effekt og minimum 10 W/m² ved 10 % effekt) og er i overensstemmelse med forsøgsresultater fra delspalte anlæg (Dansk Svineproduktion, meddelelse nr. 694). Det vurderes derfor at virkemidlet vil være tilstrækkeligt til at sikre den krævede reduktion. Den i ansøgningen angivne effekt på 16,5 % vurderes derfor at være realistisk. Da den angivne effekt kun er når anlægget er i drift sættes vilkår til dokumentation af driftstiden. Den afgivne varme afsættes til staldanlæg, personalerum og stuehus.

Overdækning af gyllebeholder

Overdækning af gyllebeholderne reducerer NH₃-fordampningen med 50 pct. sammenlignet med naturligt flydelag. Den eksisterende og nye gyllebeholder (1.1.9 og 1.1.10)

etableres med fast overdækning, hvilket anses som BAT. Der er stillet vilkår om overdækning.

Vurdering af ammoniakdeposition

Ammoniaktab, fra stalde, lagere og i forbindelse med udbringning af husdyrgødning er en af de væsentlige trusler mod næringsfattige naturtyper. Derfor vurderes der på disse næringsfattige naturområders tålegrænse i forhold til tilført kg kvælstof pr. år. Vurderingen sker næsten udelukkende på naturområder som, skov, overdrev, hede, eng og mose. Begrundelsen herfor skal findes i, at danske søer generelt ikke er følsomme for deposition af kvælstof fra luftbåren kvælstof. Der findes dog et begrænset antal meget følsomme søer, lobeliesøer, der hører til den mest følsomme danske naturtype.

Natura 2000 områder – terrestrisk natur

I en afstand af ca. 2.900 m syd for ejendommens driftsbygninger ligger et Natura 2000 område omfattende EF-habitatområdet Stenholt Skov og Stenholt Mose (H 228). Stenholt Skov og Stenholt Mose er bl.a. udpeget på grundlag af naturtyperne

- Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (lobeliesøer), 3110*
- Brunvandede søer og vandhuller (3160)
- Tørre dværgbusksamfund (tør hede, 4030*)
- *Aktive højmoser (7110)
- Nedbrudte højmoser med mulighed for naturlig gendannelse (7120)
- Hængesæk og andre kærsamfund dannet i flydende vand (7140*)
- Stilkegeskov og krat på mager bund (9190*)

*Talkoderne henviser til Natura 2000 koderne på EF-habitatdirektivets bilag I.

Baggrundsbelastningen i Silkeborg Kommune er 18,5 kg N/ha/år, og merbelastningen fra udvidelsen er beregnet til 0,01 kg N/ha/år. Tålegrænsen er således overskredet, men på trods af, at der er tale om en meget kvælstoffølsom naturtype, er det Silkeborg Kommunes vurdering, at et merbidrag på 0,01 kg N/ha/år ikke vil medføre væsentlige ændringer i egekrattets naturtilstand.

Ammoniakfordampning som følge af det ansøgte projekt (anlæg og arealer) fra kvægbedriften vurderes jf. habitatbekendtgørelsen derfor ikke at indebærer forringelser af naturtyperne og levestederne for arterne i området eller medfører forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, der er udpegningsgrundlag for internationale naturbeskyttelsesområder. Kommunen har dermed vurderet, at projektet ikke vil påvirke Natura 2000-områderne væsentligt, og der er derfor ikke foretaget en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for de nævnte områder. Vurderingen er lavet

på baggrund af den viden og de beregningsmetoder kommunen har på området.

Hedeareal - § 7 iht. Husdyrloven

Ca. 800 m. syd for anlægget findes et hede område på ca. 12 ha. ved Påruphøjvej (naturdata nr. 771_623). Heden er besigtiget af Silkeborg Kommune i juni 2009, der er tale om et tørt hede område under tilgroning med vedplanter. Stedvis blev der også registreret hede vegetation af god kvalitet, med arter som katteskæg, revling, lyngsnerre, tormentil, tyttebær og engelsk visse.

En beregning i ansøgningen giver en merdeposition i ansøgt drift på 0,10 kgN /ha/år. Tålegrænsen for tør hede er på 10-20 kgN/ha/år, og da baggrundsbelastningen i Silkeborg Kommune ifølge DMU er på 14 kgN/ha/år formodes områdets belastning at være tæt på eller over tålegrænsen.

Gammel Frederiksmose – sidestillet med § 7 iht. Husdyrloven

Ca. 775 m. sydøst for anlægget findes Gammel Frederiksmose der består af en mosaik af våde og tørre heder, mere eller mindre udtørrede tørvegrave og tørvelavninger med aktiv vækst af tørvemosser og vandhuller (naturdata nr. 771_635 m.fl.). Stedvis findes mindre højmoserester.

Mosen er på over 19 ha. og flere af naturtyperne er kvælstoffølsomme, hvorfor arealet sidestilles med et areal omfattet af § 7 i lov om miljøgodkendelse af landbrug. En overslagsberegning viser en merdeposition i området på 0,3 kgN/ha/år og en totalbelastning på 0,54 kgN/ha/år i ansøgt drift. Naturtyperne har tålegrænser ned til 10-15 kgN/ha/år, hvilket med den nuværende baggrundsbelastning formodes at være overskredet.

Stenrøgel mose – sidestillet med § 7 iht. Husdyrloven

Ca. 750 meter øst for anlægget findes Stenrøgel Mose (naturdata nr. 771_637 m.fl.), der består af mere eller mindre tilgroede tørvegrave i mosaik med græssede arealer, hvoraf flere er registreret som enge (§ 3). Tørvelavningerne med aktiv vækst af tørvemosser (sphagnum) er kvælstoffølsomme, og findes i den sydlige del af området, hvorfor hele mosen også sidestilles med et areal omfattet af § 7.

En overslagsberegning viser en merdeposition i området på 0,5 kgN/ha/år og en totalbelastning på 0,98 kgN/ha/år i ansøgt drift i den skovklædte rand af mosen. Naturtyperne har tålegrænser ned til 10-15 kgN/ha/år, hvilket med den nuværende baggrundsbelastning formodes at være overskredet.

Både Gammel Frederiksmose og Stenrøgel Mose er påvirket af dræning og afvanding af de omliggende agerlandsområder, der har udtørret moserne. De fleste af moserne er omgivet af en tør skov-tilgroet randzone.

Baggrundsbelastning

Den generelle baggrundsbelastning i Silkeborg Kommune er beregnet til 14 kg N/ha/år (DMU, 2007).

Ifølge en DMU rapport fra 2008¹² vedrørende kvælstofbelastningen af naturområder i Østjylland er den totale kvælstofaf-sætning beregnet til 11 Kg N/ha/år i et beregningspunkt i den østlige del af Stenholt Mose. I beregningerne vurderes lokale kilder at udgøre ca. 1 Kg N/ha/år.

Op ifølge en rapport fra Århus Amt¹³ er kvælstofdepositionen på Stenholt Mose i 2003-2004 målt/beregnet til 18,4 Kg N/ha/år.

De ovennævnte beregninger og målinger indikerer at baggrundsbelastningen ligger i intervallet 11-25 Kg N/ha/år.

Hedeområdet og de to mose-områder med aktive tørvelavnin-ger kan betegnes som særligt værdifulde lokale ammoniakføl-somme naturtyper og beskyttelsesniveauet svarer derfor til beskyttelsesniveauet for naturtyper omfattet husdyrgodken-delseslovens § 7.

Foruden husdyrbruget på Stenrøgelvej 15 ligger der yderligere 1 husdyrbrug med en produktion på mere end 75 DE (Ålborg-vej 67, 200 DE) indenfor 1000 meter fra hedeområdet og Gammel Frederiksmose. Der må således forventes at være en vis kumulativ effekt.

Da områderne med hede, tørvemosser og hængesæk kræver samme beskyttelsesniveau som naturtyper omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7, må merbelastningen ikke overstige 0,7 kg N/ha/år jf. reglerne for bufferzone II.

Merbidraget til heden ved Påruphøjvej, Gammel Frederiksmose og Stenrøgel Mose, fra Stenrøgelvej 15, ligger således indenfor de tilladte rammer givet i det generelle beskyttelsesniveau i husdyrgodkendelsesloven og det er på den baggrund kommunens vurdering at udvidelsen kan realiseres.

- Kumulativ effekt

Når hele eller dele af et stald- eller opbevaringsanlæg på det ansøgte husdyrbrug ligger indenfor bufferzone II må merbelastningen af naturområdet beskyttet efter § 7 ikke overskride fastlagte beskyttelsesniveauer. Beskyttelsesniveauerne er fastsat ud fra andelen af husdyrbrug større end 75 DE, der er i området. Den maksimalt tilladelige merbelastning er på 0,3 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug, 0,5 kg N/ha ved 2 husdyrbrug og på 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug.

Merdepositionen er beregnet til 0,10 kg N/ha, hvorfor beskyttelsesniveauet er overholdt uanset antallet af øvrige landbrug indenfor bufferzonerne.

Stenrøgelvej 15 er eneste større husdyrbrug indenfor 1.000 m fra det pågældende § 7 område. Den kumulative effekt vurderes på den baggrund at være begrænset.

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde (Natura2000) er habitatområde H 228 Stenholt Skov og Stenholt Mose, der ligger ca. 3 km. syd for anlægget. Det vurderes at udvidelsen pga. afstanden til området ikke vil have væsentlig negativ påvirkning af området.

Øvrige beskyttet natur - § 3 iht. Naturbeskyttelsesloven, indenfor 1 km fra anlægget.

Det nærmeste beskyttede naturområde i forhold til anlægget er en B-målsat hede ca. 400 m. nordvest for anlægget (771_615). Heden, der er på ca. 4,7 ha., er domineret af græsser og er under tilgroning med vedplanter. En mindre del af hedeområdet har tidligere, for over 20 år siden, været om-lagt, men området ses ikke som værende i regelmæssig om-drift på de tilgængelige luftfotos. Merbidraget til området er be-regnet til 0,87 kgN/ha/år med et totalbidrag på 1,86 kgN/ha/år. Tålegrænsen for tørre heder er på 10-20 kgN/ha/år, og med en baggrundsbelastning på 14 kgN/ha/år formodes områdets belastning at være tæt på eller over tålegrænsen.

Naturområder indenfor 1000-2000 m. fra anlægget

Ca. 1800 m. nord for anlægget ligger Hauge Sø. Søen er næ-ringsrig, men har tidligere været næringsfattig, og der findes stadig rester af kvælstoffølsom natur i området, som er A-målsat. Der er ingen af landbrugets arealer der grænser op til eller afvander til søen, og det vurderes derfor ikke at udvidel-sen vil have væsentlig negativbetydning for søen.

Der findes yderligere en række beskyttede B-målsatte natur-områder mellem 1000 og 2000 m. fra anlægget, men pga. af-standen vurderes det ikke at udvidelsen vil have en væsentlig negativ effekt på disse naturområder.

Arealer:

Ingen af bedriftens udbringnings arealer eller alternative area-ler ligger indenfor områder, der er udpeget som internationale naturbeskyttelsesområder. Den mindste afstand fra udbring-ningsareal til internationale naturbeskyttelsesområde er 1.900 meter. Ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgød-ning vurderes pga. afstanden ikke at kunne påvirke området i negativ retning.

Udbringning af flydende husdyrgødning på marker beliggende i en afstand på under 1.000 meter fra et § 7 areal er omfattet af krav om nedfældning efter husdyrgødningsbekendtgørel-sens¹⁴ §§ 24 og 38. På det vedlagte kort (bilag 5) er angivet, hvilke naturtyper der er nær udbringningsarealerne er registre-ret efter § 7, samt hvilke udbringningsarealer der ligger indenfor bufferzonen og derfor omfattes af krav om nedfældning.

Ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning på arealerne vurderes ikke at udgøre en risiko for nærliggende § 3 arealer, idet ingen udbringningsarealer ligger umiddelbart opad § 3 naturarealer og der foretages nedfældning af gylle på sort jord og græsmarker. Dog grænser mark 104, 105, 108, MS 9-0 og MS 10-0 grænser op til § 7 hedeområde syd for anlægget. Heden er kvælstoffølsom, med en tålegrænse på 10-20 kgN/ha/år, hvilket med den eksisterende baggrundsbelastning betyder at området ligger tæt på den øvre grænse for hvad det kan tåle.

For at sikre heden mod yderligere tilførsel af kvælstof fra lokale kilder, skal der etableres en dyrkningsfri bræmme på 10 m. hvor markerne støder direkte op til hedearealer. Bræmmen må gerne tilplantes.

Se bilag 12 for illustrering af hvilken arealer der stilles vilkår om etablering af bræmmer.

Ammoniakfordampning som følge af udvidelse af svinebedriften vurderes jf. habitatbekendtgørelsen ikke at forringe tilstanden af naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for internationale naturbeskyttelsesområder. Vurderingen er baseret på arealernes beliggenhed, hvor husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om nedfældning sikrer hensynet til habitatområdet, som § 7 heden/overdrevet indgår i samt § 3 områder, der side stilles med § 7 område. Silkeborg Kommune har dermed vurderet, at projektet med de valgte ammoniakreducerende tiltag samt overholdelse af generelle regler for udbringning ikke vil påvirke Natura 2000-områder væsentligt, og der er derfor ikke foretaget en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Vurderingen er lavet på baggrund af den viden og de beregningsmetoder kommunen har på området.

- Artsfredninger, rødlistearter og Bilag IV-arter

Bilag IV-arter

I habitatdirektivets Bilag IV er opført en række arter, som skal ydes streng beskyttelse overalt i deres naturlige udbredelsesområde, også uden for de udpegede habitatområder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende blandt andet, at yngle- og rasteområde ikke må beskadiges eller ødelægges, og for planternes vedkommende blandt andet, at arterne ikke må indsamles, plukkes eller ødelægges.

En række dyr, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på egnen omkring landbruget. På baggrund af "Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007, Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt kommunens øvrige kendskab

vurderes umiddelbart, at det kan være arter som odder, spids-snudet frø, løgfrø, stor vandsalamander og langøret flagermus.

Der er registreret spidssnudet frø i et vandhul ca. 1500 m. sydøst for anlægget. Afstanden til anlægget er så stor at det vurderes at udvidelsen ikke påvirker vandhullet negativt.

Silkeborg Kommune har ikke kendskab til andre forekomster af beskyttede dyre- og plantearter efter EF-habitatdirektivets bilag IV indenfor 2000 m. fra anlægget eller nær udbringningsarealerne.

Da der ikke sker nogen ændringer i markdriften i forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse, og da der i øvrigt ikke vurderes at være en væsentlig påvirkning fra den eksisterende markdrift, vurderer Silkeborg Kommune, at de nævnte arter ikke påvirkes.

Det vurderes, at udvidelsen kun vil påvirke Bilag I og IV-arterne negativt ved alvorlige uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødningen (f.eks. udslip fra gylletanke). Der er i den forbindelse stillet vilkår, således at dette ikke skulle kunne ske. Omvendt vurderes det, at lovlig håndtering af husdyrgødning indenfor udspretningsområdet ikke vil have nogen negativ effekt på arterne.

Silkeborg Kommune vurderer, at udvidelsen og omlægningen af dyreholdet på Stenrøgelvej 15 ikke giver anledning til fastsættelse af specielle retningslinjer for naturbeskyttelse. Udvidelsen vurderes samlet ikke at være i strid med regionplanens retningslinjer for naturbeskyttelse.

Samlet naturvurdering

Silkeborg Kommune har samlet vurderet,

- at udvidelsen ikke væsentligt vil forringe tilstanden af beskyttede naturtyper såvel i som udenfor NATURA 2000-områder, og
- at det på baggrund af den eksisterende viden om arternes udbredelse må antages, at udvidelsen ikke væsentligt vil forringe tilstand og levevilkår for truede plante- og dyrearter.¹⁵

Mangler i vurderingsgrundlaget

Miljøgodkendelsen og vurderingerne bygger på:

- Oplysninger, der er modtaget fra ansøger og dennes konsulent
- Kommunens egne oplysninger om områdets natur og miljøforhold
- Områdets sårbarhed over for påvirkninger fra bedriften

- Kommuneplanens målsætninger og retningslinjer

Der er lagt vægt på, at merbelastningen fra det konkrete projekt på de undersøgte natur-, vand- og grundvandsområder enten ikke optræder, reduceres eller er ubetydelig. Kommunen finder det derfor ikke påkrævet eller relevant at uddybe dokumentationen af kumulative forhold som f.eks. udvikling i dyretæthed i de bedømte områder.

I 2010 vedtages statslige vandplaner med miljømål for overfladevand og grundvand og indsatsprogrammer for den indsats, der skal til for at opfylde miljømålene i 2015. På den baggrund udarbejder kommunalbestyrelsen en handleplan, hvori det konkretiseres, hvorledes indsatsen skal ske i den enkelte kommune. Sammenfattende gælder for udvidelsen, at kommunen vurderer, at der ikke er væsentlige mangler i de foreliggende oplysninger, og som kan forventes at føre til et andet resultat, og at alle afgørende miljø- og naturpåvirkninger indgår i vurderingen af dyreholdet.

Miljøteknisk beskrivelse

Dette kapitel er baseret på oplysninger fra ansøger og dennes konsulent indsendt som en del af den elektroniske ansøgning i www.husdyrgodkendelse.dk, skema nr. 10210. Den miljøtekniske beskrivelse angiver således, sammen med relevante kortbilag forudsætningerne for afgørelsen.

Oplysninger om ansøger og ejerforhold

Navn: Jens Arne Jacobsen
Adresse: Stenrøgelvej 15, 8620 Kjellerup
Telefon: 87706666
e-mail: jaj@stenrogelgaard.dk

Ansøgning om miljøgodkendelse omfatter ejendommen Stenrøgelvej 15, 8620 Kjellerup. Ejendommen har CVR nr. 21867470 og CHR nr. 77592. Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Silkeborg Kommune igennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem første gang den 22.12.2008.

Beskrivelse af datoerne

Opstart af anlægsarbejder: Når godkendelse er meddelt
Byggeri forventes afsluttet: Senest fem år efter godkendelse er meddelt
Driftsstart staldanlæg: Senest fem år efter godkendelse er meddelt

Ikke teknisk resume

Produktion og arealer

Svineproduktion på Stenrøgelvej 15, 8620 Kjellerup udvides fra de tilladte 850 søer, 4.500 smågrise og 800 polte, i alt 238,28 DE til 2.500 søer med 7 kg produktion, i alt 581,38 DE. Der hører i alt 179,24 ha ejede/forpagtede udbringningsarealer til produktionen. Der er gylleaftaler på i alt 91,57 ha.

Placering

Udvidelsen og etablering af nybyggeri på Stenrøgelvej 15 sker i to etaper. Første etape anvendes til opformering af besætningen hvorefter anden etape sker i år 2-3. I anden etape, opføres en ny sostald på ca. 4.550 m² samt en forlængelse af den eksisterende farestald på ca. 1.172 m². Bygningerne har en højde på ca. 10 m. Desuden etableres et nyt maskinhus på ca. 1.836 m², 4 stk. siloer på ca. 10 m til foder samt en ny overdækket gyllebeholder på 5.600 m³. I forbindelsen med udvidelsen etableres der et separationsanlæg på ejendommen. Væskefraktionen udbringes på ejede arealer samt fire gylleaftaler, mens fiberfraktionen afsættes til Thorsø biogas.

Lugt

Produktion ændres fra søer, smågrise og slagtesvin/polte til udelukkende at omfatte produktion af søer med smågrise til 7 kg. Dette betyder, at lugten reduceres i forhold til nudriften.

Selv om produktionen udvides fra 238,38 DE til 581,38 DE vil lugtgenerne være mindre end i nudriften. Dette skyldes, at sohold lugter mindre end smågrise og slagtesvin/polte. Samlet set betyder det, at lugtgenerne for alle områdetyper, ifølge beregningerne, vil være overholdt med mere end 1,2 gange geneafstanden. Nærmeste nabo ligger ca. 250 meter fra kanten af staldanlægget (lugtcentrum er længere væk) og den beregnede geneafstand for lugt er kun 78,54 meter til nærmeste nabo. Der ligger ingen byzone, sommerhusområde eller lokalplans udpegede boligområder indenfor 1000 meter fra produktionen. Lugtgeneafstanden til disse er derfor også overholdt med stor margin.

Transporter til og fra ejendommen

Udvidelsen af produktionen på ejendommen vil bl.a. medføre at antallet af transportere øges fra ca. 643 til 1.103 årligt. Idet de fleste af transporterne foregår udenfor byer og samlet bebyggelse vurderes det, at ændringen i antallet af transportere ikke vil give anledning til væsentlige gener.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Staldanlægget ligger ca. 3 km fra det nærmeste Natura2000 område. Ca. 800 m fra staldanlægget ligger der et ammoniak-

følsomt § 7-naturområde mose. Dette § 7-naturområde, som er hede/overdrev udløser bufferzone, hvor staldanlægget skal overholde en merdeposition af ammoniak til området på 0,3, da der ligger mere end et andet landbrug i området. Staldanlægget overholder kravet, da merdepositionen er helt ned på 0,10. (se bilag 9)

Næringsstoffer til vandmiljøet og grundvand

Da udbringningsarealerne alle ligger udenfor nitratklasse, fosforfølsomme områder og nitratfølsomme vandindvindingsområder er der alle krav overholdt. Hvad angår fosfor viser beregningerne i ansøgningssystemet, at kravene til maksimalt fosforoverskud er overholdt. Hvilket ligeledes gør sig gældende for kravene til nitratudvaskning til overfaldevand og grundvand. Efter udvidelsen er udvaskningen til overfladevand beregnet til 84,7 kg N/ha. Der er ingen grundvandsbelastning. Fosfortilførsel er overholdt med et P-overskud på 5,9 kg P/ha/år.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af gylle, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som tilfredsstillende.

BAT

Staldsystemet i dele af de nye stalde er delvist spaltegulv, hvilket giver en lav ammoniakfordampning. I den nye drægtighedsstald og farestald etableret gyllekøling og der sker foderoptimering ved søerne, for yderligere at mindske ammoniakfordampningen. Varmen kan anvendes til opvarmning af stalde, personalerum og stuehus. To gyllebeholdere overdækkes, hvilket også mindsker både lugt- og ammoniakafgivelse.

Der spares på ressourcerne, så ejendommen har så lavt vand- og energiforbrug som muligt. Der indkøbes tidssvarende combi-diffus ventilationsanlæg. Foderet optimeres løbende, således at der ikke ender uudnyttede næringsstoffer i gyllen.

Beskrivelse af 0-alternativet

0-alternativet vil betyde en fastholdelse af den nuværende produktion, indtil produktionsapparatet er slidt ned. Ud fra et miljømæssigt og et dyrevelfærdsmæssigt perspektiv vil dette være uhensigtsmæssigt, idet der herved ikke vil blive foretaget investeringer i produktionsapparatet og dermed heller ikke investeringer i miljøforbedrende foranstaltninger ved reovering af staldsystemet. Desuden vil der ved 0-alternativ ikke blive udarbejdet en miljøgodkendelse for ejendommen. Der vil således ikke ske regulering af bedriften via vilkår stillet i miljøgodkendelsen. Den nødvendige udvikling og effektivisering vil ikke ske på ejendommen, og reelt set vil en bæredygtig landbrugsproduktion afvikles indenfor en overskuelig årrække.

Med baggrund i at den ansøgte udvidelse vil kunne overholde lovgivningen afskæringskriterier, er der ikke udarbejdet alternative vedrørende placering af nye bygninger og drift af anlægget. Det ansøgte projekt er blevet til på baggrund af grundige overvejelser, hvor staldsystemet og øvrige produktionsapparat er optimeret i forhold til drift, økonomi, miljø og dyrevelfærdskrav. Alternativ placering af de nye bygninger i marker vurderes uhensigtsmæssig ud fra såvel driftsmæssige såvel som landskabelige betragtninger.

Oplysninger om ejendommens placering

Husdyrbruget er placeret i landzone, med ca.200 meter til nærmeste beboelse, der ligger nordøst for staldanlægget. Den nærmeste bolig, der er registreret som landbrug ligger ca.250 m nord for staldanlægget. Nærmeste område, som er udlagt til boligområde (samlet bebyggelse) er Gråmose, der er beliggende ca.850 m vest for ejendommens anlæg. Thorning er den nærmeste byzone (ca. 4.100 m).

Udvidelsen på ejendommen opføres en ny sostald, reovering af en eksisterende stald, forlængelse af den eksisterende farestald samt opførelse af nyt maskinhus, siloer og en ekstra gyllebeholder.

Tabel 1: Oversigt over bygninger på husdyrbruget.

Bygning Bilag 1	Type	Grundplan m ²	Bygningshøjde (m) til tagryg	Taghældning	Bygningsmaterialer og farve på facade	Afskærmende beplantning, artsvalg og bredde	Bygningernes fremtidige anvendelse
1	Stuehus	129	-	-	-	Omkranset af beplantn.	Stuehus
2	Garage	171	-	-	-	Ingen	Garage
3	Lade	138	-	-	-	Ingen	Lade
4	Farestald	253	10 m	15	Rødlige mursten og lys grå tag	Ingen	Farestald
5	Farestald	196	10 m	15	Rødlige mursten og lys grå tag	Ingen	Farestald
6	Farestald	1.530	10 m	15	Rødlige mursten og lys grå tag	Ingen	Farestald
7	Foderlade	158	10 m	-	-	Ingen	Foderlade
8	Mellembygning	147	10 m	-	Rødlige mursten	Ingen	Mellembygning
9	Drægtighedstald	3.793	10 m	15	Rødlige mursten og lys grå tag	Ingen	Drægtighedstald
10	Forrum	155	10 m	-	Mursten, glas og tagpap	Ingen	Forrum
11	Udlevering	32	-	-	-	Ingen	Udlevering
12	Fortank	8	-	-	-	Ingen	Fortank
13	Gyllebeholder	201	-	-	-	Ingen	Gyllebeholder
14	Gyllebeholder	828	-	-	-	Ingen	Gyllebeholder
15	Farestald (ny)	1.172	9,8 m	15	Rødlige mursten og lys grå tag	Ingen	Farestald
18	Maskinhus (nedrives)	443	-	-	-	Ingen	Nedrives
19	Farestald (renoveres)	306	10 m	-	Rødlige mursten og lys grå tag	Ingen	Farestald
20	Kontor rum (ny)	155	-	-	Mursten, glas og tagpap	Ingen	Kontor
21	Drægtighedstald (ny)	4.550	9,8 m	15	Rødlige mursten og lys grå tag	Ingen	Drægtighedsstald
22	Gyllebeholder (ny)	828	-	-	-	Ingen	Gyllebeholder
23	Maskinhus (ny)	1.836	9,250	20	-	Ingen	Maskinhus
24	Brovægt (ny)	72	-	-	-	Ingen	Brovægt
25	Plads til fiberlager (ny)	209	-	-	-	Ingen	Plads til fiberlager
26	Separingsanlæg (ny)	18	-	-	-	Ingen	Separingsanlæg
27	Komgrav (ny)	17	-	-	-	Ingen	Komgrav
28	Valletank	7	-	-	-	Ingen	Valletank
29	Valletank	7	-	-	-	Ingen	Valletank
30	Fortank (ny)	9	-	-	-	Ingen	Fortank
31	Fortank (ny)	9	-	-	-	Ingen	Fortank
32	Kornsilo (ny)	50	10,3 m	-	-	Ingen	Kornsilo
33	Kornsilo (ny)	50	10,3 m	-	-	Ingen	Kornsilo
34	Kornsilo (ny)	50	10,3 m	-	-	Ingen	Kornsilo
25	Kornsilo (ny)	50	10,3 m	-	-	Ingen	Kornsilo

Lokalisering og landskab

Udvidelser sker i tilknytning til de eksisterende bygninger på Stenrøgelvej 15. De nuværende og fremtidige bygninger ligger indenfor skovbyggelinjen. Da der er om driftsbygninger, der er nødvendige for jordbrugserhvervet, skal der ikke søges dispensation fra Naturbeskyttelseslovens § 17.

Landskabelige hensyn

Tabel 2: oversigt over afstandskrav fra husdyrbruget.

Generelle afstandskrav	
Afstandsforhold fra ejendommen til nærmeste naboer (krav)	Faktisk afstand (fra nærmeste staldcentrum)
Nærmeste nabobeboelse ift. udvidelse (krav 50 m) ¹⁾	Ca. 210 m
Nærmeste nabo uden landbrugspligt ²⁾ (Stenrøgelvej 5)	Ca. 250 m
Byzone ³⁾	Ca. 5,3 km
Samlet bebyggelse i landzone ⁴⁾	ca. 850 m
Afstand fra nyetableret gyllebeholder (krav) ⁵⁾	
Ikke almene vandindvindingsanlæg (25 m) fra eksisterende og bygning 19.	20 m / 35 m
Almene vandindvindingsanlæg (50 m)	> 50 m
Vandløb (herunder dræn) og søer (15 m), fra den drægtighedsstald	Ca. 190 m
Offentlig vej / privat fællesvej (15 m) den nye gyllebeholder	6 m
Levnedsmiddelvirksomhed (25 m)	> 25 m
Beboelse samme ejendom (15 m) fra eksisterende byggeri og bygning 19	14 m / 35 m
Naboskel (30 m)	Ca. 150 m

*Afstandskravet beregnes af www.husdyrgodkendelse.dk

¹⁾ Husdyrlovens § 6.

²⁾ Husdyrlovens § 8.

Afstandsforhold fra stalde og gødningsopbevaringsanlæg

Gældende afstandskrav overholdes ikke i forhold til placeringen af den fremtidige gyllebeholder og afstandskrav til skel. Den eksisterende farestald (1.1.4) ligger ca. 14 meter beboelse på samme ejendom, da der ikke sker en bygningsmæssig ændring i dette staldafsnit samt det samme antal dyr overholdes gældende afstandskrav. Det samme gælder fra afstandskravet fra vandboring til den eksisterende farestald (1.1.4.).

Landskabelige hensyn

Ejendommen ligger i et landbrugsområde ca. 12 km nordvest for Silkeborg. Ejendommen er beliggende i et landbrugsområde omgivet af flere mindre ejendomme. Arealerne omkring gården er udlagt til landbrugsdrift og gennemskåret af mange læhegn. Ejendommen ligger i bufferzone II til et hedeareal ca. 800 m SV for bygningsmassen.

Tekniske anlæg

Stenrøgelvej 15 er omfattet af skovbyggelinie, dette har dog ikke betydning for landbrugserhvervet. Ejendommen fremtræder som en samlet enhed i landskabet, idet alle bygninger er opført i tilknytning til hinanden og således udgør ejendommens bebyggelses og færdselsarealer en hensigtsmæssig helhed.

Lysforhold

Farestaldene er etableret med mange staldvinduer, så der er meget dagslys. I de gamle stalde tændes arbejdslys manuelt, uden for hvert staldafsnit er der kontrollampe, der lyser, når lyset er tændt. I de nye stalde foregår lysstyringen vha. luxfølere og er således kun tændt efter behov mellem 7-22.

Udendørs er der hyggebelysning/skumringsbelysning fra 5.30 – 23.30. Desuden er der projektører, der er tændt efter behov. Se placering af belysning i tegningsmaterialet. Lyset er sensorstyret og vil ikke være generende for naboer eller trafikanter.

Husdyrgødning

Årlig produktion af husdyrgødning til gyllebeholder efter udvidelsen

Der produceres ca. 13.500 m³ flydende gødning ved maksimal produktion. Denne mængde inkluderer rengøringsvand, drikkevandsspild og regnvand. Direkte nedbør til beholderne er beregnet til 1.001 m³/år.

Kapacitetsberegning:

Gyllekapacitetsberegningen er beregnet ud fra nøgletal og er inkl. vandspild, vaskevand og regnvand til gylletankene. Produktion af gylle på andre ejede ejendomme opbevares ikke på Stenrøgelgård.

Gyllekapacitetsberegning: 2.500 årssøer * 5,4 m³/årsso = 13.500m³
I alt 13.500 m³/ år

(Ifølge nøgletal udgør regnvand 0,11 m³/m³ * 9.951 m³ – (0,11*850)= 1.001 m³ regnvand).

Opbevaringskapacitet: (9.951 m³ opbevaring * 12 mdr/år) / (13.500-1001) m³/år = 9,6 måneder

Og da der separeres og det kun er væskefraktionen, der skal opbevares er behovet ca. 10 % mindre, hvilket betyder, at der er opbevaringskapacitet til 10,3 måneder.

Tabel 3: Oversigt over opbevarings kapacitet.

Opbevaringskapacitet for gylle i ansøgt drift	Anlægsnr. jf. ansøgningen	Opført	Sidste kontrol	Størrelse	Lagerandel	Overdækning	Pumpesystem
Eksisterende gyllebeholder	13 (1.1.8)	1986/87	-	850 m ³	9 %	Nej	-
Eksisterende gyllebeholder	14 (1.1.9)	1997	-	3.480 m ³	35 %	Ja	Ikke fast
Ny gyllebeholder	22 (1.1.10)	Ny	-	5.600 m ³	56 %	Ja	
Ny fortank	30	Ny	-	21 m ³	0 %	Lukket beholdere	
Opbevaringskapacitet i alt				8.130 m ³	100 %		

Der findes 3 gyllebeholdere på ejendommen, placering kan ses på tegningsmaterialet i bilaget. Den mindste gyllebeholder bruges som omrører tank og er ikke overdækket. De to andre gyllebeholdere overdækkes. Pladsen omkring gyllebeholderne holdes ren, således at eventuelt spild fjernes med det samme. Der er vedlagt en kapacitetserklæring, der beskriver at den samlede opbevarings-kapacitet på ejendommen er på 9.951 m³, hvilket svarer til 10,3 måneders opbevaring.

Årlig produktion af husdyrgødning af dybstrøelse

Der produceres ingen fast gødning på ejendommen i ansøgt drift.

BAT-redegørelse opbevaring

Gyllen forarbejdes i separeringsanlæg, hvorved der opstår en fiberfraktion og en væskefraktion. Fiberdelen opbevares på en overdækket plads eller i container. Væskefraktionen opbevares i gyllebeholder. Gyllebeholderne er stabile beholdere, lavet af typegodkendt beton, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger.

Beholdernes bund og vægge er tætte og beskyttet imod tæring. Der foretages lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse. Der er ingen ventiler i gyllebeholderen. Gyllen røres lige før separering. Væskefraktionen skal ikke omrøres før udbringning. Gyllen suges op, hvorfor der ikke er mulighed for overløb.

Fravalgt BAT

Flydelag er ikke nødvendigt på de beholdere, der overdækkes. Der vælges ikke overdækning på den lille gyllebeholder, hvor rågyllen omrøres før separering.

BAT-redegørelse udbringning

Gyllen er separeret og udbringes som væskefraktion. Denne gylle optages meget hurtigere af afgrøderne og lugter derfor meget kortere tid end rågylle. Gyllen udbringes med slæbeslanger, hvor det er muligt. Indenfor nedfældes bufferzone gyllen. Der bringes som hovedregel ikke gylle ud i weekenden, sker det undtagelsesvis vil naboer blive oplyst om det inden

udbringningen.

Der holdes minimum 2 meter bræmmer til søer og vandløb.

Ekstra valgt miljøteknologi (ikke BAT)

Som yderligere tiltag i forhold til at beskytte naturen for ammoniakdeposition vil det løbende blive vurderet om der i foderet kan reduceres på g råprotein/FE og om der kan tilsættes fytase eller benzoesyre til foderet.

Der er lagt vægt på at ejendommens produktion er bæredygtig i forhold til at naturen og at følsomme naturområder ikke skal påvirkes i et sådant omfang at vegetationen ændrer sig. Dette vurderes at være opfyldt med den minimale merdeposition den omgivne natur belastes med.

Derudover lægges der vægt på bæredygtighed i forhold til at ressourceforbruget minimeres i det omfang det er muligt.

Foder

Bedriften har den lille blandetilladelse. Der indkøbes korn, sojaskrå, sojaolie og mineral-forblanding. En mindre del af kornet produceres på ejendommen. Mængden af foder stiger fra ca. 1.570 ton/år til ca. 3.625 ton/år efter udvidelsen (beregnet ud fra nøgletal).

Der fodres med hjemmeblandet vådfoder. Der bruges fasefodring med forskellige blandinger til diegivende søer og drægtige søer.

Indkøbt foder-tilsætningsstoffer opbevares i siloer i foderladen, hvor et område er indrettet til blanding af foder.

Korn opbevares i US stålsiloer. Der vil ikke være nogen håndtering af kornet, det føres med snegl til slaglemøllen, hvor det males og føres videre i det lukkede blandekar. Der vil ikke være væsentlig støjbelastning fra denne proces. Der er justeret i råprotein indholdet til søerne. Der vil ligeledes blive tilsat aminosyrer og fytase til foderet efter dyrenes behov.

Opbevaring af foder

Mellem den nye tilbygning til farestalden og den nuværende drægtighedsstald, opføres 4 korn siloer til opbevaring af korn. Ved mellem gangen mellem den nuværende farestald og den eksisterende drægtighedsstald opbevares valle i to Valletanke. På modsatte side af denne mellemgang er produktionens mølleri.

BAT-redegørelse

Foder, tilvækst, dyr ind og dyr ud af ejendommen styres vha. it-styring, som ajourføres hyppigt. Bl.a. således, at der kun bruges nøjagtig den mængde foder og de mineraler, dyrene har brug for. Og således, at der ikke sker overforsyning med foder, som vil ende i gyllen som uudnyttede næringsstoffer.

Ejendommen dyrker selv en mindre del af det korn, der bruges til foder. Foderet blandes med indkøbt sojaskrå, fedt og en mineralblanding. Der foretages analyse af kornet når der er høstet, ligesom der er lavet analyser af det indkøbte fodermidler, der skal blandes i kornet. Analyserne foretages for at sikre optimal fodring og ensartethed.

Foderplaner udarbejdes i samarbejde med fodringskonsulent.

Fravalgt BAT

Der ønskes ikke krav til bestemte mængder af benzoesyre eller fytase.

Det vurderes, at Jens Arne Jacobsen anvender bedst tilgængelig teknik indenfor staldindretning på følgende punkter:

- Fasefodring
- Udarbejdelse af foderplan

Minimering af spild og støvgener

I forbindelse med levering af kraftfoder og mineraler kan der opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter. Ved udvidelsen vil foderforbruget stige, men da blandingen i sig selv ikke forårsager væsentlige støvgener, vil der derfor ikke ske en forøgelse af eventuelle støvgener ved udvidelsen.

Da der sker en stigning i antallet af transporter, kan det ikke udelukkes, at der kan forekomme flere støvgener, men da transporten til og fra bedriften kun foregår på asfalteret vej vil en forøgelse i støvgener ikke være så væsentlig, at det generer lokalområdet.

Harmoniregler

Der hører i alt 179,2 ha arealer til produktionen samt 91,5 ha tredjemandsaftaler. Alle udbringnings- og aftalearealerne ligger indenfor 4 km fra ejendommen.

Tabel 4: Oversigt over arealer.

Landbrugsjord til rådighed	
Arealtype	Ansøgt drift
Ejet	179,2 ha
Aftale*	91,5 ha
I alt	270,7 ha

* ejet af:

Margit Sørensen, Ålborgvej 8, 7442 Engesvang

Preben Valbjørn, Arilsvej 15, 7442 Engesvang

Brdr. Eskesen, Kong Knaps Vej 53, 7442 Engesvang

Lars Hansen, Ålborgvej 22, 7442 Engesvang

I den ansøgte produktion produceres der fra Stenrøgelgård ca. 13.500 ton gylle inkl. drikkevandsspild og vaskevand (beregnet ud fra nøgletal). I nedenstående tabel gives en oversigt over de forskellige typer husdyrgødning m.v. der produceres, modtages og afsættes i den ansøgte produktion.

Tabel 5: oversigt over produceret og afsat husdyrgødning.

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	Udnyttelses %	DE
Produceret svinegylle (Stenrøgelgård)	53.849,20	14372,69	-	581,38
Produceret svinegylle i alt (afsættes til separationsanlæg)	53.849,20	14372,69	-	581,38
Fiberfraktion afsat til godkendt modtager (eks. biogasanlæg)	16158,2	7903,69	45	267,38
Væskefraktion (tilføres bedriften fra separationsanlæg og afsættes nedenfor)	37.691,00	6469,00	87	314
Væskefraktion fra Ålborgvej 12	6007,00	923,00		50
I alt til afsætning på bedriften	43.698,00	7.392,00		364
Afsat husdyrgødning				
Margit Sørensen Ålborgvej 8 7442 Engesvang	2.437,00	418	87	20,3
Preben Valbjørn Arilsvej 15 7442 Engesvang	3.495,00	600	87	29,1
Brdr. Eskesen Kong Knaps Vej 53 7442 Engesvang	7.562,00	1.298	87	63
Lars Hansen Ålborgvej 22 7442 Engesvang	1.370,00	235	87	11,4
Rest til rådighed	28.834,00	4841,00	87	240,20

Harmoniarealet

Ejendommens produktion af husdyrgødning er på 581,38 DE, og der fratages 123,8 DE til aftalearealer, mens 267,38 DE afsættes til biogasanlægget. Der er således en total mængde husdyrgødning på 364 DE til udbringning på ejede og tredjemands arealer (270,7 ha).

Med et harmonital på 1,4 DE/ha og den totale husdyrgødningsmængde på 250,8 DE, kan arealkravet beregnes til 179,1 ha, hvilket er opfyldt ved de 179,2 ha ha ejede arealer. For aftalearealerne kan arealkravet ud fra harmonitallet på 1,4 DE/ha og den afsatte mængde husdyrgødning på 123,8 DE beregnes til 88,4 ha. Dette er således også overholdt ved det ansøgte.

Der modtages ikke slam eller andet affald til udspredning på udbringningsarealet.

Bedriftens indretning og drift

Staldanlæg

Løbe-/kontrolstald:

I denne afdeling er søerne løsgående med adgang til hvilbokse, etableret med delvis spaltegulv og en boks pr. so. Der er mulighed for god kontakt til ornerne, hvorved der sikres en god brunst, således at der kan gennemføres en succesfuld løbning af soen. Gulvet er udformet med fast gulv under søerne og betonspalter umiddelbar bag boksene. Herved sikres, at søernes gødning og urin ikke bliver liggende på gulvet. Derved sikres, at søerne er rene, og ammoniak- og lugtemission mindskes fra staldene.

Drægtighedsstald:

I denne afdeling vil søerne være løsgående. Stierne er indrettet med en æde-/hvileboks pr. so med et lejeareal i enden af stien, hvor det er muligt at tildele rodemateriale til søerne, som er et lovkrav. Gødearealet er betonspalter. Stalden er ventileret med undertryk. Der etableres gyllekøling i den nye drægtighedsstald, som er indeholdt i etape II.

Farestald:

Søerne i fareafdelingen opstaldes i stier med en boks. Denne sikrer, at søerne ikke lægger sig på pattegrisene. For smågrisene er der tillige en smågrisehule, hvor der dels er etableret gulvvarme og dels en overdækning. Begge dele sikrer, at pattegrisene tilbydes et godt mikroklima. I de farestier, der er indrettet med fuldspaltegulv etablerede der gulvvarmeplader. Stibunden er udformet med delvis spaltegulv i nogle få af stierne og fuldspaltegulv i resten. Farestalden vil blive ventileret med mekanisk undertryk. Princippet er vel afprøvet og giver en god produktionssikkerhed, samtidig er det det mekaniske anlæg, der har den bedste energieffektivitet. Der etableres gyllekøling i de eksisterende farestalde, samt i den nye farestald, der etableres i forbindelse med etape II.

Som udgangspunkt indgår der ikke særlig skadelige eller betænkelige stoffer i produktionen. Der kan dog i forbindelse med behandling af sygdomme ved svinene blive anvendt tilsætningsstoffer til foderet, der kan have en skadelig effekt på omgivelserne. Disse produkter vil kun blive anvendt kortvarige og kun efter anvisning fra dyrlæger. Der anvendes kun stoffer, der er godkendt til formålet og kun i det tidsrum, der er nødvendig af hensyn til dyrenes sundhed.

Staldene er indrettet således, at der ikke forekommer luftbevægelser på gylleoverfladen. Derudover anvendes der højtrykskøling, der sænker temperaturen, så ammoniakfordampningen samt lugtemissionen reduceres.

Tabel 6: Ansøger ønsker følgende omlægning/udvidelse af dyreholdet på ejendommen:

Nudrift			Ansøgt drift		
Dyretype	Antal dyr	Antal DE	Dyretype	Antal dyr	Antal DE
Smågrise 7-30 kg	4.500 stk.	20,95 DE	Smågrise 7,2-45 kg	0 stk.	0 DE
Slagtesvin 30-100 kg	800 stk.	19,75 DE	Slagtesvin 45-104 kg	0 stk.	0 DE
Årssøer	850 stk.	197,68 DE	Årssøer	2.500 stk.	581,38 DE
I alt		238,38 DE	I alt		581,38 DE

BAT-Teknologier

Redegørelse for anvendt BAT og renere teknologi ifølge BREF-dokumentet. I dette afsnit beskrives anvendelse af BAT i produktionen på ejendommen.

I nogle af de nye staldafsnit etableres der delvis spaltegulve, hvilket mindsker ammoniakfordampning og lugtafgivelse. Der laves almindelige gyllekanaler (40 cm), hvor der i farestalde og den nye drægtighedsstald etableres gyllekøling. Gyllekølingen reducerer ammoniakfordampningen fra stalden og varmen kan bruges til opvarmning af gulve til smågrise. Dette staldsystem har en reduceret ammoniakfordampningen i forhold til referencesystemet samt giver øget dyrevelfærd i form af bedre staldklima. Dette er tilstrækkeligt til at opfylde lovens krav.

Fravalgt BAT

Der er ikke valgt gylleforsuring, da gyllen på ejendommen separeres og fiberdelen afsættes til biogasanlæg.

Luft-/lugtrensning etableres ikke da det ikke umiddelbart er nødvendigt i forhold til naboer og naturområder. Etablering og drift af sådanne systemer vurderes at være unødigt omkostningsfuldt og da der er valgt at foretage gyllekøling som den bedste teknologi, da varmen kan bruges i driften.

Ventilation

Tabel 7: Oplysninger på ventilation

Bygning *)	Type	Kapacitet (m ³ /time pr. stiplads)	Antal afkast (stk.)	Placering af afkast	Afkasthøjde (m)	Lufthastighed i afkast (m/s)
4	Farestald Undertryk	30-400	2	Tagryg	6,5	3-12
5	Farestald Undertryk	30-400	2	Tagryg	6,5	3-12
6	Farestald Undertryk	30-400	15	Siden af tagfladen	6,5	3-12
9	Løbe/drægtige Undertryk	15-100	9	Siden af tagfladen	10	3-12
15	Farestald Undertryk	30-400	6	Siden af tagfladen	6,5	3-12
19	Farestald Undertryk	30-400	2	Siden af tagfladen	6,5	3-12
21	Ny Løbe/drægtige Undertryk	15-100	13	Siden af tagfladen	10	3-12

*) Nummer refererer til situationsplan

Det hele ventileres med undertryk. Der vil blive ventileret efter dyrenes behov. Afkastenes placering fremgår af bilagsmateriale.

Den endelige projektering af anlægget er ikke tilendebragt. Den endelige placering af afkastene vil blive afgjort af leverandør af ventilationsanlæg. Med staldens placering forventes placeringen af afkast ikke at være afgørende betydning for lugtforureningen fra stalden.

Ventilationsanlæggene reguleres vha. multistep-/ frekvensstyring samt hhv. temperatur- og fugt følere. Frekvensstyring betyder, at der kun bruges lige netop den nødvendige mængde energi til at drive ventilationssystemet. Ventilatorerne er placeret nederst i hver enkelt ventilationsskakt, hvilket betyder at der ikke er støjbelastning herfra i naboskel. Ventilation og ventilatorskakter rengøres løbende, hver gang en stald tømmes og rengøres. Der er etableret nødopluk i al ventilation samt alarmer med sirene og alarm til flere forskellige mobiltelefoner ved ventilationssvigt.

Det meste af året (70 % af tiden) kører ventilations anlægget på under 50 % af max. kapacitet. På varme dage i sommerperioden kan anlægget i perioder komme op og køre max. kapacitet.

Det samlede ventilationsanlæg efterses en gang årligt. Rengøring af ventilationskanalerne foretages ved holdskift, når staldene alligevel rengøres.

BAT: Minimering af energiforbrug til drift af ventilation ved frekvensstyring af alle ventilatorer. Frekvensstyring opsættes også på den eksisterende ventilation. Dette giver et mindre energiforbrug når der ikke køres max. ventilation da denne type styring nedsætter omdrejningerne i stedet for at åbne spjæld. Rengøring, vedligeholdelse og eftersyn af ventilationsanlægget foretages systematisk og betyder at ventilationsanlægget kører optimalt.

Beskrivelse af rengøring og desinfektion

Ved rengøring sættes staldene i blød og derefter foregår rengøringen med højtryksrensere, denne rengøringsmetode sikrer et lavt vandforbrug. Under det daglige arbejde i stalden laves visuel kontrol af om der er utætheder eller andet spild af vand. Desuden vil det umiddelbart være synligt, hvis der sker et trykfald i vandtrykket. Alle lækager repareres så vidt muligt med det samme.

Management/egenkontrol

Driften styres vha. et IT-system, hvor bl.a. foderforbrug registreres.

Vand- og energiforbrug opgøres årligt. Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikre, at der ikke opstår ressourcespild. Der bruges mindst mulig vand til højtrykskøling. Højtrykskølingen bruges som køling af søerne, hvilket nedsætter ammoniakfordampning og energiforbrug til ventilation.

Der foretages daglige tjek og vedligeholdelse af anlægget. Ventilations-/strømsvigtalarmer afprøves minimum månedligt. Stalde, siloer og udenoms arealer renholdes for at sikre hygiejniske forhold.

Døde grise bortskaffes 1-2 gange ugentligt.

Affald bortskaffes hver anden uge til Tandskov deponeringsplads. Kemikalier og farligt affald opbevares under lås i kemikalerummet. Der ajourføres lister over de kemikalier, der opbevares på ejendommen.

Medarbejderne er orienteres om miljøkravene til bedriften og er ligeledes orienteret om indholdet i beredskabsplanen, der ajourføres årligt eller når vigtige telefonnumre ændres. Medarbejdere holdes ajour med nye krav og regler på regelmæssige personalemøder.

Ophør

I forbindelse med et eventuelt ophør af husdyrproduktionen vil stalde, gyllekanaler, kornsilo, foderlade og maskinhus blive tømt og rengjort. Desuden vil ejendommen bygninger blive vedligeholdt, således at ejendommen ikke forfalder. Endvidere vil gyllebeholdere blive lejet ud eller fjernet, når de ikke længere anvendes til jordbrugsmæssige formål, medmindre andet aftales med kommunen.

Redegørelse for mulige uheld

Beredskabsplanen og den tilhørende oversigtstegning beskriver, hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af en række kritiske situationer. Se beredskabsplan i bilaget.

Ventilationsanlægget har nødopluk, som ved ventilationssvigt lukker alle spjæld op. Der er koblet sirene samt alarmopkald til 4 forskellige mobiltelefoner, som reagerer ved ventilationssvigt.

Der etableres nødstrømsanlæg.

Ved foderstop alarmeres flere mobiltelefoner, så driftsstopet hurtigt kan udbedres.

Foderblandinger laves i samarbejde med foderkonsulent. For at undgå forkerte blandinger laves der analyser af alt foder og det automatiske blandesystem sikrer bl.a. at der ikke kan fodres udelukkende med mineralblanding.

Der er etableret alarm på gyllesepareringsanlægget, så der ved driftsstop sendes besked til flere mobiltelefoner.

Gylleopbevaringen foregår i beton gyllebeholdere, der er lavet af typegodkendt beton, som kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. For at sikre sig imod gylleudslip suges gyllen op af gyllevogn. Beholderne tømmes min. En gang årligt og kontrolleres visuelt. Der gennemføres beholdertilsyn hvert 10. År.

Minimering af risiko for uheld

Kemikalier opbevares i kemikalie skab uden afløb til kloak. Påfyldning af kemikalier i marksprøjte sker på plads med betonunderlag og afløb til gyllebeholder eller på marken. Rengøring af marksprøjte sker på den samme plads, så vaskevandet opsamles i gylletank eller på marken.

Al blanding af væskeholdigt foder sker på gulve med afløb til gyllebeholder. Vask og rengøring af maskiner foregår om foråret /efteråret på vaskeplads med afløb til gyllebeholder. Alle smøremidler og brændstof opbevares i lukkede beholdere stående i maskinhus med fast gulv uden afløb til kloak. Spildolie opbevares i lukkede beholdere.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af gylle, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som tilfredsstillende.

Ressourceforbrug

Tabel 8: Oversigt over ressourceforbrug.

Ressource	Nudrift	Ansøgt drift
Dieselolie	20 tons	20 tons
Fyringsolie	18-22 tons	18-22 tons
Vandforbrug	7.200 m ³	13.000 m ³
Elforbrug	300.000 kWh	500.000 kWh

Vandforbrug

Stalden forsynes af vand fra vandværk. Bedriftens årlige vandforbrug forventes at stige fra 7.200 m³ til 13.000 m³ efter udvidelsen, hvilket svarer til en forøgelse på ca. 81 %. Heraf bruges ca. 12.000 m³ til drikkevand. Resten bruges til vask af stalde. Ejendommen har en 4.000 l buffertank til vandværksvand, for at undgå et pludseligt forbrug fra vandværket. Denne beholder står i blanderummet.

Ved rengøring sættes staldene i blød og derefter foregår rengøringen med højtryksrensere, denne rengøringsmetode sikrer et lavt vandforbrug. Under det daglige arbejde i stalden laves visuel kontrol af om der er utætheder eller andet spild af vand. Desuden vil det umiddelbart være synligt, hvis der sker et trykfald i vandtrykket. Alle lækager repareres så vidt muligt med det samme.

Drikkevand er placeret over fodertrugene, dette sikrer ligeledes et meget lavt drikkevandsspild.

Påfyldning af vand på sprøjteudstyr foregår i marken fra boring med kuglehane, således at der ikke er mulighed for tilbage-løb. Der er etableret ventiler således, der ikke er risiko for tilbageløb af sprøjtegifte.

BAT-redegørelse vandbesparende foranstaltninger

Vandbesparelser opnås ved at der er placeret drikkevand over fodertrug, så eventuelt spild opsamles i fodertruget og blandes op i vådfoderet.

Vandforbruget ved rengøring af stalde minimeres ved efter hvert hold, at i blødsætte staldene ved hjælp af højtryksrensere og derefter vaske med koldt vand i højtryksrensere. Dette er den mest vandbesparende metode. Vandforbruget registreres og opgøres årligt.

For at minimere unødigt spild tjekkes ventiler og vandrør jævnligt for utætheder. Der vil være en visuel kontrol daglig, samt ved holdskifte, hvilket er muligt da alle rør er synlige. Eventuelle lækager repareres så vidt muligt med det samme.

Der er opsat drikkekopper i alle stalde, så der ikke sker unødigt spild. Der er løbene kontrol med vandforbruget. I forbindelse med gennemgang af alle staldafsnit minimum 2 gange dagligt, reduceres risikoen for at evt. brud på drikkevandssystemet resulterer i længerevarende spild af vand.

Energiforbrug

Elektricitet anvendes til foderblanding, ventilation, opvarmning af stalde, gyllepumpning, drift af separationsanlægget, drift af gyllekølingsanlæg samt til belysning. Bedriftens årlige elforbrug til gårdens drift forventes at stige fra ca. 300.000 kWh til 500.000 kWh efter udvidelsen, hvilket svarer til en forøgelse på 67 %.

Fyringsolien (ca. 18-22 tons/år) anvendes til opvarmning af stalde samt privat beboelse. Dette forbrug forventes ikke at stige efter udvidelsen, da gyllekølingsanlægget vil kunne supplere fyringsolien ved opvarmning af staldene. Varmen fra gyllekølingen anvendes i gulvvarmepladerne hos pattegrisene.

Der anvendes ca. 20 ton dieselolie pr. år.

For at reducere energiforbruget anvendes der lavenergibelysning de steder i staldene, hvor det er muligt. Udendørs opsættes der sensorer, så belysningen er behovsstyret. Staldbelysningen rengøres efter hvert hold, så nytteværdien af belysningen er optimal ift. energiforbruget. Ventilation rengøres også i forbindelse med holdskift og efterses efter aftale med leverandøren, således at der ikke bruges unødigt meget strøm. Varmelamperne i smågrisestalden, kører kun med 100 Watt og sættes allerede efter den første dag ned på ½ effekt, således at de ikke varmer unødigt meget.

BAT-redegørelse energibesparende foranstaltninger

Der anvendes lavenergi lysstofrør i staldanlægget, hvor det er muligt.

Udendørs vil der blive opsat sensorer, så belysningen er behovsstyret. Indendørs staldbelysning er tændt efter behov, i de nye stalde styret af lux-følere. Staldbelysningen rengøres efter hvert hold, så nytteværdien af belysningen er optimal ift. energiforbruget.

Der er etableret temperaturstyret combi- diffus undertryksventilation som altid kun kører, med det minimale behov. Ventilatorer og rør rengøres ved holdskift, dette sikrer at der ikke bruges unødigt meget energi pga. modstand fra støv og skidt. Bygningerne er tætte, så ventilationsanlægget ikke kører unødigt meget pga. falsk luftindtag. I de eksisterende bygninger er der valgt de, på det tidspunkt, bedste ventilationsanlæg ift. lavt energiforbrug. I de nye bygninger vælges der ligeledes ventilation med lavt energiforbrug.

Transport

Tabel 9: oversigt over transporter i nudrift og ansøgt drift.

Type	Antal transporter/år – nudrift	Antal transporter/år – ansøgt drift
Levende dyr	110	110
Døde dyr	78	78
Indkøbt foder	50	110
Fyringsolie	26	26
Gylle	275	675
Renovation	104	104
Transporter i alt	643	1103

Beskrivelse af transport

Udvidelsen af produktionen på ejendommen vil bl.a. medføre at antallet af transporter øges fra ca. 643 til 1.103 årligt (en stigning på ca. 72 %). Der er valgt de mest hensigtsmæssige transportveje for produkter til og fra ejendommen. Der ligger asfalteret vej helt op til ejendommen. Transport af gylle til udbringning på markerne, vil hovedsageligt foregå ad de veje, der er indtegnet på bilag 3.

På bilag 3 anførte transportveje for gylle til markerne i nærheden medfører forholdsvis få gener for områdets beboere, idet der ikke køres gennem nogen større landsby.

Støj

Beskrivelse af støjkilder

Ejendommens støjkilder er hovedsageligt foderblanding, kompressorer, ventilationsanlæg, den daglige brug af traktor, læsning af dyr og transporter til/fra ejendommen. Ventilationsanlæg er stationære og kører altid. Alle andre støjkilder er periodiske.

Ved påfyldning af siloer, blæses kornet ikke længere, der etableres elevator og snegl. Der vil derfor ikke længere være støjbelastning i skel herfra.

Driftsperiode for støjkilder

Brugen af traktor vil normalt begrænses til at foregå i dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt arbejde der går udover dagtimerne. Transporter til og fra ejendommen samt læsning af dyr foregår ligeledes primært mellem 5-17.

Tiltag mod støjkilder

Alle stationære støjkilder er placeret inde i bygningerne, hvilket betyder at der ikke er anlæg, der forårsager støjgener i naboskel.

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

Ejendommens skadedyrsbekæmpelse af rotter og mosegrise sker i henhold til Statens Skadedyrslaboratoriums retningslinjer. Der er lavet aftale med Kiltin om løbende bekæmpelse af rotter, ligesom der ved synligt skadedyrsangreb straks tages kontakt til dette firma om en ekstra indsats.

Foderet opbevares i foderladen, hvor der holdes rent både indenfor og omkring bygningen for ikke at tiltrække skadedyr. Porten holdes altid lukket. Arealerne omkring ejendommen holdes rene og ryddelige. Døde dyr opbevares dels på køl og dels i nedgravet lukket beholder.

Fluegener

Fluer bekæmpes ved at anvende rovfluer samt flamingo med fluegift.

Rottebekæmpelse

Ejendommens skadedyrsbekæmpelse af rotter og mosegrise sker i henhold til Statens Skadedyrslaboratoriums retningslinjer.

Affald

Pesticid- og kemikalierester samt dertilhørende emballage opbevares i et aflåst rum. Rester og emballage afleveres på Modtagepladsen for farligt affald.

Der opbevares ikke spildolie på ejendommen, dette afleveres til Tandskov med det sammen.

Brændbart affald vil blive opsamlet i en container og bortskaffes til den kommunale modtagestation.

Døde dyr afhentes af DAKA når der ringes efter dem, ca. en gang ugentligt. Døde smågrise opbevares på køl indtil de afhentes. Døde søer lægges i en nedgravet beholder med låg ca. 300 m fra ejendommen, hvilket der er givet tilladelse til fra Silkeborg Kommune. Der ringes til DAKA med det samme.

Klinisk risikoaffald i form af medicinglas og rester samt kanyler afleveres til apotek eller dyrlægen tager med retur efter endt medicinering. Opbevares i kemikalierum. Tom medicinemballage kommes i dagrenovation.

Tabel 10: oversigt over affalds mængder og typer på ejendommen.

Affaldstype	Mængde/år	Bortskaffes via
Emballage fra medicin (EAK kode 180203)	Ca. 5 sække á 100 l pr. år	Afleveres på hos Tandskov deponering
Papir og pap (EAK kode 150101)	ca. 5 m ³ pr. år	
Glas (EAK kode 150107)	50-80 neonrør pr. år	
Spraydåser (EAK kode 150104)	½ palle pr år	
Plastik (EAK kode 150102)	Ca. 2 m ³ pr år	
Træ/engangs-paller (EAK kode 150103)	Ca. 20 stk. pr. år	Returneres til foderstofften med jævne mellemrum
Jern (EAK kode 020110)	Ca. 1.000 kg pr. år	Større fraktioner samles og sælges til jernhandler, mens små mængder afhændes på Silkeborg Kommunes genbrugsplads
Husholdningsaffald	-	Silkeborg Kommune tømningsordning – afhentes hver 14. dag

Farligt affald samt olie og kemikalier

Tabel 11: Oversigt over farligt affald, olie og kemikalier på ejendommen.

Olie- og kemikalier i ansøgt drift	Opbevares i/placering	Mængde/år samt afskaffelse
Motorolie og spildolie	Ingen	Ingen
Oliefiltre	Ingen	Ingen
Kanyler og skalpelblade	Kanyleboks i veterinærtrum og i KS*	Ca. 5 l pr år, Apotek eller dyrlæge
Medicin	I køleskabe i veterinærtrum	Normalt ingen rester, Apotek eller dyrlæge
Kemikalier og pesticider	I godkendt, aflåst kemikalieskab i maskinhuset.	Afhændes via den kommunale modtagerstation for farligt affald
Diesel	2.500 L tank i maskinhuset	-
Fyringsolie	2.500 L tank v. foderlade	-

* veterinærtrum v. kontor og 2. i laboratorium

Olie- og kemikalieaffald

Olieskift sker ikke på ejendommen. Spidse og skarpe genstande (kanyler og skalpelblade) (EAK – Kode 180101) er der en kanyleboks i to steder på ejendommen 1. i veterinærtrum v. kontor og 2. i laboratorium (også kaldet KS).

Oplag af olie og kemikalier

Diesel (EAK\Kode 130701) opbevares i en 2.500 liters tank placeret i maskinhuset, hvorfra tankning også sker. Det årlige forbrug er på ca. 20 tons diesel og i forbindelse med udvidelsen forventes forbruget at forblive 20 tons på årsbasis.

Fyringsolie (EAK\Kode 130701) opbevares i en 2.500 L tank. Fyringsolietanken er placeret ved foderladen og er nedgravet.

Medicin opbevares i skab på kontoret i vinkelbygningens sydøstlige hjørne. Dyrlægen kommer en gang om måneden og skriver medicin ud. Der føres nøje regnskab over forbruget og medicinen administreres af ejer.

Pesticider og sprøjteudstyr

Kemikalier opbevares i godkendt kemikalieskab med fat gulv. Påfyldning af kemikalier i marksprøjte sker på plads med betonunderlag og afløb til gyllebeholder eller på marken. Rengøring af marksprøjte sker på den samme plads, så vaskevandet opsamles i gylletank eller på marken.

Pesticider (EAK\Kode 020108) opbevares i et aflåst godkendt kemikalieskab i maskinhuset.

Døde dyr

Døde dyr (EAK – Kode 020102) afhentes af DAKA når der ringes efter dem, ca. en gang ugentligt. Døde smågrise opbevares på køl indtil de afhentes. Døde søer lægges i en nedgravet beholder med låg ca. 300 m fra ejendommen, hvilket der er givet tilladelse til fra Silkeborg Kommune. Der ringes til DAKA med det samme.

Spildevand

Tabel 12: Oversigt over spildevand fra ejendommen.

Spildevandstype	Afløb til	Mængde/år
Staldvask	Gyllebeholder	850 m ³
Drikkevandsspild		
Rengøring af markredskaber og traktor		
Sanitært spildevand (driftsbygninger)	Septiktank og videre til dræn med nedsivning	4 PE
Sanitært spildevand (privatbolig)		4 PE
Tagvand	Dræn med nedsivning	-

Spildevand fra produktionen (beregnet ud fra nøgletal) udgøres af vand fra rengøring af stalde og drikkevandsspild i alt ca. 557 m³ ved nudriften og forventes at udgøre 850 m³ efter udvidelsen. Spildevandet ledes til gyllebeholder. Der bruges ikke desinfektionsmidler ved rengøring af stalde.

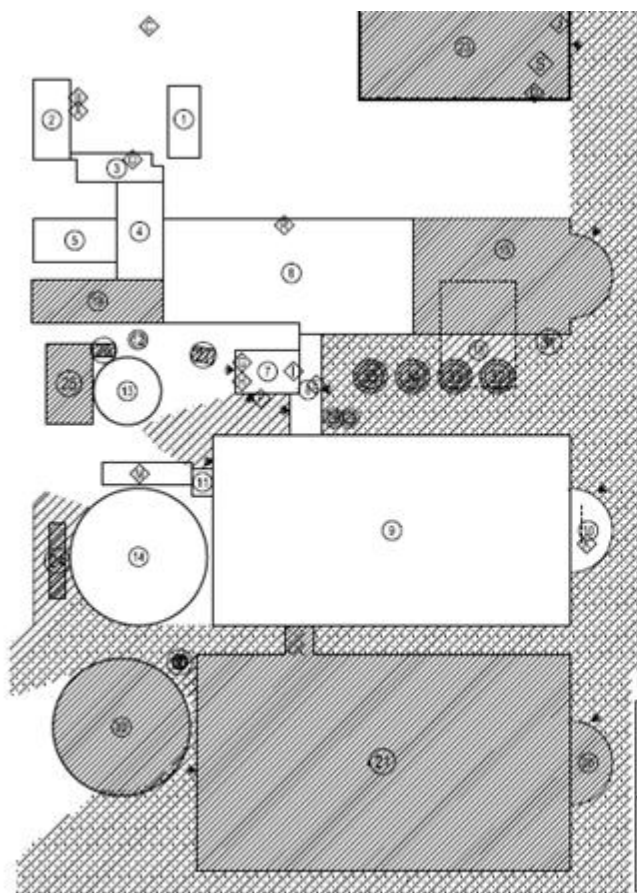
Overflødevand fra befæstede arealer løber til faskiner omkring bygningerne. Alt tagvand føres til faskiner.

Rengøring af marksprøjte foregår i marken.

Sanitært spildevand ledes til septiktank, som løber til sivedræn.

Bilag 1: Oversigtsplan over ejendom

13044

Objekter		Bygninger, tanke og pladser	
Objekt	Areaal	Bygningstype	Areaal
A	10000 m²	1	10000 m²
B	10000 m²	2	10000 m²
C	10000 m²	3	10000 m²
D	10000 m²	4	10000 m²
E	10000 m²	5	10000 m²
F	10000 m²	6	10000 m²
G	10000 m²	7	10000 m²
H	10000 m²	8	10000 m²
I	10000 m²	9	10000 m²
J	10000 m²	10	10000 m²
K	10000 m²	11	10000 m²
L	10000 m²	12	10000 m²
M	10000 m²	13	10000 m²
N	10000 m²	14	10000 m²
O	10000 m²	15	10000 m²
P	10000 m²	16	10000 m²
Q	10000 m²	17	10000 m²
R	10000 m²	18	10000 m²
S	10000 m²	19	10000 m²
T	10000 m²	20	10000 m²
U	10000 m²	21	10000 m²
V	10000 m²	22	10000 m²
W	10000 m²	23	10000 m²
X	10000 m²	24	10000 m²

- Eksisterende bygning
- ▨ Ny bygning
- Nedsænk
- ⊙ Eksisterende beplantning
- Eksisterende vej
- ▨▨▨▨ Ny tilføjet vej
- ▨▨▨▨ Byggevej
- ⊙ Ny beplantning

Kontaktperson på denne sag er: Niha Gamby, Mobil: 24867356, Mail: ng@grakjaer.dk

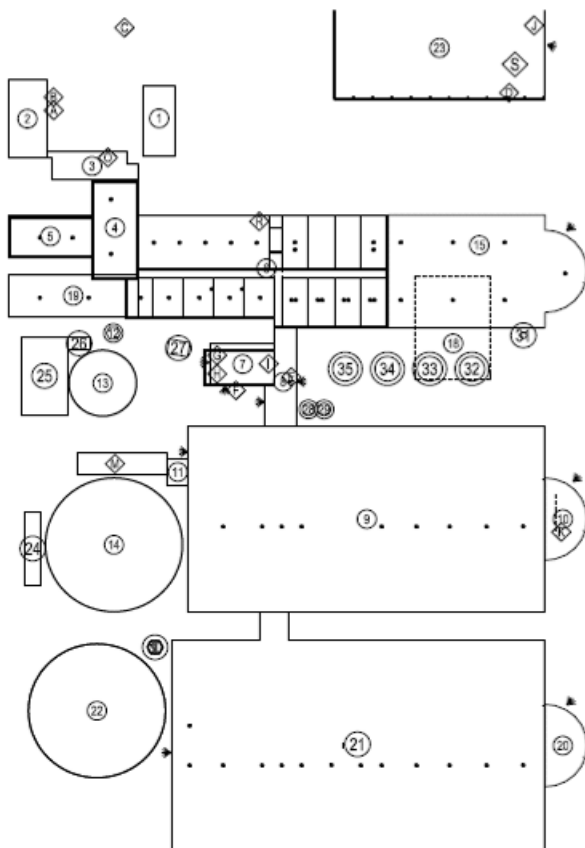
GRÅKJÆR <small>af Carlsberg</small>	Wijacenter Høved 40 DK-4300 Næstved Tlf. +45 7021 6000 Fax. +45 7021 1000 www.grakjaer.dk	Dato : 06.12.08 Skala : 1:750 Sag : 13044
	Bygh. : Jørgen Arne Jacobsen Bygh. på : Stenropevej 15, 8620 Kjellerup Tlf. : 47726866 Mobil : 51207301 E-mail : —	Kons. : Niha Gamby Mobil : 24867356 Tegner : — Projekt : — Mobil : —

Tabel 14: Oversigt overbygninger på ejendommen.

Anlægsnr. (jf. IT-ansøgning)	Beskrivelse (jf. oversigtsplan)	Dyrehold nudrift	Dyrehold ansøgt drift	Staldindretning (ansøgt)	Stipladser
1.1.1	Drægtighedsstald (9)	850 søer (138,09 DE)	850 søer (138,09 DE),	delvis spaltegulv	629 stipladser
1.1.2	Farestald (15)	-	1130 søer (79,22 DE),	fuldspaltegulv m. gyllekøling.	296 stipladser
1.1.3	Drægtighedsstald (21)	-	1170 søer (190,06 DE),	delvis spaltegulv m. gyllekøling	867 stipladser
1.1.4	Farestald (4,5,6 og 19),	850 søer (59,59 DE)	102 søer (7,15 DE), 748 søer (52,44 DE),	delvis spaltegulv fuldspaltegulv	221 stipladser
1.1.5	Farestald (19)	4500 smågrise (20,95 DE) 800 slagtesvin (19,75 DE)	-		
1.1.6	Drægtighedsstald (9)	-	480 søer (77,97 DE),	delvis spaltegulv	381 stipladser
1.1.7	Farestald (4,5,6 og 19),		23 søer (1,61 DE) 497 søer (34,84 DE)	delvis spaltegulv fuldspaltegulv	138 stipladser
Antal DE i alt		238,38 DE	581,38 DE		
		Gylleopbevaring, nudrift	Gylleopbevaring, ansøgt drift		
1.1.8	Eksisterende gyllebeholder (13)	850 m ³ (20 %)		1.600 m ³ (9 %)	
1.1.9	Eksisterende gyllebeholder (14)	3.480 m ³ (80 %)		3.480 m ³ (35 %)	
1.1.10	Ny gyllebeholder (22)	-		5.600 m ³ (56 %)	
Opbevaringskapacitet i alt		4.330 m³ (100 %)		10.680 m³ (100 %)	

Bilag 1B: Kilder til lyspåvirkninger

13044

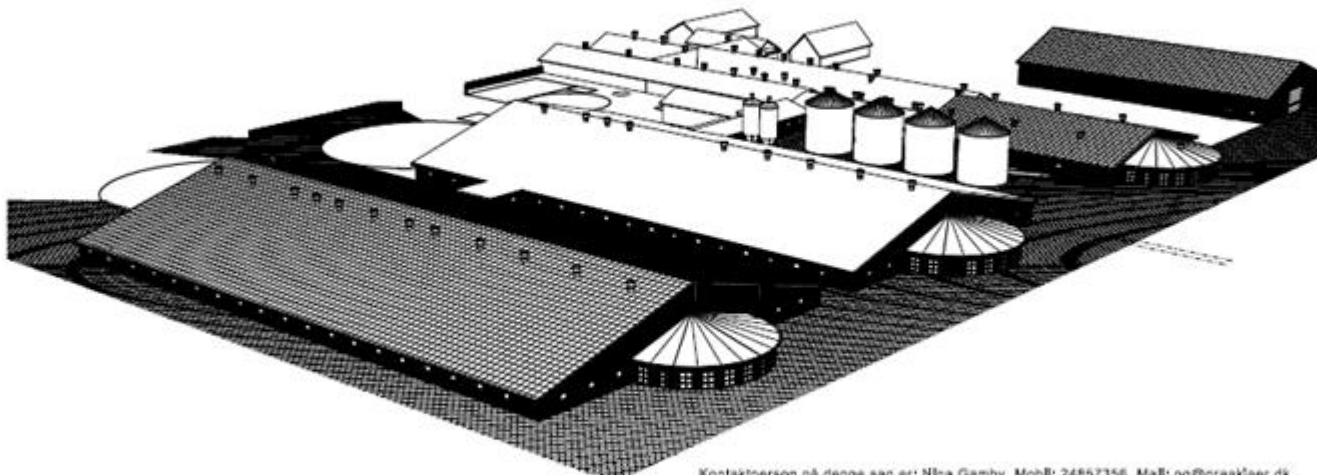

Kontaktperson på denne sag er: Nina Gamby, Mobil: 24857356, Mail: ng@graskjaer.dk

	Miljøcenter Rindøvej 18 5050 Stjær Tlf. +45 7021 4888 Fax. +45 7021 5988 www.graskjaer.dk	Dato : 06.12.08 Skala : 1:750 Sag : Sorøst
	Bygh. : Jens Arne Jacobsen Byg. pt. : Stenregulvej 15, 8520 Kjellerup Tlf. : 87706666 Mobil : 91207301 E-mail : —	Kons. : Nina Gamby Mobil : 24857356 Tegner : — Projekt : — Mobil : —

Bilag 2: Oversigtsplan i 3D

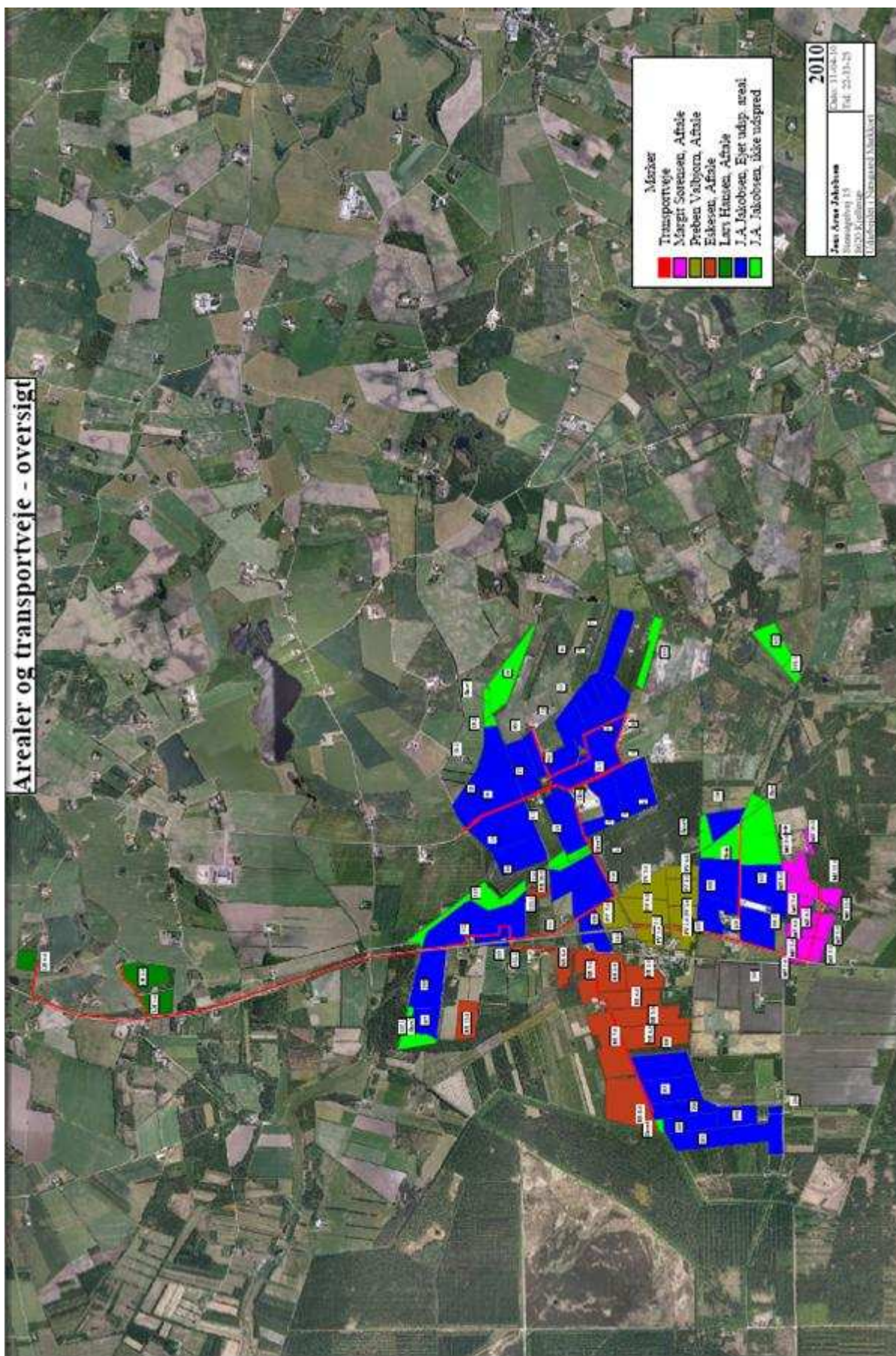
13044

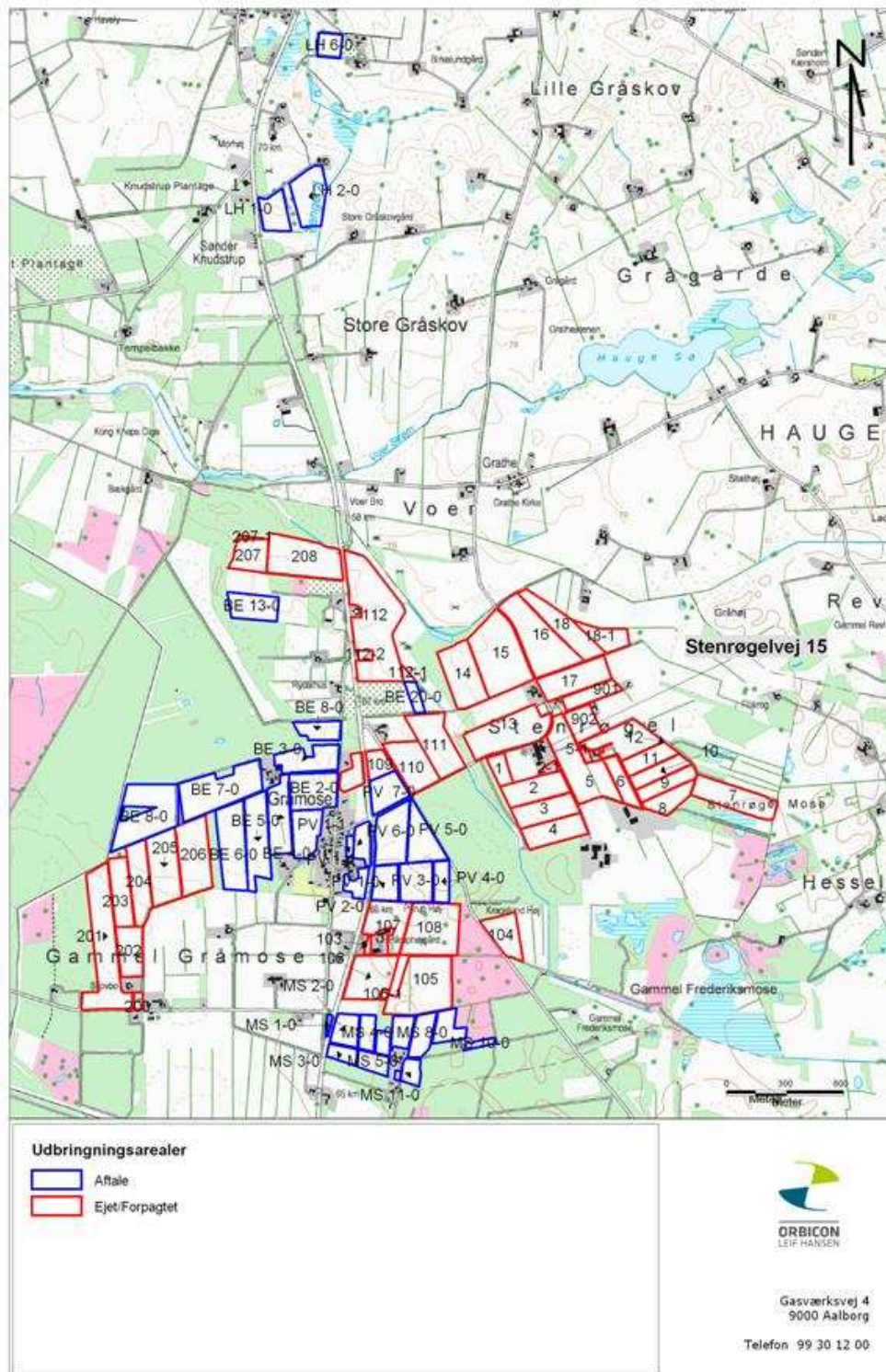
Kontaktperson på denne sag er: Nina Gamby, Mobil: 24857356, Mail: ng@grækjaer.dk

 GRÆKJÆR <small>INDUSTRI</small>	Miljøcenter Hovedvej 40 DK-4300 Tjeje Tlf. +45 7021 6880 Fax. +45 7021 6880 www.graekjaer.dk	Dato : 06.12.08 Skitse : Ej mÅlret Sag : 13044
	Bygh. : Jens Arne Jacobsen Byg. nr. : Stenrøgevej 15, 8620 HÅrup	Kontaktperson : Nina Gamby Mobil : 24857356
Tlf. : 87708866 Mobil : 51202301 E-mail : —	Tegner : — Projekt : — Mobil : —	

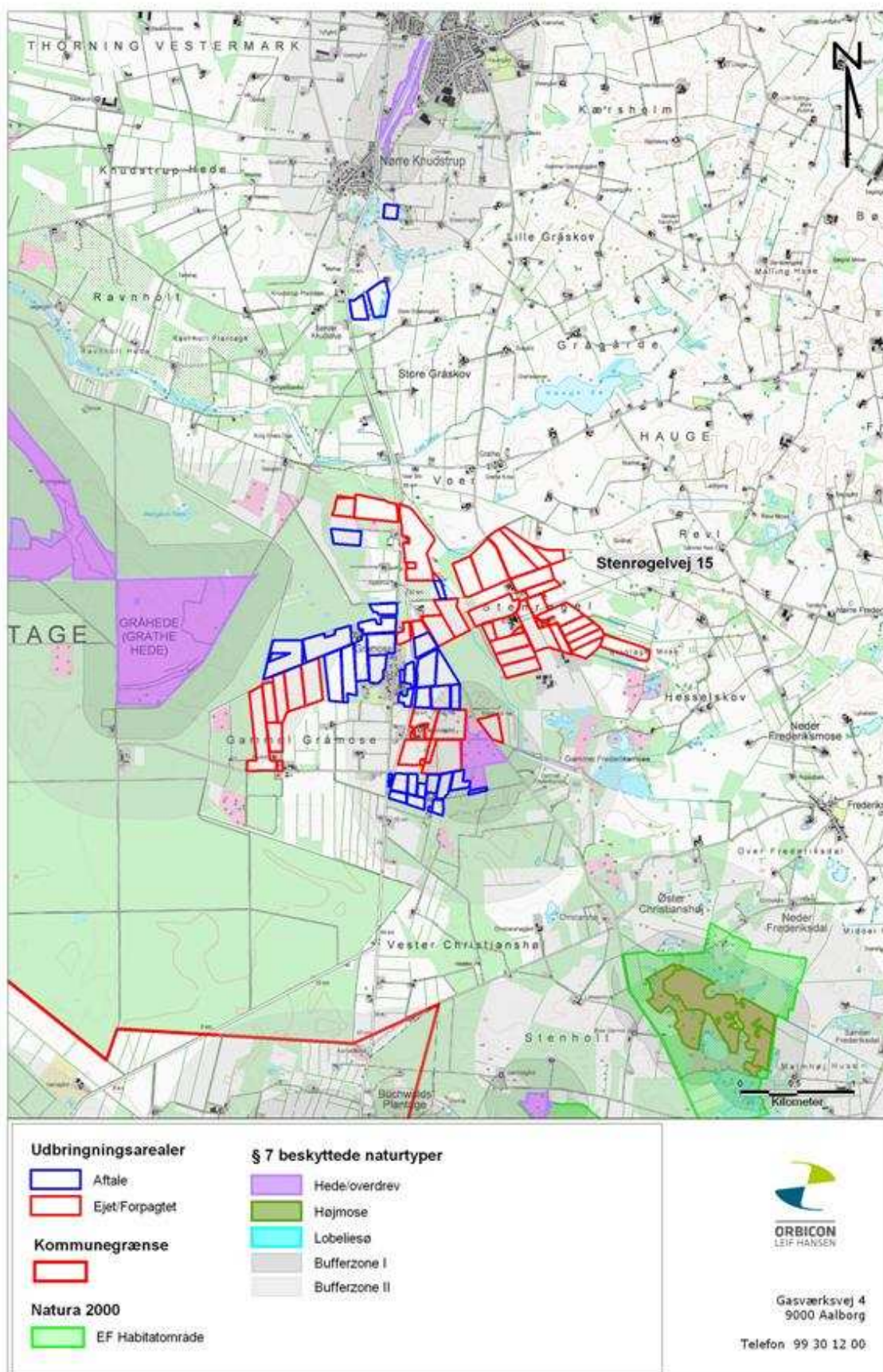
Bilag 3: Transportveje

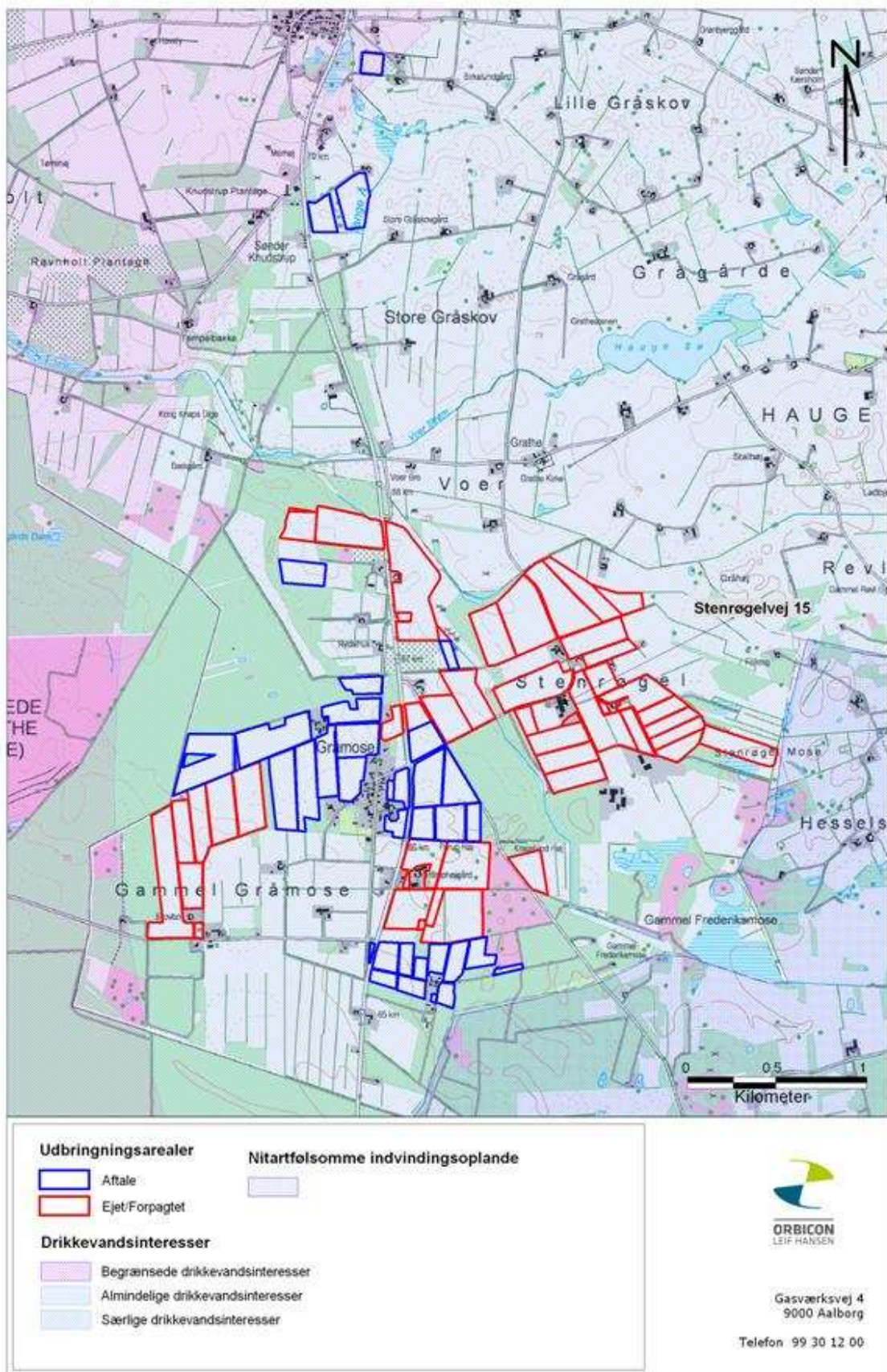
Bilag 4: Oversigt over udbringnings- og aftalearealer

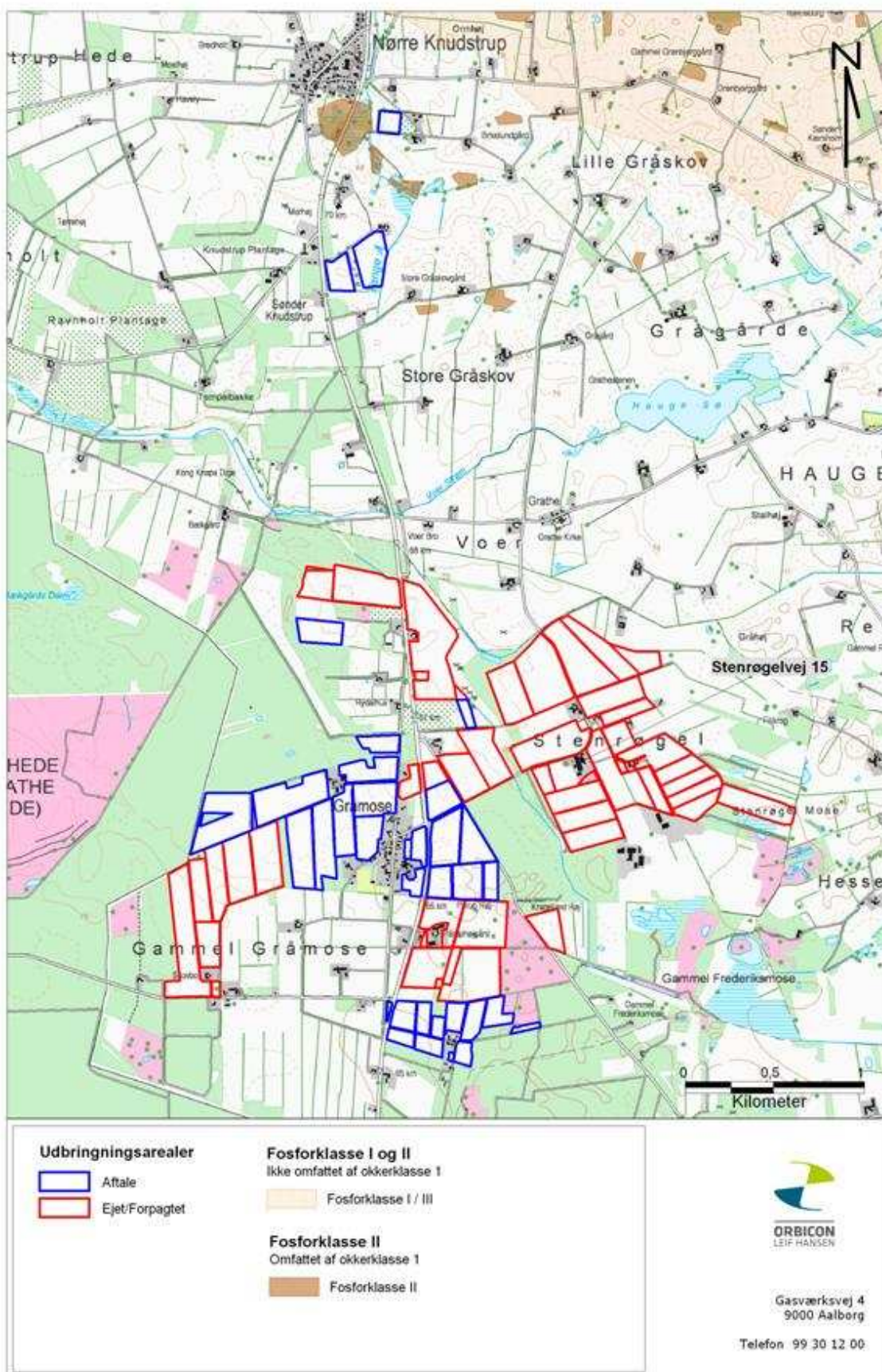
Bilag 5: Arealer ift § 7, natura 2000 områder

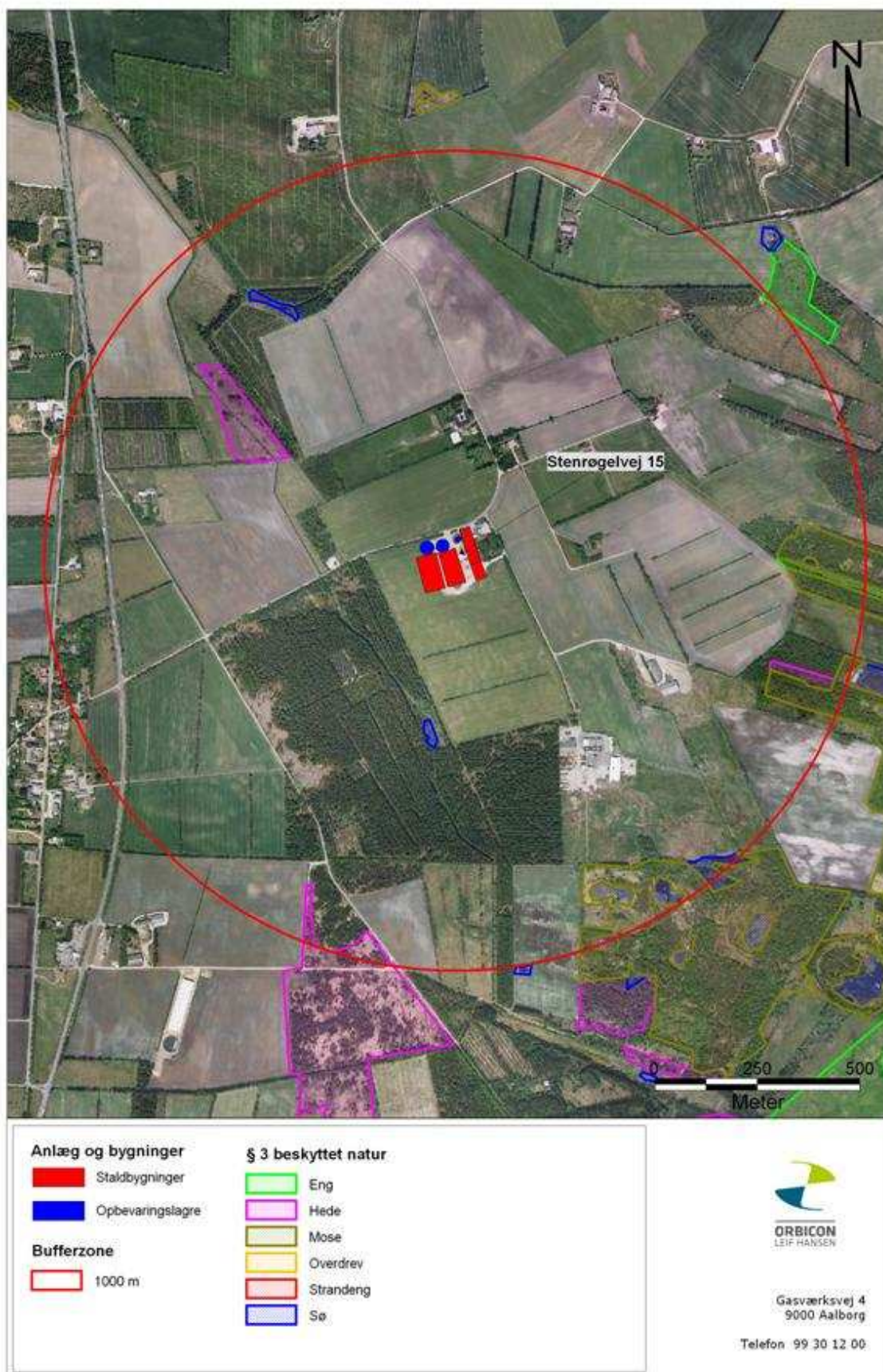
Bilag 6: NFI og drikkevandsområder

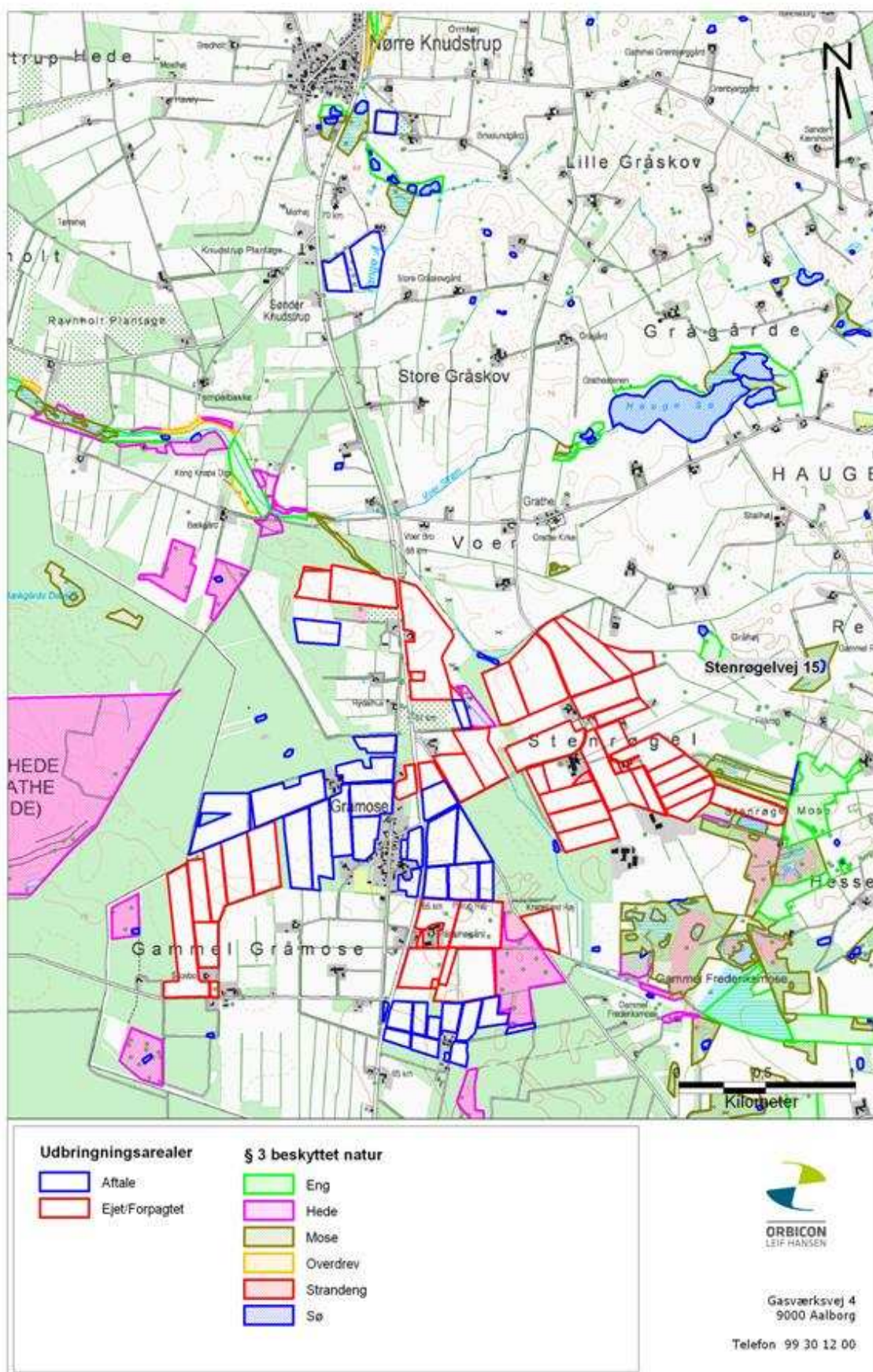
Bilag 7: P-klasser

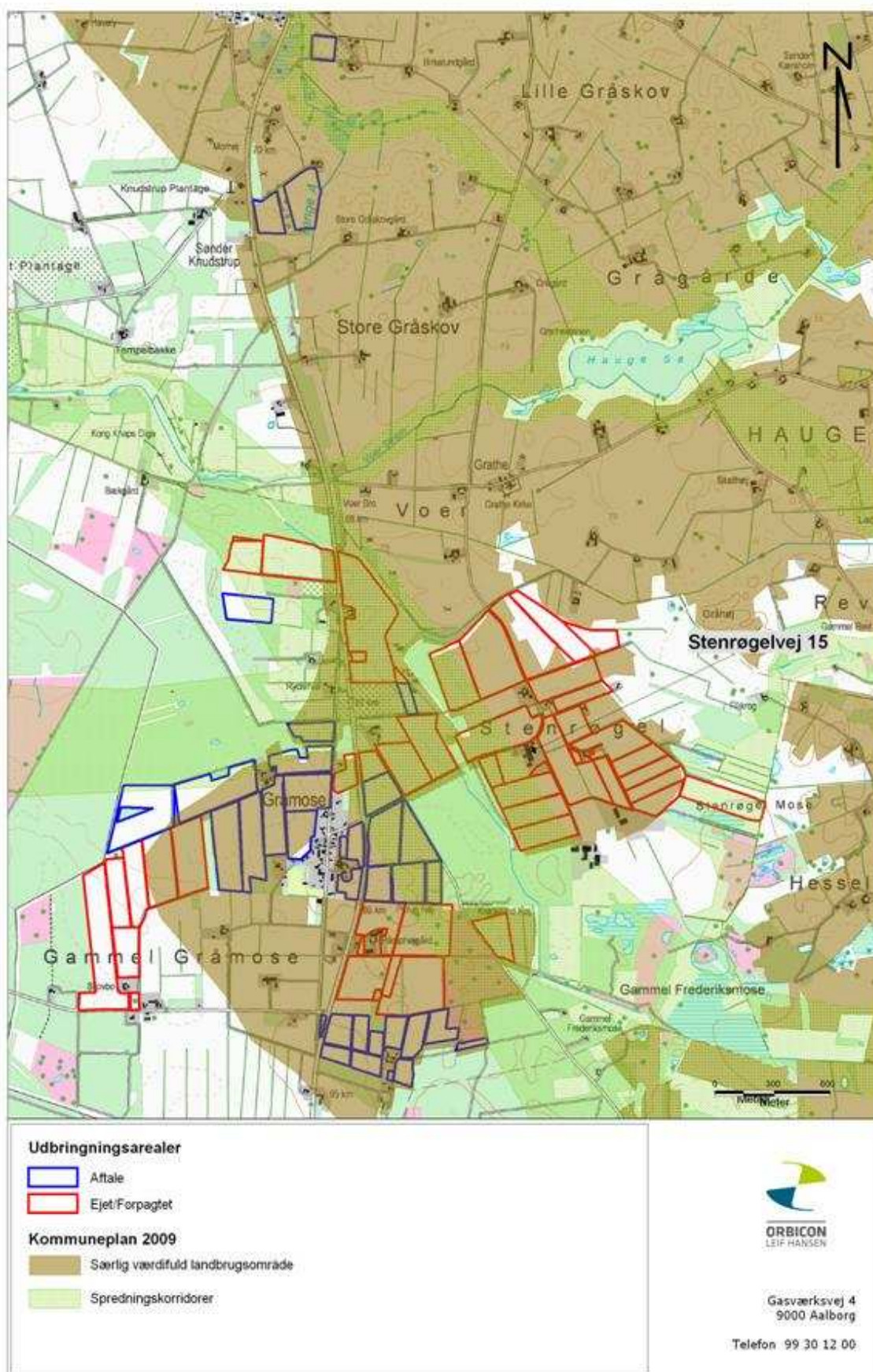
Bilag 8: § 3 natur < 1.000 m fra ejendommen

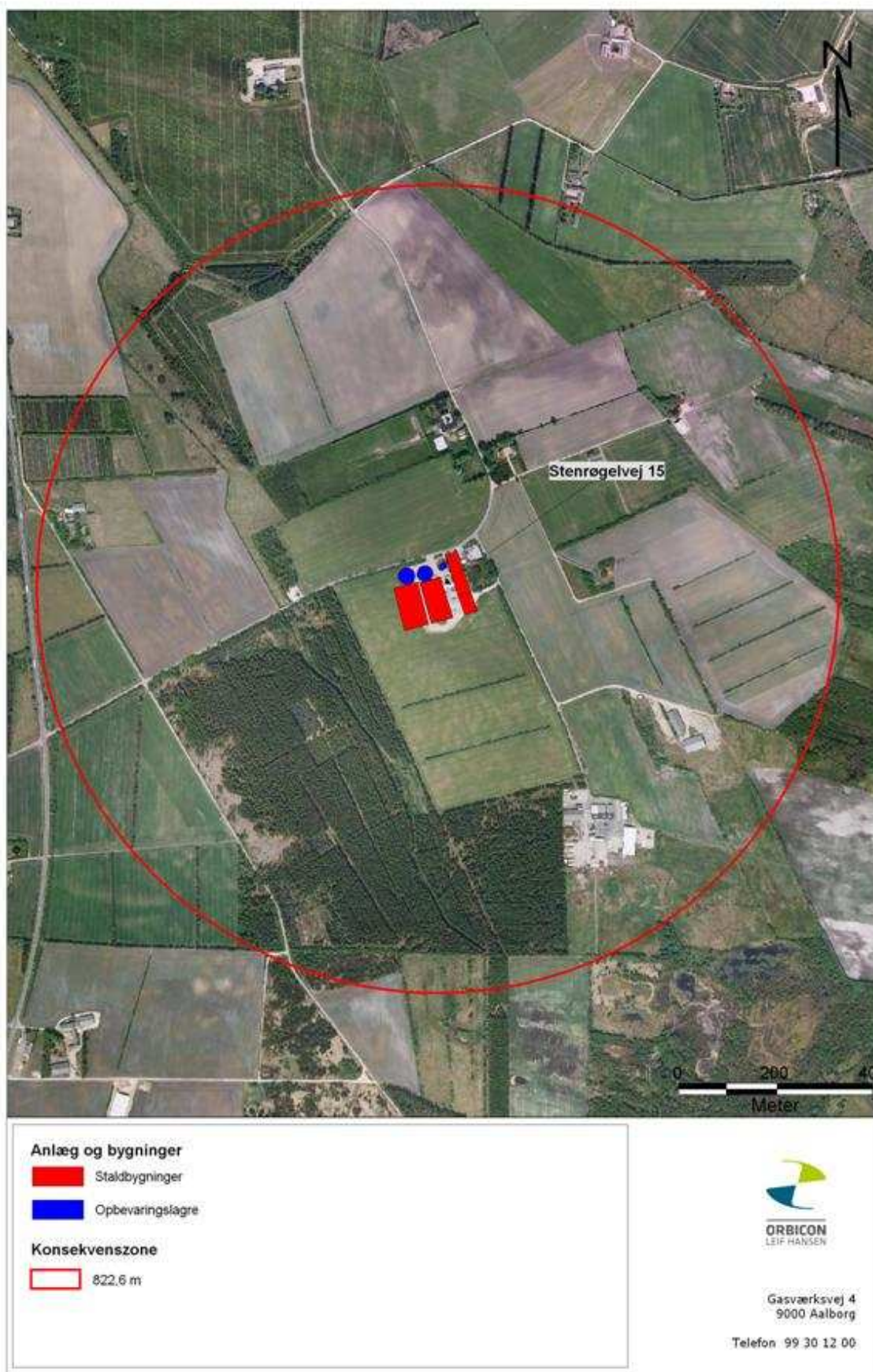
Bilag 9: § 3 natur ved arealer

Bilag 10: Kommuneplan

Bilag 11: Udpegede naboer ift. anlæg

Bilag 12: 10 meter bræmme ved hede.

Udyrket bræmmes langs hedeområde.

Bilag 13 Forudsætninger for type 2 korrektioner

Følgende formler skal anvendes ved beregning af den aktuelle type 2 korrektion på ejendommen, Plantedirektoratet 2005/2006 for kvælstof og 2006/2007 for fosfor:

Løbe- drægtige søer

Formler for kvælstof

Type 2 korrektion for årssøer = $\left(\left(\text{FE pr. årssø} \times \text{g råprotein pr. FE} \right) / 6250 \right) - 1,50 - \left(\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,024 \text{ kg N pr. kg tilvækst} \right) / 27,2 = \left(\left(1450 \text{ FE pr. årssø} \times 129 \text{ g råprotein pr. FE} \right) / 6250 \right) - 1,50 - \left(25 \text{ fravænnede grise pr. årssø} \times 7,3 \text{ kg fravænningsvægt} \times 0,024 \text{ kg N pr. kg tilvækst} \right) / 27,2 = 0,85$

Type 2 korrektionsfaktor =0,88

I ansøgningen er dette opnået på følgende måde.

- FEsv per so = 1450 FE per so
- 129 gram råprotein per FE
- Antal fravænnede smågrise: 25
- Fravænningsvægt: 7,3

Fare-søer

Formler for kvælstof

Type 2 korrektion for årssøer = $\left(\left(\text{FE pr. årssø} \times \text{g råprotein pr. FE} \right) / 6250 \right) - 1,50 - \left(\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,024 \text{ kg N pr. kg tilvækst} \right) / 27,2 = \left(\left(1450 \text{ FE pr. årssø} \times 142 \text{ g råprotein pr. FE} \right) / 6250 \right) - 1,50 - \left(25 \text{ fravænnede grise pr. årssø} \times 7,3 \text{ kg fravænningsvægt} \times 0,024 \text{ kg N pr. kg tilvækst} \right) / 27,2 = 0,85$

Type 2 korrektionsfaktor =0,99

I ansøgningen er dette opnået på følgende måde.

- FEsv per so = 1450 FE per so
- 142 gram råprotein per FE
- Antal fravænnede smågrise: 25
- Fravænningsvægt: 7,3

Bilag 14: Beredskabsplan

Beredskabsplan for Stenrøgelgård

Indholdsfortegnelse:

1. Indledning
2. Telefonnumre
3. Brand- og evakuering
4. Overløb af gylle
5. Kemikalie- og oliespild
6. Stophaner / Hovedafbrydere
7. Strømsvigt
8. Transport af bekæmpelsesmidler
9. Oversigt over ejendommen
10. Flugtveje

1. Indledning

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. Og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes i den røde mappe i forrummet. Kopi af beredskabsplanen findes i kemikalerummet.

Bagerst i beredskabsplanen er der et oversigtskort over ejendommen og en oversigt over flugtveje.

Husk:

Ved store uheld ring 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2

Efter brand mm. Tag kontakt til miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

2. Telefonnumre

Nærmeste telefon står i stuehuset og har nr. 87706666

Miljømyndighed	kontaktes på telefon 89701000	dag eller nat.
Falck	kontaktes på telefon 70102030/86154411	dag eller nat.
Brandvæsen	kontaktes på telefon 87253000	dag og nat.
Lægevagt	kontaktes på telefon 70113131	dag eller nat.
Tandlægevagt	kontaktes på telefon 86882366/86889122	dag eller nat.
Landbocenteret	kontaktes på telefon 79717171	dag.
Dyrlæge	kontaktes på telefon 98520044/21715292	dag eller nat.
Foderstofforretning	kontaktes på telefon 30686012 /30686034	dag eller nat.
Elektriker	kontaktes på telefon 75335099	dag eller nat.
Smeden	kontaktes på telefon 86862444	dag eller nat.
VVS	kontaktes på telefon 86880582	dag eller nat.
Ventilationsfirma	kontaktes på telefon 72175555	dag eller nat.
El-forsyning	kontaktes på telefon 70151560	dag eller nat
Vand-forsyning	kontaktes på telefon 86880582	dag eller nat
Politi	kontaktes på telefon 87231448	dag eller nat
Lægehuset	kontaktes på telefon 87706444	dag eller nat

3. Brand og evakueringsinstruks

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet - RING 112 - oplys:

1. Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
2. Hvad der er sket og at det er en gårdbrand
3. Er der tilskadekomne - hvor mange -
4. Er dyrene kommet ud - art og antal der evt. er fanget

Kontakt ejeren

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Placering af slukningsmateriale er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmateriale.

Oplys endvidere:

Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er kommet i sikkerhed.

Hvor det brænder

Brandens omfang

Hvor der adgangsveje

4. Instruks ved overløb af gylle

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletank - RING 112

Oplys:

1. Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
2. Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
3. Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Følg nedenstående procedure:

1. Find årsagen og stop udslippet.
2. Kontakt ejeren Jens Arne Jacobsen på tlf. 51207301 / 87706666
3. Kontakt alternativt medhjælper på tlf. 51207304
4. Kontakt maskinstation/slamsuger
5. Vurder omfanget af gylleudslippet. Afgræns forureningen ved at dæmme op med en jordvold lavet med rendegraver/frontlæsser så gyllen kan suges op. Der kan ligeledes bruges halmballer til at dæmme gyllen op med.

Kontakt miljømyndighederne på tlf. 89701000

5. Kemikalie og oliespild instruks

Ved større udslip af kemikalier eller olie - RING 112 - oplys:

1. Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
2. Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
3. Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevand.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Følg nedenstående procedure:

4. Find årsagen til kemikalie-/olieudslippet og stop det hurtigst muligt.
5. Kontakt ejeren Jens Arne Jacobsen på tlf. 51207301 / 87706666
6. Kontakt alternativt medhjælper på tlf. 51207304
7. Vurder omfanget af kemikalie-/olieudslippet. Afgræns forureningen ved at dæmme op med savsmuld eller kattegrus for at opsuge væskerne. Sugende materiale findes i kemikalierummet og i foderladen.

6. Stophaner / hovedafbrydere

Hovedstophane og hovedafbryder til el er noteret på kortet over ejendommen.

Vand:

Hovedstopphanen til vand er placeret mellem det nye maskinhus og egen vej.

Der er stophane udenfor kemirummet og i kemirummet.

I de forskellige stalde sidder stophanerne, disse er tydeligt mærkede, så det fremgår hvilke staldafsnit de dækker.

Elektricitet:

Hovedafbryderen sidder i laden.

Der er opsat eltavler forskellige steder på ejendommen, hvor det er mærket tydeligt op, hvilke stalde disse omfatter.

7. Strømsvigt instruks

1. Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.
2. Tjek alle stalde og se om nødoplukket er åben.
3. Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).
4. Kontroller af der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over 2 timer, ring til elselskabet og forhør om varigheden af udfaldet.

Tlf. 70151560

Eventuel iværksæt opstart af nødstrømsgenerator.

Vigtigt: Kontroller ofte, at de alarmer, der skal sendes til mobiltelefonen ved strøm eller ventilationssvigt stadig virker.

8. Transport af bekæmpelsesmidler

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt at hurtigst at tilkalde hjælp ved uheld.

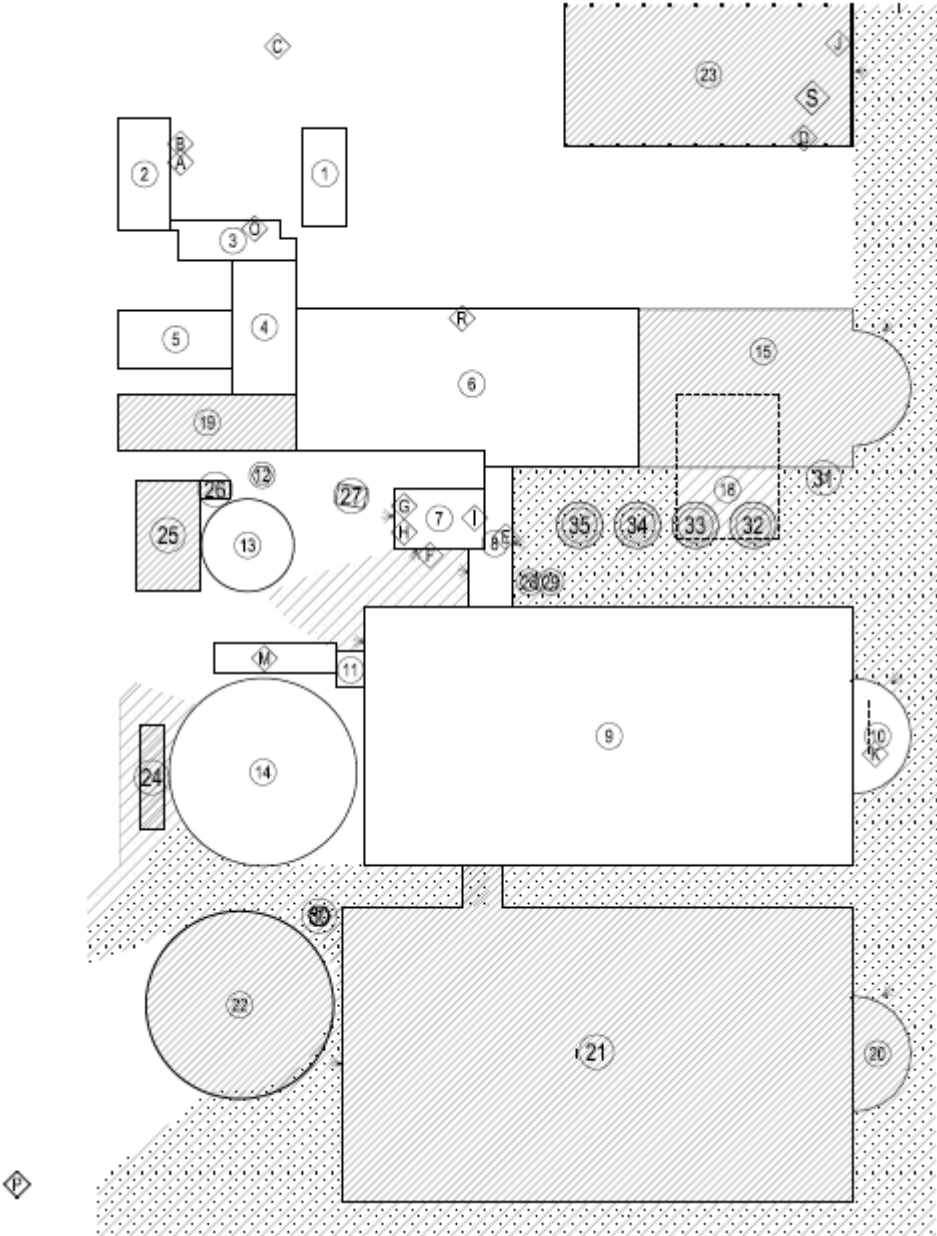
Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpsudstyr, rent vand og øjen-skyllemiddel til rådighed.

Meget giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængelige for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

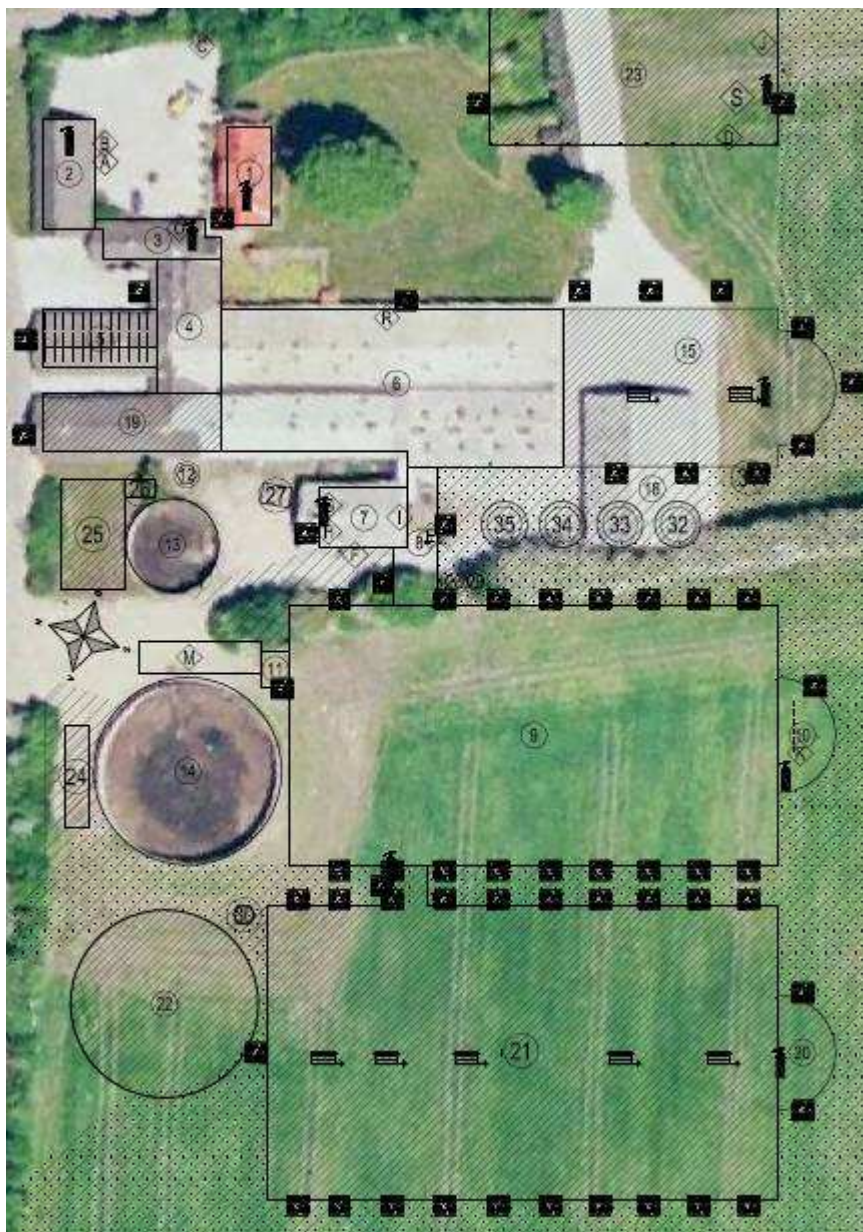
Derudover gælder følgende:

1. Kemikalierummet er tørt og frostfrit med god belysning.
2. Der findes savsmuld til opsamling af spild.
3. Døre er forsynet med støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
4. Gulve er tætte og uden afløb.

9. Oversigt over ejendommen

10. Flugtveje

Bilag 15: BAT beregning

23.06.2010

Stalde med de valgte gulve (fuldspalte i farestier) alle ammoniakreducerende tiltag (råprotein, gyllekøl og overdækning) taget væk.

Generel Ammoniakreduktion

Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt? **Nej**
Eventuel yderligere nødvendig reduktion for at opfylde kravet: **2170,00** kg N/år.

[Vis tiltag benyttet til at reducere ammoniakfordampning](#)

Staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakkrav: **0,00** kg N/år.

Staldsystemer mv. omfattet af det generelle ammoniakkrav, men eksisterende, uændret produktion: **3139,42** kg N/år.

Husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (etableringer, udvidelser, ændringer): **6226,90** kg N/år.

Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning: **1179,69** kg N/år.

Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning: **0,00** kg N/år.

Individuel Ammoniakreduktion

Samlede emission fra anlæg: **10546,01** kg N/år.
Meremission fra anlæg: **6064,51** kg N/år.

BAT-niveau. Fuldspaltegulve ændret til delvis og der er sat overdækning på ny gyllebeholder

Generel Ammoniakreduktion

Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt? **Nej**
Eventuel yderligere nødvendig reduktion for at opfylde kravet: **528,00** kg N/år.

[Vis tiltag benyttet til at reducere ammoniakfordampning](#)

Staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakkrav: **0,00** kg N/år.

Staldsystemer mv. omfattet af det generelle ammoniakkrav, men eksisterende, uændret produktion: **2529,06** kg N/år.

Husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (etableringer, udvidelser, ændringer): **4899,26** kg N/år.

Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning: **877,28** kg N/år.

Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning: **0,00** kg N/år.

Individuel Ammoniakreduktion

Samlede emission fra anlæg: **8305,60** kg N/år.
Meremission fra anlæg: **4422,26** kg N/år.

Det projekt er endt på gyllekøling i to nye stalde med 16,5% og overdækning af en gl + ny gyllebeholder + reduktion i råprotein

Generel Ammoniakreduktion

Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt? **Ja**
Eventuel yderligere nødvendig reduktion for at opfylde kravet: **-68,00** kg N/år.

Vis tiltag benyttet til at reducere ammoniakfordampning

Staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakkrav: **0,00** kg N/år.

Staldsystemer mv. omfattet af det generelle ammoniakkrav, men eksisterende, uændret produktion: **2804,15** kg N/år.

Husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (etableringer, udvidelser, ændringer): **4932,95** kg N/år.

Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning: **570,03** kg N/år.

Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning: **0,00** kg N/år.

Individuel Ammoniakreduktion

Samlede emission fra anlæg: **8307,13** kg N/år.
Meremission fra anlæg: **3825,63** kg N/år.

BAT-niveau på valg af gulv ligger på en totalemission på 8.305,60 kg N/år – dette niveau ligger vi på, da vi med andre tiltag opnår at komme ned på 8307,13 kg N/år. Det vurderes at være et tilsvarende niveau, da der vil være en forholdsvis stor usikkerhed på den reelle totalemission.

Bilag 16: gyllekøling

Jens Arne Jacobsen
Stenrøgelvej 15
8620 Kjellerup

Beregnings ID (oplyses ved kontakt med Danfoss Heat Pumps): **T30513**
Bemærk at nedenstående beregninger er Danfoss Heat Pumps ejendom og ikke må udleveres til tredjemand uden forudgående aftale med Danfoss Heat Pumps.

Miljø

Køling af gylle reducerer ammoniakfordampningen fra stalden. Teknologien er beskrevet i Miljøstyrelsens BAT-blad omkring køling af gylle i svinestalde.

Gyllekølingsanlægget er dimensioneret ud fra fremsendte plantegning.
Gyllekummeareal med træk og slip: 3.825 m²

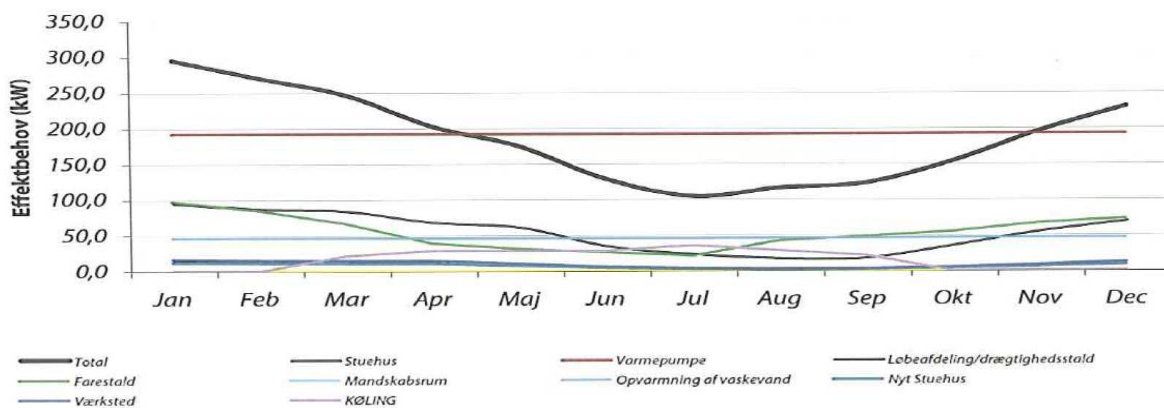
Varmepumpeanlægget er dimensioneret efter varmebehovet og der kan forventes en reduktion i ammoniakfordampningen fra stalden på ca.: 16,5 %
Anlæggets årlige faktiske driftstid er ca.: 4.100 timer pr. år
Procentvis udnyttelse af varmen: 80 %

I husdyrgodkendelse.dk indtastes varmepumpens driftstid til 8.760 timer pr. år. I ammoniakreduktion indtastes den ovenfor beregnede værdi.

Energi

	Effektbehov	Energibehov
Farestald	97,5 kW	341.640 kWh
Løbeafdeling/drægtighedsstald	95,0 kW	142.545 kWh
Mandskabsrum	13,2 kW	37.986 kWh
Opvarmning af vaskevand	46,0 kW	25.575 kWh
Stuehus	13,2 kW	37.986 kWh
Nyt Stuehus	12,0 kW	34.532 kWh
Værksted	17,0 kW	48.921 kWh
Samlet behov	294,0 kW	669.184 kWh

Bemærk at ovenstående beregninger er vejledende og er lavet på baggrund af oplysninger fra kunden samt Danfoss Heat Pumps' erfaringer.

15-06-2010

Data

Søren Jensen

Konsulent